

Naročnina mesečno
25 Din, za izdajanje
svet. 40 Din — be-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
izdajanje 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENEK

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate:
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Božja pravica naroda

II.

Slišali smo, da je nekatere čitatelje našega članka s tem naslovom zelo pretresla misel na odgovornost za duševne muke, ki jih morajo trpeti slovanski katoličani v Italiji. Kakšen namen imamo s takimi članki? Vprašanje je odveč. Zakon narave govori, kadar otrok kriči ob hudem šibanju. Naš glas je glas narave, ki ga ni mogoče zadržati: nas boli! Ljudje so, naši bratje so, katoličani so, trojen vzrok je za bolečino; ne bi zasluzili imena naravnih ljudi, če bi molčali.

Imamo pa še višji vzrok, ki smo ga tudi jasno povedali: branimo narodu primerne pravice, ki jih ima od Stvarnika. V srce nas zazebe, kadar italijansko časopisje izdaja hladen račun, da bo slovanski jezik italijanskim podanikom moral izginiti. Gotovo je med Italijani dobrih vernikov, zakaj do- slej ni bilo večje obrambe? Povejte svojim ro- jakom, da ne gre samo za uničevanje majhnega slo- venskega ali hrvskega naroda, ampak za neizrazno grozoto, da narod, ki bi se mogel ponašati z visoko kulturnostjo, v svoji domovini muči zveste vernike vesoljne Cerkve; tiste Cerkve, od katere ima prav zaradi njene vesoljnosti največje koristi. Ne pišemo v kaki užaljenosti, ali v občutju kakega ponižanja, ker vemo, da je v očeh večnega Sodnika — ne- skencne lepote božje — boljše biti zatiran, kakor zatirati druge. Kdo hoče nositi krivdo, da naj bi se katoliški narod pod lepim solncem italijanskim poagoma tako izmučil, da bo vkljub visoki stopnji duševnih dobrin pustil svoj jezik, bistven del svoje duševnosti? Čemu? Vsaj vernemu človeku mora biti jasno, da to ni v dobrobit vladajočega naroda. Vzrok za to početje je pač v tem, da ljubezen do lastnega naroda ni več krepost, ki jo hoče Bog, ampak po- gansko malikovanje.

Mi verujemo v sveto katoliško Cerkev. Zato pišemo z upanjem, da bo zabloda novega po- ganstva, kateremu človeštvo ni božja družina, šla mimo. V cerkvi bo naše ljudstvo, kakor drugi ka- toliški narodi v svojem jeziku molilo in pelo svo- jemu Stvarniku; ko bosta slovenska in hrvska ma- ti svoje ljubljene otroke učili ljubiti nebeskega Očeta, bosta govorili v svojem jeziku. Tudi du- hovnik, poslanec katoliške Cerkve, ji bo pomagal v njenem jeziku — prav kakor je naročil Kristus: »Učite vse narode.« (Mt. 28, 19.) »Ni razločka med Judom in Grkom, zakaj isti je Bog vseh, bogat za vse, kateri ga kličejo.« (Rimlj 10, 12.) In ako slovanski izmučeni duhovniki kdaj ne bodo več imeli možnosti, božji ukaz izvrševati, bo gotovo Bog v italijanskih duhovnikih s svojo milostjo obudil moč, ki se bodo zavedali veličine, ki jo ima sveta Cerkev v svoji vesoljnosti. Za srečne se bodo šteli, za nadnaravno vrednost ne- umrjivih duš trpeti vse.

Po našem mnenju je odločilni mož italijanske države tako razumen, da bo zadostovala odlična pripravljenost. Če pa se motimo, nam ostaja to- lažba polnega zaupanja v katoliško Cerkev: Tep- tana more biti pravica, uničena ne. Kadar je trpela, je bila Cerkev najslavnejša, velika je bila v mučnicah.

Poskusimo povedati še jasnejše. Najhuje skeli očitek, da Cerkev v Italiji vesoljnosti ne poka- že. Škofje, kateri v svojih škofijah zaznajo za tak očitek, so ga dolžni zavrniti. Zavrniti za vsako ceno. Zavrniti ne z izgovorom, ki običajno še huje bo- li, marveč z dejanji. Ne morejo se izgovarjati, da še niso prejeli navodil, zakaj oni so tisti, ki vi- dijo škodo svojih vernikov, oni morajo dati odgovor za neumrljive duše, oni morajo svetemu očetu poročati. Dolžni so poročati vso resnico. Ali mar hočemo mi škofom dati nauke? Nikakor. — Mi samo po dolžnosti v obrambo pravice odkrivamo, kako se misli ve- žejo v naših dušah, vežejo po naukih katere smo prejeli od katol. škofov.

Odkar je voditelj države javno ne samo povedal, ampak celo utemeljeval, da je Cerkev v svojem pod- rečju svobodna, ni nobenega umika: ali je res, ali ni res, tretje možnosti ni. Če je res, se mora Cerkev pokazati s svojo božjo prednostjo, da je mati narodov. Če pa ni res, naj se pokaže, da Cerkev ni svobodna. Unus est Deus... en Bog je; eden je tudi srednik med Bogom in ljudmi, Kristus. Zato božja Cerkev ne more biti drugačna kot ve- soljna — mati za vse narode. Kako naj mati gleda trpljenje otrok, da se ne bi zganila in brisa solz!

Kot verniki smo popolnoma brez skrbi, da bo Cerkev na skali Petrovi ostala do konca sveta; ostala bo katoliška, tudi če to njeno prednost človeška slabost kdaj zatemni, sinovi Cerkve pa ne smejo biti brezbržni, za to njeno od- liko, ki najbolj vpliva, da se narodi z zaupanjem zgrinjajo v pravo Cerkev; za jasni znak ve- solnosti se morajo truditi. Zgodovina pretresljivo uči, kako se je Cerkev za vesoljnost morala boriti. Vselej je zmogala, žrtve pa so bile toliko večje, ko'ikor dlje so trajale sile proti vesoljnosti. O tem želimo govoriti v prihodnjem članku. Danes samo spominjamo: Podoba je, da nikdar ni bilo večje nevarnosti, kakor je v sedanjosti izrojeni nacionalni gon, ki z videzom narodovega veličja tepta božje pravice, katere človeštvo ima kot ena božja dru- žina. Dočim grozeče glavo dvigajo brezbožne in- ternacionale, ozkostrni poganški nacionalizem razkraja Evropi najlepše sadove krščanstva. Bolj ko kdaj poprej je potrebno vidno znamenje, da Cer- kev ljubi vse narode.

Veroučitelji na osnovnih šolah

Belgrad, 9. febr. AA. Na podlagi odloka mi- nistrskega sveta in po členu 347 uradniškega za- kona so veroučitelji na osnovnih šolah s šolskimi kvalifikacijami po odst. 2 in 3 čl. 45 uradniškega zakona razporejeni po skupinah prav tako kakor učitelji osnovnih šol, to je od 9. do 5. položajne skupine.

Način časopisnega poročanja, ki ni dober

Škofijska posest v Gornjem gradu ali: kako hudo je bila potegnjena belgrajska „Politika“

Ljubljana, 9. febr.

V belgrajski »Politiki«, ki je resen list, v katerem navadno ne čitamo izmišljotin, senzacij lačnih reporterjev, čitamo v številki 8. t. m. članek, ki ga je podpisal neki A. Markišič in ki nas je naravnost osupnil po gorostasni nevednosti g. pisca, ki ga je oči- vidno nekdo prav krepko potegnil.

Imenovani pisec, ki najbrže nikoli ni vi- del gornjegrajskega sreza v dravski bano- vini, opisuje razmere, ki da so take, kakršne so bile še pred 500 in več leti, ko so tem kra- jem vladali Habsburžani. Gornjegrajski kmeti, tako piše Markišič, so najbolj siro- mašni v vsej Sloveniji in žive kot pravi tla- čani ljubljanskega škofa, ki je tako njihov duhovni kakor posvetni vladar. Gornjegraj- ska zemlja se smatra kot cerkevna last, ki je po zakonu od agrarne reforme izvzeta. Zato so gornjegrajski kmeti pravi tlačani na ško- fovi zemlji. Na ogromnem škofovem imetju, ki obsega 121 kvadratnih kilometrov posevne zemlje, pašnikov in gozda, kmeti delajo po večini in redno za zelo pičlo nagrado v na- turi. Oni ne zaslužijo niti za svoje najskrom- nejše življenjske potrebe. Ves kraj je gospo- darsko že popolnoma propadel. Državna ko- misija iz gozdnega ministrstva je ugotovila nedavno, da se eksploatacija škofovih gozdov vrši popolnoma proti obstojnim zakonom. Samo, da bi se čimprej in temveč zaslužilo, se gozd neusmiljeno seka in uničuje. Tako bodo ti gozdovi, ki spadajo med najboljše v Sloveniji, v kratkem popolnoma uničeni, in gozdovi, ki jih je priroda ustvarila za kmete, bodo izginili. Potem opisuje gosp. Markišič, kako je gornjegrajska zemlja z gozdovi pri- šla v posest ljubljanskih škofov. Na dolgo in široko pripoveduje, da so ljubljanski škofji to zemljo dobili v fevd ali dar od Habsbur- žanov, in sicer v zahvalo za zasluge, ki so si jih stekli ljubljanski škofje v boju Habs- buržanov s celjsko grofijo Katarino, hčerko pravoslavnega despotu Jurija Brankoviča in ženo zadnjega celjskega grofa Ulrika II. S tem hoče pisec dokazati, da je tembolj kriv- livo če ljubljanski škofje posedujejo zem- ljo, ki je bila prav za prav nagrajena hčerki pravoslavnega srbskega vojvode.

Resnica pa je ta

Razumljivo je, da smo se v Sloveniji za- čudili, kako je mogel urednik uglednega be- lgrajskega lista priobčiti stvar, koje never- jetnost bi mu bila morala takoj pasti v oči. V gornjegrajskem srezu, o katerem pisec pravi, da vsa zemlja z gozdovi vred pripada škofom, kmetje pa da so njegovi enostavni tlačani, ki za svoje delo dobivajo pičlo na- gradno v naturi, je v popolni lasti kmetov 76,5% vse površine, 1,5% je last občne in zadrug, ostalih 22% pa ima ljubljanski škof. Katastralni čisti donos gornjegrajskega sre- za znaša 3.559.317 Din. od katerih odpade na kmete 3.326.314 Din ali 93,5%, na posest ško- fije pa 151.088 Din ali 4,2%. Iz tega se razvidi, da je zemlja, ki je last škofije, neplodovita in nedonosna, kajti dočim znaša površina 22%, znaša čisti donos samo 4,2%. Iz tega se lahko številčno natančno sklepa, kaj je na trditvi »Politikinega« dopisnika, da je prebi- valstvo gornjegrajskega okraja najbolj si- romašno v vsej Sloveniji.

Gornjegrajski „seljaki“

Poljedelske zemlje je imela škofija v gornjegrajskem srezu samo 188 ha, od te zem- lje pa je zakon po agrarni reformi odvzel ljubljanski škofiji vse, kar prekaša maks- imum. Pogodbe z agrarnimi interesi so od

ministrstva že potrjene, torej je neresnično, da posestvo škofije kot cerkveno posestvo ni podvrženo agrarni reformi. Samoposebi se razume, da je neresnično tudi trditev, ki si jo upa g. Markišič servirati belgrajski, ozi- roma srbski publikli, da gornjegrajski kme- tje obdelujejo škofovo zemljo kot najemniki ali tlačani proti nagradi v naturi. Naj po- kažejo enega samega takega »seljaka« v ce- lem gornjegrajskem srezu!

Neresnične trditve

Gozdovi, ki so v škofiji posesti, se eks- ploatirajo po gospodarskem načrtu, ki ga po- trjuje državna oblast. Vsako leto potrjuje del, ki se ima izsekati, kraljeva banska upra- va. Niti en kubični meter se ne poseka več. Trditev torej, da se dela proti zakonom, je kleveta. Tudi ni bilo nobene ministrske ko- misije, ki bi bila to dokazala, kakor pravi dopisnik »Politike«.

„Najboljši gozdovi“

Neutemeljena je tudi trditev, da spadajo škofijski gozdovi v Gornjem gradu med naj- boljše v Sloveniji. Vsak kmet gornjegraj- skega sreza ve, da je res nasprotno in tudi gozdni oddelek banske uprave to lahko po- trdi. Kako naj bodo najboljši gozdovi, ki le- žijo povprečno v višini 1200 m nad morjem in se začnejo v višini 800 m?

Kakor odrasli

Otroci kričijo proti vladi

Čudne demonstracije otrok v francoskih premočevnikih

Pariz, 9. febr. b. Ker se je v več mestih v se- verni Franciji zgodilo, da so prirejali otroci soci- alistov politične demonstracije, je prosvetni mi- nister izdal strogo naredbo vsem šolskim oblastem, da take izgrede v bodoče skušajo preprečiti. V premočevniških področjih v severni Franciji pa je

prišlo v petek do demonstracij šolskih otrok, ki niso zaostajale prav nič za demonstracijami odr- slih. Otroci so šli na ulice, peli internacionalo in kričali proti vladi. Povod za demonstracije je dala aretacija nekega delavca, očeta sedmih otrok.

Nove borbe okrog londonskega sporazuma

„Pojasnilna konferenca“ med Rusijo- Malo zvezo in Balkanskim sporazumom

Male države hočejo, da se takoj podpiše vzhodni pakt z Rusijo

Pariz, 9. febr. TG. Znano je, da je francoski zunanji minister Laval v Ženevi, pred svojim od- hodom v London, kjer je bil sklenjen londonski spo- razum, obljubil predstavnikom Male zveze, Bal- kanskega sporazuma in Rusije, da bo Francija skle- nila na vsak način vzhodni pakt z Rusijo in Češko- slovaško, četudi bi vanj ne vstopili Nemčija in Poljska. Dozdaj te obljube Laval še ni izpolnil. Na- sprotno pa je angleški ministrski predsednik Mac Donald v svojem sinočnem govoru zopet povdaril, da se bodo vseevropska razorožitvena konferenca in vzhodni ter podonavski in zapadni letalski pakt podpisovali istočasno. To je povročilo v krogih Male zveze in Rusije nemalo presenečenje. V dobro obveščenih krogih trdijo sedaj, da se bo vsled novega razvoja dogodkov kmalu sestala »po- jasnilna konferenca« med Rusijo, Malo zvezo in Balkanskim sporazumom, ki bo k londonskemu spo- razumu zavzela stališče in Lavala opomnila na dano besedo.

Moskva nevoljna

Pariz, 9. febr. b. Dopisnik »United Pressa« poroča, da se bodo kmalu nadaljevala pogajanja med Francijo in sovjetsko Rusijo. Namen teh po- gajanj je predvsem, da se pomiri vlada v Moskvi. Po nekem članku v »Izvestijah« prevladuje v Mo- skvi prepričanje, da je dala Francija v Londonu prednost drugim diplomatskim pogajanjem name- sto stališču, ki je prišlo do izraza v pogajanjih s sovjetskim komisarjem za zunanje zadeve Litvin- novim, ki so se vršila v decembru l. 1934, ko se je s francoske strani povdarjalo, da se bodo v prvi vrsti pričela pogajanja za sklenitev vzhod- nega pakta. — Sovjetska Rusija zastopa stališče, da se pred nadaljevanjem pogajanj za sklenitev vzhodnega pakta ne sme diskutirati o nobenih drugih pogodbah. V Moskvi so nerazpoloženi tudi zaradi tega, ker se londonski komuniste v nepri- jetni obliki dotika vzhodnega pakta, kar je v na- sprotnu s prvotnimi francosko-ruskimi pobudami. Razen tega je sovjetska vlada nezadovoljna, ker Nemčiji ni bil postavljen kot predpogoj za konce- sije, ki jih zahteva vstop v vzhodni pakt.

Italija tudi dela težave

London, 9. febr. b. V političnih krogih se vedno bolj uvideva, da ne bo mogoče skleniti le- talskega Lokarna skupaj z Italijo. Ta pakt bi nam- reč ne imel nobene stvarne vrednosti v primeru, če bi bila napadena Velika Britanija iz zraka, ker bi italijanska letala ne mogla priti na pomoč. — Istotako bi bilo nemogoče praktično Veliki Brita- niji, da pošlje hitro Italiji svoja letala, če bi bila napadena. Razen tega kaže, da Italija v zvezi s tem zračnim Lokarnom zahteva jamstva za svoje meje, Velika Britanija pa noče prevzeti novih obveznosti na kontinentu.

Dr. Dinko Puc novi ban dravske banovine

Belgrad, 9. febr. AA. V imenu Nj. Vel. kra- lja Petra II., na predlog predsednika vlade in zunanje ministrice in na podlagi čl. 86 ustave je imenovan za bana dravske banovine dr. Din- ko Puc, župan ljubljanski.

Belgrad, 9. febr. m. Danes dopoldne je depu- tacija Glavne združne zveze obiskala kmetijskega ministra dr. Jovanovića in se mu zahvalila za iz- vršene spremembe v uredbi o zaščiti kmetov ter obenem naprosila še za nekatere manjše spre- menbe nujnega značaja v drugih gospodarskih uredbah.

Bivši cesar Viljem jadikuje, Hitler ga pa noče poslušati

Berlin, 9. febr. Dopisnik »United Pressa« po- roča v zvezi z obiskom bivšega nemškega presto- lonaslednika pri državnem kancelarju Hitlerju, da so se v njegovem spremstvu nahajali njegov adju- tant polkovnik Muehner, princ Aitel Friedrich in še nekateri drugi. Bivši prestolonaslednik je prišel k Hitlerju po nalogu bivšega cesarja, da se pritoži zaradi deviznih omejitev, vsled katerih ne dobiva redno dovolj denarja iz Nemčije, da krije svoje stroške za življenje. Prestolonaslednik je sporočil Hitlerju, da bo bivši nemški cesar prisiljen, da se zaradi tega vrne v Nemčijo. Dalje se je pritoževal bivši prestolonaslednik zaradi tega, ker je nem- škimi častnikarjem prepovedano pisati o cesarski družini. Tako je na primer 27. januarja, na rojstni dan cesarja, bilo prepovedano časopisom pisati o rojstnem dnevu in prinesiti sliko bivšega cesarja. Enako je bilo prepovedano zvezi častnikarjev in sicer prvič po vojni, da se o priliki tega rojstnega dne ne sme vršiti prav nobena proslava.

Kakor se čuje, Hitler na vse te pritožbe ni dal odgovora, temveč je samo povdaril, da ni treba niti misliti na to, da bi se bivši cesar Viljem lahko po- vrnil nazaj v Nemčijo.

Smrtne obsodbe v Berlinu

Berlin, 9. febr. b. Kakor čuje »United Pressa«, je bila izrečena snoči obsodba v tajnem vojnem procesu proti poljskemu konjiške-

mu častniku Sosnowskemu in njegovi zaročenki princezinji Berg, ki je bila v prvem zakonu poročena s kapitanom von Faglenheimom, si- nom znanega nemškega generala. Razen tega so bile obtožene tudi tri starijske iz vojne- ga ministrstva. Dve osebi sta obsojeni na smrt, tretja pa na dosmrtno ječo. Vršijo pa se poga- janja za izmenjavo Sosnowskega z nemškimi državljani, ki so bili aretirani zaradi vohun- stva na Poljskem. Prijatelji Sosnowskega se trudijo, da bi se mu dovolila poroka s prince- zinjo Berg, ter bi se tudi njo izmenjalo z nem- škimi vohuni.

Kdo bo nemški podkancler?

Berlin, 9. febr. b. Zopet je postalo aktualno vprašanje imenovanja nemškega državnega podkanclerja. Doslej je bil dr. Schacht najres- nejši kandidat za to mesto, odkar pa je ta mož- nost v interesu nemškega državnega gospodar- stva odpadla, se zopet omenjajo za kandidate general Gohring, strankin namestnik Hitlerja Ruodlf Hess in končno državni namestnik v Monakovem general Eck. Ker danes v Nemčiji prihajajo vse bolj do izraza vojaški vplivi, ni skoraj nobenega dvoma, da bosta kot najres- nejša kandidata za državnega podkanclerja prišla v poštev pruski ministrski predsednik Gohring ali pa general von Eck.

Kaj si bodo Slovenci zapomnili

Iz dobe samovlade Jugoslavanske nacionalne stranke (JNS)

Na drugem mestu obveščamo svoje nedeljske bralce, o tem, kar se je pretekli teden zgodilo v naši notranji politiki in se je tudi moralo zgoditi v interesu države. Saj je naše slovensko ljudstvo zadnje mesece že kar čutilo, da se mora nekaj spremeniti, ker je bilo na robu propada. Naše slovensko ljudstvo je do brega srca vedno bilo in ostane. Prepričani smo, da bi ne bilo nikoli delalo kakšnih očitkov Jugoslavanski nacionalni stranki (JNS), če bi bilo prepričano, da je povzročila vso to zmešnjavo v našem gospodarskem in nacionalnem življenju vsled nevednosti. Pri nas neumnemu človeku radi odpustimo. Če ne znaš, pač ne znaš. Bog pomagaj. Z dobro voljo se tudi največje neumnosti dajo popraviti. Toda hudo je, če je nevednost in neznanost združena s trmo in če ju vodi še kakšna prav nizka gonska politična strast ali čisto gola strankarska sebičnost. In to je na žalost, kar mora slovensko ljudstvo danes ob grobu Jugoslavanske nacionalne stranke očitati njenemu obisku v dravski banovini. Da ni znala, no, naj bo, da pa je trmasto proti slovenskemu ljudstvu in proti interesom države in domovine delala in šarila, mimo tega pa naše ljudstvo ne more.

Gospodu predsedniku vlade se je moralo zastuditi to početje, ki smo mu pri nas skozi 4 dolga leta bili priče, brez moči, da bi mogli pomagati.

Na našo banovino, njeno ljudstvo in njeno premoženje se je vsleda pestra skupina ljudi, sestavljena iz ljudi najrazličnejšega političnega in svetovnonazornega porekla. Sestali so se v naši JNS kot v neki delniški družbi za izkoriščanje Slovenije ognjevitji pristaši nekdanje Samostojne demokratične stranke, vsa nemškutarja, ki se je hitro obklesla v udobni nacionalni jopič, v srca pa ostala to, kar je bila, vsi pravi Nemci, nekdanji gromovniki na marksističnih in komunističnih shodih, nekdanji Pučeljevi, bivši republikanci, vse je šlo pod to streho, kar je pri nas bilo brez nacionalnega in protijugoskega. Odšli so se v nacionalni prapor in začeli svoje delo, pred katerega razvalinami sedaj stojimo in si belimo glave, kako bo mogoče vse to odstraniti in popraviti. JNS delniška družba je z veliko skrbjo in dolednostjo blatila in sramotila slovensko ljudstvo z veleizdajskimi imeni in separatističnimi zmerjanji. Če vasi, cele pokrajine, ki so od pametneke bile narodno zavedne, ki so pod najhujšim avstrijskim in germanskim ponemčevalnim pritiskom — takrat, ko so nekateri JNS navdušenci pri nas še Heil vpili — ostale zavedno slovenske in so ob prevratu z vso silo navdušenja ob doseženem cilju svojo zvestobo jugoslovanski državi prisagele, so po zaslugah Jugoslavanske nacionalne stranke naenkrat čez noč zasloveli po našem jugu kot separatistične in protidržavne. Če hočeš nad kom vladati, mu najprvo vzemi dobro ime. To je staro načelo, ki sicer ni moralno, niti ni junasko, a je vendar vsaj začasno doseglo pri nas svoje namene.

Ko je slovensko ljudstvo po svojem duhu in po delovanju svojih kulturnih ustanov jugoslovansko že takrat, ko se večina somišljenikov JNS o jugoslovanstvu še sanjalo ni, prišlo ob svoje dobro ime in stalo v naši državni skupnosti ponižano, obzorgano, razžaljeno in obrekovano, je bilo Jugoslovanski nacionalni stranki lahko sleti da do golega v gospodarskem in kulturnem pogledu. Z lahkoto, kakor da bi pili polje čevčeka.

Mirno, kakor če bi se prižgal smotko, so se vrgli po svojih posrednikih, ki jih bo nekoč bivši finančni minister lahko naštel po imenu, na združeno organizacijo slovenskega ljudstva, ki

predstavlja najponosnejši tvorci donos naše ljudstva k narodni osamosvojitvi in je v tujem svetu uživalo toliko ugled, da ga spodkopale in zrušijo, ne menec se za to, da bo pod razvalinami pokopanih na tisoče naših nacionalnih družin.

Z žilavostjo, ki bi bila vredna bolj visokih namerov, so se nato JNS pristaši vrgli na posameznike, vsiljevali svoj evangelij kmetu, ki je stal za plugom ali mu prinašali grožnje, ko je obdeloval svoja polja za dobro države. Vrgli so se na stotine in tisoče malih nameščencev, nebolnih, malih uradnih in uradnikov, jim grozili, jim pretili, jih preganjali iz vasi v vasi, iz kraja v kraj, dokler niso slednjim le mogli prinesiti njihovega skalpa na oltar svojega nacionalizma. Koliko družin so razmetali, kakor da bi bile skladišča drv in ne žive celice našega narodnega življenja, odtrgali so očeta od matere, otroke od staršev. Je bila to Kalvarija našega malega človeka, ki se je moral v tej stiski boriti za svoj kruh in za svoj obstoj, pa gospoda od JNS zanj ni imela srca. Vdirali so v industrijske obrate in grozili polzaposlenemu delavcu s ceno, če ne bo prisegel na njihove izmisleke. Nismo tako sirovi, da bi zahtevali obračune, toda z gotovostjo vemo, da so se marsikateremu delavskemu revežu odprla vrata iz obratov ne samo zato, ker je gospodarska stiska skrčila delo. Gospoda od JNS za te največje reveže tudi ni imela srca. Pa vsaj je bežalo, da bi take stvari še omenjali, ko kakšnega socialnega programa na idejnem konglomeratu JNS nismo nikdar našli. Niti od njega pričakovali smeli.

Med tem pa, ko je bila JNS tako hudo zapostavljena na zgoraj naštetih idejnih poljih, je naše gospodarstvo drvelo z blazno hitrostjo na kant, ker zanj Jugoslovanska nacionalna stranka ni imela časa, in če bi tudi imela časa, ni imela nobenega smisla. Enkrat bomo že zbrali vso to strahotno gospodarsko statistiko, ki opisuje »gospodarske uspehe« JNS samovlade v Sloveniji. Tisto statistiko, ki bo povedala, koliko kmetij je menjalo lastnike, koliko kmetijskih družin je šlo med proletarijat, koliko obrtnikov se je zgrudilo na tla, koliko trgovcev je šlo na kant samo pri nas v teh blaženih letih, ko se nikdo ni vrgel v »politiko« Jugoslovanske nacionalne stranke, ko je bila sama na pozorišču in je imela priliko in svobodo, da pokaže vse, kar zna in more.

Ni čuda, če so po vsem tem predsednik vlade in drugi, ki so prevzeli naloge, voditi usodo države, uvideli potrebo, rešiti državo in ljudstvo, predno ga JNS popolnoma ne upropasti. To je g. Jevtič storil. Odgnal je vrhovne sefe JNS iz vlade in pomelel z narodno skupščino ter razpisal nove volitve.

Ko smo tako ugotovili katastrofalne posledice JNS za slovensko ljudstvo in vso državno skupnost, izražamo svoje trdno prepričanje, da bo g. Jevtič ostal zvest svoji deklaraciji z dne 3. januarja, v kateri je razglasil, da bo uvedel popolno zakonitost. Na podlagi te od sefa vlade zagotovljene zakonitosti, ki pomeni obenem zajamčeno svobodo prenehanja in glasovanja, bo šele slovensko ljudstvo, složno in edino, pri prihodnjih volitvah moglo izreči popolno sodbo in obsodbo nad politiko JNS.

To je pomen velikih dogodkov tega tedna. Oni pomenijo konec tovara, ki smo ga konaj prenašali. Jugoslovanska nacionalna stranka in z njo vsi njeni somišljeniki, je danes podrti stavba, ki iz nje vse beži, kar le bežati more. Naše pridno slovensko ljudstvo bodi torej veselo, ko se bo oddahniti smelo v zavesti, da je JNSanskega strašila v naši državi konec. Potem si bo zavijalo rokave, da z očmi obrnjenimi v prihodnost, pospravi razvaline, da bo moglo vzrasti zopet novo življenje.

Nauki dunajskega elinega plesa

Marksisti s ponarejenimi brki in bradami Čudna vloga nadvojvode Eugena

Dunaj, 9. febr. b. Jutrnja »Reichspost« prinaša značilen članek, v katerem se bavi z raznimi vestmi, ki so v zadnjem času prišle v javnost glede Avstrije. Medtem ko se »Reichspost« jezi nad drugimi, pa priznava sama zelo značilna dejstva, ki doslej sploh še niso bila nikomur znana. Tako se vidi iz tega članka, čeprav je namenjen vsem, ki širijo neresnične vesti o Avstriji, da so pred kratkim na Dunaju bili aretirani emisarji socialno-demokratične emigracije na Moravskem, ki so prišli v Avstrijo s ponarejenimi brki in bradami ter nepravilnimi potnimi listi. Prišli so zato, da pripravijo med 10. in 12. februarjem nove krave izgrede. Enako se »Reichspost« jezi na berlinskega dopisnika pariškega »Transigence«, ker je le-ta sporočil, da bo zvezni kancler dr. Schuschnigg pri svojem obisku v Parizu in Londonu predlagal, da bo namesto predsednika republike Miklasa, postavil kot državnega šefa nadvojvoda Eugena, s

tem da je seveda knez Starhenberg nezadovoljen, ker hoče sam prevzeti predsedniško oblast v Avstriji. Zaradi tega knez Starhenberg ni hotel priti na zadnji elitni ples dunajske mestne občine, ker ni hotel biti navzoč tedaj, ko so se nadvojvoda Eugenu z vseh strani globoko priklanjali najodličnejši predstavniki avstrijskega javnega življenja. Nadvojvoda Eugen je prišel na elitni ples dunajske občine v uniformi bivših »Deutschmeisterov« in so nanj posebej čakali.

Dalje se čuje, da so liberalci in komunisti pričeli razvijati močno tajno agitacijo, ki ji je prišla na sled policija. Zaradi tega so vsa javna poslopja zastražena in stražniki so v popolni vojni opremljeni. Vojaštvo je zasedlo razen tega tudi mestno elektrarno na dan velikega plesa na Dunaju ter tudi vse važnejše transformatorije, kajti policija je bila obveščena, da hočejo komunisti za vsako ceno pretrgati tok, da motijo elitni ples.

Nemško-jugoslovanska trgovska zbornica

Belgrad, 9. febr. m. Danes ob 6 je bil v dvorani belgrajske trgovske zbornice ustanovni občni zbor nacionalnega odbora Jugoslovansko-nemške trgovske zbornice v Berlinu. Ustanovnemu običnemu zboru tega odbora so prisostvovali zastopniki raznih gospodarskih strok, med njimi tudi bivši nemški poslanec na našem dvoru, baron Dufour-Feronce, ki je sedaj predsednik Jugoslovansko-nemške zbornice v Berlinu, ustanovljene meseca novembra lani. Po pozdravnih govorih in podanih poročilih o pripravljanih delih za ustanovni občni zbor je bilo izvoljenih v odbor 23 članov, v nadzorni odbor pa 4 člani. Za predsednika nacionalnega odbora Jugoslovansko-nemške zbornice v Berlinu je bil izvoljen Zivojin Nešić, ravnatelj Vajfert-pivovarne, za blagajnika pa tukajšnji slovenski odvornik dr. Vekoslav Kisovec. Namen tega

odbora je, da bo pospeševal gospodarski promet med Jugoslavijo in Nemčijo. V to svrhu bo odbor imel ozke stike z maticeno nemško trgovsko zbornico za Jugoslavijo v Berlinu. Te cilje misli nacionalni odbor doseči z vzpostavo vezi z državnimi uradi glede pomislekov k zakonskim osnutkom in uredb, ki se tičejo gospodarskih odnosov med obema državama. Dalje bo nacionalni odbor podpiral sklepe trgovskih vezi med tvrdkami obeh držav z dajanjem pojasnil in nasvetov za podpiranje izvajanja kompenzacijskih sklepov, nadalje z dajanjem naslovov sposobnih tvrdk in zastopnikov, upravnih svetnikov in strokovnjakov.

Balugdžič odhaja

Belgrad, 9. febr. TG. Iz verodostojnega vira izhaja vest, da bo naše poslanisko mesto v Berlinu kmalu izpraznjeno, ker ga namerava dozdajnji poslanik dr. Balugdžič zapustiti. Dr. Balugdžič, ki je znan kot uvoznik v belgrajski »Politiki« pod imenom X. Y. Z. bi se potem posvetil glavnemu uredništvu tega lista. Vse ostale vesti, kakor recimo, da bi odhod dr. Balugdžiča iz Berlina imel kakšne posledice v zunanje-političnih smernicah, so izmišljene in z gotovimi prozornimi nameni »odtaknjene«.

Iz notranje politike

Hrvatsko vprašanje v očeh g. Ljotića

V »Prelomu« od 7. februarja objavlja znani Dimitrije Ljotić, ki velja za nekakega fihrerja jugoslovanskega novega nacionalizma, ki pa se izdaleka ni izdelan, daljši članek o hrvatskem vprašanju. Ker je za kakšen resničen uspeh tega jugoslovanskega nacionalističnega gibanja vsakakor bistvene važnosti, v kakšnem odnosu misli biti do Hrvatov, prinašamo na kratko topogledne Ljotičeve ideje:

Hrvati spadajo bistveno k jugoslovanstvu. V jugoslovanskem občestvu so Srbi dejavni, Hrvati pa razmišljajoči element. Vrhovni cilj Srbov je bil, da politično osvobodijo vse Srbe, pa mejo svoje države razširijo po možnosti tudi na okolna sorodna plemena. Zgodovina pa je dokazala, da na ta način ni mogoče ustvariti trdne države ne Srbom ne Bolgarom. Hrvati so pa med tem pod avstrijskim jarmom ustvarili novo, to je jugoslovansko ideologijo, ki je edina osnova, na kateri se more zgraditi trdna država. L. 1918 se je Srbom posrežilo državo na taki jugoslovanski podlagi ustanoviti. Vprašanje nastane, zakaj so Hrvati s tem bili nezadovoljni oziroma so nezadovoljni postali. To je deloma pripisovati vplivu one inteligence, ki je za časa avstro-ogrške monarhije zasledovala cilj, da bi tudi Srbi prišli v okviru monarhije pod politični in kulturni vpliv Hrvatov. Rezultat vojske je to misel ovrgel, toda frankovščina je v gotovi majhni plasti ostala. Večji del Hrvatov je novo državo sprejel z navdušenjem. Toda prišlo so pogreške nove državne uprave, ki so gasile prvo navdušenje in vzbujale nezaupanje in odpor proti državi. »Ti dve sili sta se — tako pravi Ljotić dobesedno — vzajemno med seboj podpirali: frankovski vpliv je povzročal nezaupanje in napram Hrvatom, to pa nove težave in pogreške od strani države; te pogreške pa so zopet povzročile nov dotok sil v frankovski tabor.« Da je nova uprava delala take napake, temu je vzrok to, ker na srbski strani ni bilo zadosti poznanja mnogovrstnih problemov, ki nam jih je prinesla Jugoslavija, na drugi strani pa so prišli na vrh elementi, »ki jih je pomanjkanje pozitivnih ustvarjalnih lastnosti držalo v nevarnih letih vojske v ozadiju, pa so se po dovršetku vojne naglo od vseh strani pokazali na površini. Toda treba je pomisliti, da pogreške in krivice, ki jih je delala uprava — tako pravi Ljotić — niso bile namenjene le Hrvatom, ampak da je zaradi njih trpela vsa država. Te težave in krivice so splošne in jih čuti vsa država, čutijo jih vsi ljudje. To torej ni hrvatsko vprašanje, marveč ljudsko vprašanje v Jugoslaviji, ki ima samo na Hrvatskem posebno barvo. Toda njegova stvarna vsebina je istovetna z vsebino vseh drugih nezadovoljstev, ki imajo drugo posebno barvo z ozirom na kraj, v katerem se pojavljajo.«

Do sem se z g. Ljotićem popolnoma strinjamo. Slabši pa je drugi del njegovega članka, ker tudi Ljotić očitno še ni našel pravega ključa za rešitev jugoslovanskega vprašanja, kakršen bi bil potreben za Ljotičevo zasnovo novega jugoslovanskega nacionalizma. On misli, da se bo hrvatsko vprašanje dalo rešiti na ta način, če ga tako rekoč spravimo na drug, nehrvatski imenovalec. Hrvatsko vprašanje, meni Ljotić, naj se subsumira pod obče človečansko ali ljudsko vprašanje v Jugoslaviji, to se pravi, da naj se rešuje, če Ljotića prav razumemo, z gospodarske in socialne strani in s strani običajnih političnih človečanskih pravic. — Naše mnenje je, da je sicer tudi to nujno potrebno, če hočemo zadovoljiti Hrvate, da pa to še ni vse, ampak da je treba zadovoljiti tudi one politične zahteve hrvatskega ljudstva, ki se tičejo ljudske samodelavnosti, ki se upira ponašajočemu centralizmu v imenu jugoslovanstva. Naj bi g. Ljotić o tem razmišljal in bo mogoče našel, kar išče.

Državni odbor za volitve

Znano je, da po zakonu obstoja državni odbor, ki vodi volitve, v kolikor se to tiče nekaterih po zakonu zahtevanih pogojev in priprav. Predsednik tega odbora je predsednik senata dr. Ljubomir Tomašič. Zraven njega so člani: predsednik narodne skupščine dr. Kosta Kumanudi, podpredsednik senata dr. Uroš Krulj in dr. Miroslav Ploj, podpredsednik narodne skupščine Karlo Kovačević, Kosta Popović in Sukrija Kurtović, predsednik državnega sveta dr. Radojlovič, podpredsednik državnega sveta dr. Barič, namestnik predsednika kasacijskega sodišča v Belgradu Vella Ristič, podpredsednik Stola sedmorice Cimič, predsednik sarajevskega višjega sodišča dr. Milivoj Simić ter namestnik predsednika velikega sodišča v Podgorici Spasojević.

Državni odbor se je sestel na sejo v soboto, dne 9. februarja, na kateri je sprejel volilne akte o senatskih volitvah, potem pa se bo takoj lotil dela, ki se tiče novih skupščinskih volitev dne 5. maja t. l. Državni odbor ima določiti, koliko volilnih mest bo v vsaki občini, oziroma koliko občin bo predstavljalo en volilni okraj, potem pa, kdo bodo predsedniki vtičnih odborov. Vse to mora državni odbor dokončati in objaviti v »Službenih novinah« najmanj 30 dni pred dnem volitev.

Razglas banske urave občinam glede volilnih imenikov

Iz razglasa posnemamo: Občinske uprave morajo takoj razgrniti v občinskem uradu volilne imenike vsakomur na v pogled. Vsakdo ima pravico volilni imenik tudi prepisati ter zahtevati popravek, bodisi zase, bodisi za koga drugega. Popravki, ki jih je občina v volilnem imeniku v januarju letos izvršila, od okrajnega sodišča še niso potrjeni in za te volitve ne veljajo. Zato naj se vsakdo za sebe ali za druge sam prepriča, ali so vsi upravičeni vpisani v volilni imenik, odnosno izbrisani, ako nimajo volilne pravice, ter naj takoj zahteva potreben popravek volilnega imenika.

Popravki se morejo zahtevati samo še do vstega petka, t. j. do 22. februarja 1935. Voliti bo mogel samo tisti, ki bo v volilnem imeniku vpisan. Reklamacijski rok že teče in naj se volilni imeniki takoj pregledajo in zahtevajo popravki. O vloženih reklamacijah odloča občinska uprava. Občinska uprava je dolžna rešiti vse reklamacije v roku, ki so predpisani v zakonu. Dodatni zakon z dne 20. julija 1934 (Službeni list št. 480/34) podaljšuje doba bivanja v občini kot pogoj za vpis v volilni imenik na eno leto (poprej je moral stanovati najmanj 6 mesecev v občini).

Dunajska vremenska napoved: Sneg in mraz. Zagrebška vremenska napoved: hladno.

Po bregu navzdol...

Belgrad, 9. febr. m. Bivši senator Milivoje Z. Jovanović je danes dopoldne poslal predsedniku Jugoslovanske nacionalne stranke daljšo vlogo, v kateri izjavlja, da izstopa iz te stranke. Jovanović je svoj izstop iz JNS tudi obirno obrazložil in med drugim poudaril, da so se v stranki pričele ustanovljati razne skupine in da so se poslanci pričeli grupirati po bivših strankah. Jovanović nadalje naglašal: »Vsled takih pojavov in drugih razmer je nastopila v stranki nesloga, nesporazumi in tajne borbe. V njej so jasno pričele prihajati do izraza prejšnje stranke in skupine ter se na ta način zbirajo in družijo v tesni zajednici njihovi prejšnji pristaši. Vodstvo stranke vse to gleda, posamezniki pa celo favorizirajo to ali ono skupino ter ne vodijo računa o interesu celote, ampak o možnih kombinacijah, ki bi jim koristile. Prišlo je do tega, da danes niti voditelj stranke Nikola Uzunović niti vse strankino vodstvo ne drži več vaje stranke v svojih rokah. Stranka se je pričela valiti po bregu navzdol ter jo voditelji stranke nič več ne vodijo. Vodijo jo drugi ljudje in druge avtoritete. To stanje anarhije v stranki se je najbolje pokazalo pri stanje-diranju senatorjev. Zaradi vsega tega izjavlja senator Jovanović, da izstopa iz JNS in da si pridruži popolno svobodo svojega političnega delovanja in opredelitve.

Kmetijski minister je izdal odlok, da se delo v kmetijskih vzornih in kontrolnih postajah in enoloških postajah vrši nepretrgoma od 7. jutraj do 14. popoldne, in sicer od 1. februarja do 31. oktobra, in od 7.30 do 14.30 od 1. novembra do 31. januarja vsakega leta.

Danes predpoldne se je vršila v prostorih senata prva seja državnega odbora za predstojajoče volitve, ki ji je predsedoval predsednik narodne skupščine dr. Kumanudi. Na predpoldanski seji je izdelal odbor spisak senatorjev, izbranih na volitvah dne 8. februarja. Ta spisak je po pregledu poslal odbor senatu, kakor to predvideva člen 37. zak. o volitvah senatorjev. Popoldne ob 4 se je seja nadaljevala. Odbor je pričel s proučevanjem prijav za predstojajoče skupščinske volitve. Seji državnega odbora so prisostvovali vsi člani odbora, a taniške posle je vodil g. Mihajlovič, načelnik upravnega oddelka senata.

Kraljevska banska uprava dravske banovine razpisuje na osnovi razpisa ministrstva za kmetijstvo z dne 18. januarja 1935, št. 84042-II, službeno mesto fitopatologa na kmetijski poskusni in kontrolni postaji v Ljubljani. Pravilno kolikovanje prošnje, opremljene z vsemi dokumenti po § 3. zakona o uradniški je vložiti najkasneje do 15. marca 1935 pri kmetijski poskusni in kontrolni postaji v Ljubljani.

Pogreb Toneta Hribovška

Motnik, 9. februarja.

Danes smo položili v zasneženo slovensko zemljo telesne ostanke dipl. lur. bivšega predsednika katoliške Akademike zveze Toneta Hribovška. Na pogreb, ki ga je vodil ob asistenci domačega gospoda župnika, g. župnika iz Šmartnega v Tuhinjski dolini, g. župnika iz Tuhinja in g. Jeličiča, g. univ. prof. dr. Lambert Ehrlich iz Ljubljane, so prišli študi številni katoliški akademiki, člani »Danice« in »Zarje« iz Ljubljane. V domači cerkvi se je v krasnih besedah poslovil od rajnega Toneta g. prof. dr. Ehrlich. Nato so štirje akademiki nesli krsto s truplom njegovega pokojnega tovariša ob številnem spremstvu ljudstva na pokopališče. Po opravljenih cerkvenih obredih se je poslovil od rajnega tovariša-vodje predsednik Akademike zveze Zebot Ciril v imenu slovenske katoliške akademike mladine ter v imenu Akademike katoliške akcije in konzorejja »Straže« v viharju, katerega član je bil pokojni Tone. Naglasil je mučeniško trpljenje rajnega tovariša in orisal njegovo vzvišeno voditeljsko osebnost. Končal je z besedami: Dragi Tone, prosil, prosil Boga za slovensko mladino, ki si ji žrtvoval svoje mlade življenje, da ne omaga, da ne omahne pred ciljem, ki si ji ga kazal Ti! Za njim se je od rajnega Sever, ekonom državne bolnišnice za duševne bolezni v Kovinu.

Premeščen je za višjega svetnika na okr. načelstvu v Novem mestu v 5. skup. prvega periodičnega poviška dr. Božidar Kiselj, dosedanjji višji svetnik na okrajnem načelstvu v Črnomlju. Z odlokom pravosodnega ministra so postavljeni po prošnji: za kancelista X. skup. na okr. sodišču v Sevnici Matija Jalovec, zvanjčnik II. skup. na okr. sodišču v Ljubljani; za kancelista X. skup. na okr. sodišču v Kranjski gori Ivana Železnik-Debeljak, uradniška pripravnik X. skup. na okr. sodišču v Ptuj. Angela Obran, pisarniška uradnica X. skup. na okr. sodišču v Kranjski gori.

Osebnosti

Belgrad, 9. febr. m. Z redom sv. Save 3. stopnje je odlikovan dr. Steva Bizjak, vpokojeni sef odbora in vršilec dolžnosti državne bolnišnice za duševne bolezni na Studencu. Z redom sv. Save 5. stopnje je odlikovan Božidar Sever, ekonom državne bolnišnice za duševne bolezni v Kovinu.

Premeščen je za višjega svetnika na okr. načelstvu v Novem mestu v 5. skup. prvega periodičnega poviška dr. Božidar Kiselj, dosedanjji višji svetnik na okrajnem načelstvu v Črnomlju. Z odlokom pravosodnega ministra so postavljeni po prošnji: za kancelista X. skup. na okr. sodišču v Sevnici Matija Jalovec, zvanjčnik II. skup. na okr. sodišču v Ljubljani; za kancelista X. skup. na okr. sodišču v Kranjski gori Ivana Železnik-Debeljak, uradniška pripravnik X. skup. na okr. sodišču v Ptuj. Angela Obran, pisarniška uradnica X. skup. na okr. sodišču v Kranjski gori.

Prebivalstvo Bolgarije

Sofija, 9. febr. AA. Bolgarska brzojavna agencija poroča: Po še neuradnih podatkih je dal po pis prebivalstva na Bolgarskem po stanju z dne 31. decembra lanskega leta take rezultati: Ta dar je znašalo prebivalstvo Bolgarije 6.081.040, dne 31. decembra 1926 pa 5.478.741 in 31. decembra 1920 4.845.971. Gostota prebivalstva je torej znašala leta 1934 59 na kvadratni kilometer, l. 1926 samo 53, l. 1920 pa 47 na kvadratni kilometer. Prebivalstvo Sofije (s predmestji) je doseglo okoli 390.000 duš (nasproti 232.000 leta 1926).

Dih revolucije po Parizu

Pariz, 9. febr. b. Jutrnja nedelja bo zopet nevarna za Pariz. Komunistično-socialistična fronta je pozvala svoje pristaše, da pridejo na ulice in da demonstrirajo ob obletnici kravih dogodkov in pa zaradi tega, ker je po teh dogodkih Doumergue prevzel oblast v svoje roke in vpeljal sistem močne roke proti levicarjem. Policija je prepovedala vse demonstracije, kar pa ne bo nič pomagalo, ker hočejo levicarji za vsako ceno na ulicah demonstrirati.

Zimske obleke

za gospode, suknje, smučarske kroje, blago za kroje modernih vzorcev kupite po najnižjih cenah pri

Drago Schwab - Ljubljana

Pismo iz Mostarja

V hercegovskem „hollywoodu“

Sluge zove Smail-aga
usred Stolca, kule svoje,
a u zemlji hercegovoj.
Mažuranić.

V Mostarju, 7. febr. 1935.

Tako se začenja znani epos o smrti Smail-age Čengijića, ki je bil, kot je znano, zgodovinska oseba: ubili so ga 6. oktobra 1840 blizu mesta Gacka v Hercegovini tlačenici, ko je med raznimi nasilnostmi pobiral davek. Njegovo smrt je porabil Mažuranić, ki je bil pozneje hrvaški ban, da je opozoril Evropo na neznosni položaj krščenje raje na Balkanu. Čengijićevo »kuloc« (stolp, trdnjava) je pa pesnikova »licen-tia poetica« prenesla v Stolac, kjer so stali in stoji še danes dvori Smailovega prijatelja — nam že znanega Ali-paše Rizvanbegovića Stodčevića. (Tako se imenuje »hercegovski sultan« po svojem rodnem mestu Stocu = Stocu.) Mažuranić je svoj umetniški in propagandistični namen dosegel: iz prevodov njegove pesmi poznajo Čengijićeva grozodejstva Rusi, Poljaki, Čehi, Slovaki, Italijani, Švedi, Madžari in Nemci. Če smemo verjeti časopisnim vestem, se bo letos vsebine Mažuranićeve pesmi polastil celo film; Nemci bodo prišli v Hercegovino in napravili tu štiri filme: o Hasanaginici, o Ali-paši Rizvanbegoviću in o smrti Smail-age Čengijića; poleg tega nameravajo v Trebinju izdelati kot film tudi Leharjevo opereto »Ciganski baron«. Če se bodo te vesti uresničile, bomo torej še letos ali vsaj naslednje leto gledali Ali-pašo in Smail-ago v filmu. Oba možaka sta bila sodobnika in prijatelja, oba spadata med najbolj znane osebnosti iz hercegovske preteklosti, oba sta umrla nasilne smrti; sedaj bosta menda oba oživila v filmu in postala tako mednarodna last sveta, ki zahaja v kino.

Ali-pašine dvore vidite v kinu lahko — že danes. Prav minul teden so poročali listi, da so v Belgradu, dne 29. januarja privrati igrali nemški zvočni film z naslovom »Bošnjaki«. Ti »Bošnjaki« so prav za prav — »Hercegovci«: snimali so jih namreč Nemci v septembru in oktobru lanskega leta v Stocu v »begovini« (= v dvorih begovske rodbine Rizvanbegovićeve, in v okolici tega mesta. Kako je prišlo do tega filma?

Mislím, da se ne motim, če trdim, da gre glavna zasluga za to nemškemu pisatelju Robertu Michelu, ki sem o njem poročal v »Slovenec« z dne 5. aprila 1934. Michel je bil avstrijski častnik, po rodu iz južne Češke, ki je dalj časa služboval v Hercegovini. Naučil se je srbskohercegovaške jezika in je porabil priliko, ki mu jo je nudilo službovanje v »orientu«, za to, da je z ljubeznijo proučeval življenje tukajšnjega prebivalstva v sedanosti in prošlosti. In Hercegovina, ta dežela brezmejnega kamenja, burje in žgoče vročine, orientalskih hiš sredi skromnih njiv in namakanih bujnih vrtov, pisanih narodnih noš in starodavnih običajev, mu je spregovorila in mu narekovala vrsto novel, dva roman in eno dramo iz svojega (predvsem iz muslimanskega) življenja. O Mostarju je napisal posebno knjigo. Lansko leto se je pa vrnil šestdesetletni pisatelj v družbi pisatelja Tänzlerja v Hercegovino s filmsko družbo, da ji pomaga s svojim pisateljskim talentom in s svojim poznavanjem krajev in ljudi pričarati v filmu ljubezensko zgodbo iz tukajšnjega življenja.

Kako jima je to uspelo, o tem jaz ne vem ničesar. Kritika glede vsebine filma ni bila najpovoljnejša, pač pa zelo hvali izredno uspele slike iz narave in življenja in dober prenos narodnih pesmi. In to je za nas iz propagandističnih razlogov najvažnejše. Poročila v časopisu so grajala, da se v filmu, ki nosi naslov »Bošnjaki«, pojejo narodne pesmi iz južne Srbije, iz Šumadije in Mačve, a film pač ni — znanstvena razprava; zabavati hoče, ne učiti; njegova vsebina navadno ni baš dokumentarna. Hercegovina bi se lahko pritožila, da je morala iz ozirov na reklamo odstopiti svoje ime svoji bogatejši, večji in bolj znani sestri Bosni, dasi kaže film, če ne izključno, pa gotovo v prvi vrsti hercegovsko pokrajino, njene ljudi in njeno staroslavno »begovino«. Vsekakor pa spadajo »Bošnjaki« me dvelike filme, ki sem bil nanje v svojem življenju radoveden. Brezdvorniki pomeni ta film veliko reklamo za naš tujski promet.

Med letošnjimi božičnimi počitnicami sem si Stolac ogledal. Nekdanje turško mestce (kakih 2700 prebivalcev), ki je baje najbolj vroče mesto v Evropi, je čudovito ohranjen; razvaline stare trdnjave nad mestom, v kateri so v avgustu 1878 ustajali nekaj časa oblegali bataljoni avstrijske vojske, ki so ga odrezali od ostale armade, so še danes impozantne. (Prim. Andrejka, Slovenski fantje v Bosni in Hercegovini, 189—198.) Središče mojega zanimanja je pa bila »begovina«. Ali-pašina rojstna hiša je tvorila majhno trdnjavo: vsa je obzidana in ima tudi druge priprave za obrambo. Nikdar mi ni bilo tako jasno, zakaj pojejo srbske narodne pesmi o »belih dvorih« muslimanskih velikašev, kakor ko sem ogledoval »begovino« od vseh strani: krog in krog je zidovje, sredi tega zidovja so pa dvorišča in različne zgradbe za gospodo, za služinčad, za konje; vse je pokrito s ploščami iz belosivega hercegovskega kamena. Seveda kaže »begovina« danes že mnogo znakov — razpadanja.

Jasno mi je postalo tudi, zakaj si je Michel izbral prav Stolac za film iz »orientalskega« življenja. V svoji knjigi o Mostarju pravi sicer Michel, da je malo mest na Balkanu tako ohranilo svoj orientalski značaj kakor stari deli Mostarja, a ko sem gledal Stolac, sem sodil, da to mesto glede lepo ohranjenega starinstva uspešno tekmuje z Mostarjem. Leži 25 km daleč od železnice, nima industrije, nižjo gimnazijo so mu ukinili, pa je nova doba prav malo spremenila na tem izrazito muslimanskem — umirajočem mestu, kakor se mi je izrazil o njem moj mostarski prijatelj odvetnik dr. Nikolić, eden od zastopnikov izredno številne inteligence, ki jo je rodil Stolac z okolico.

Ves Stolac govori še sedaj o zlatih časih, ko so bili »švabi« tukaj in jih snimali: par sto ljudi je bilo namreč pri snimanju zaposlenih po več dni oziroma noči, kajti snimali so večino ponoči. Nastopili so kot statisti v svojih narodnih nošah. Ker Stolac nima elektrarne, so napravili provizorično električno centralo, da je »begovina« čezela ponoči jasneje nego podnevi. O, pravijo Stodčani, da bi vsako leto prišli v Stolac Nemci in snimali kak velik film!

Kaj naj še povem o Stocu? Najprej seveda to, da sem tudi v njem našel — Slovence. Živnozdravnik v Stocu je g. Judaić iz Toplice pri

Novem mestu, na meščanski šoli poučuje Slovenka gđ. Šegula, ko sem obedoval v gostilni, sem dva financirja po obrazu spoznal, da sta Slovenca. In ko sem se vozil na kolodvor v Čapljini, se je avto nekako sredi poti ustavil pred gostilno v Domanoviću, ki ji je lastnik Slovenec.

Imel sem srečo, da sem se vozil iz Stolca v družbi bivšega župana tega mesta, muslimana seveda. Opozoril me je na velik oljčni gaj v bližini mesta: dal ga je zasaditi Ali-paša, ki je sploh mnogo storil za gospodarski napredek dežele. Njegovo geslo je bilo:

ili nek' puška puca,
ili nek' čekić (= kačivo) kuca,
il' nek' se maslina (= oljka) sadi,
il' nek' se vinograd gradi.

Ko sem gledal obširni oljčni gaj, sem se spomnil na zgodbo o Ali-paši, ki sem jo bral v »Jugoslav. listu«. Ko je Ali-paša dal zasaditi prve oljčne nasade v okolici Stolca (dotlej je bila kultura oljke v Hercegovini neznana), je pod smrtno kaznijo prepovedal, da bi kdo — pa bodi to človek ali žival — poškodoval kako drevesce. Pa se je zgodilo, da je kmet oral v bližini; v vročini sta mu vola zbežljala in zašarila prav med oljke! Pašini ljudje so jih ujeli in Ali-paša je ukazal, naj jih pobijejo. Kmet je ves solzan prosil pašo, naj se živine usmili: vola sta vse njegovo premoženje. »Dobro,« reče paša, »poslal bom svoje ljudi na tvoj dom, da vidijo, ali govoriš resnico. Če lažeš, boš šel za voloma še ti!« Pašini zaupniki so se vrnili s poročilom, da je kmet res siromak. Paša mu je vole plačal z besedami: »Kar sem odredil, se mora izvršiti: vole naj takoj pobijejo! Če boš pa ti komu povedal, da sem ti jih plačal, pa odleti glava tudi tebi!« Mož je res molčal in je povedal dogodek šele po pašini smrti.

Ko je stopil Ali-paša 20. marca 1851 nepričakovano pred Alaha, so gotovo oljčni nasadi »anj« govorili. Škoda, da takrat, ko je bil vezir, ni dal tudi Hercegovine pogozditi! Vsaj začel bi bil lahko!

Župan iz Stolca mi je razkazoval tudi bojišča, koder so se v avgustu 1878 spoprijeli ustaši z Avstrijci. Opozoril me je na razvaline turške »kulce«, ki so jo Avstrijci v teh praskah zažgali. Morebiti je bil to prav tisti utrjeni dvorec, o čigar zavzetju pripoveduje Andrejka (str. 198) med drugim tudi tole:

»Stopivši v veliko sobo, zagledajo lovci (= vojaki) mlado turško ženo, ki je takoj ustrelila s samokresom in ranila tri lovce.

Pod krivo opatovo palico ...

Ustanovitev vodne zadruge za regulacijo Višnjice

Višnja gora, 8. februarja.

Dolenjska, ta najbolj čudovita naša dežela, dežela nizkih gričev in ljubkih dolin, tihih gozdov in zdravih ljudi, ta Dolenjska se je pričela zadnje čase naglo razvijati. Dolgo časa se je držala zadaj, kakor bi se bala vsakega napredka, držeč se narodnega pregovora, da je stara, preizkušena stvar najboljša. Zadnje čase pa kakor da je pozabila to svoje geslo in pričela napredovati na vseh poljih. In zdaj se je spravila na regulacijo svojih voda.

Sicer je Dolenjska večinoma hribovita dežela, vendar ima tudi veliko polj in travnikov po ravninah. In te ravnine so ob deževju vse pod vodo, ker prestopijo svoje bregove potoki, ki še niso regulirani. Če se pelješ spomladi ali v jeseni po dolenjski železnici, vidiš od Ljubljane do Zalne vse bližnje travnike in njive pod vodo. Pri Višnji gori se ta slika ponovi in te spremlja še nekaj postaj.

Da bi se napravil konec teh vsakoletnih poplavl, ki napravljajo na poljih in travnikih ogromno škodo, saj je znano, da vzame suša en kos kralje, moča pa dva, je prišel stiški g. opat dr. Kastelic snovati vodno zadruge. Zanimivo je, da se za to ni zavzela občina, ampak ravno samostan, ki se je skozi dolga stoletja izkazal kot najbolj vnet pospeševatelj kulture in napredka na Dolenjskem. Pod krivo opatovo palico je dobro biti, so trdili včasih, a velja še danes. Zadruga ima namen pre-

prečiti vsakoletne poplave, ki jih povzroča potok Višnjica, ko prestopa svoj bregove. Sicer je Višnjica razmeroma majhen potok, vendar dela ob deževju veliko škodo in to že kmalu po izviru v Dednem dolu, nato okrog Višnje gore, Polju, Gorenji vasi in Spodnji Dragi, Hudem, Stični, noter do Muljave. Vzrok temu prestopanju bregov je večinoma v tem, da ima Višnjica mnogo ovinkov in voda počasi odteka, struga je neotčistena in porasla z bičevjem in grmovjem. Regulacije pa se bodo izvršile tako, da se bo struga poglobila do enega metra in razširila do dveh metrov. Na bolj ogroženih mestih se bodo poleg tega napravili še pol metra visoki nasipi. Pri regulaciji se bo struga tudi nekoliko zravnila, da ne bo toliko ovinkov. Seveda taka dela veliko stanejo in jih v sedanjih težkih časih Dolenjci sami ne zmorejo, zato so se obrnili na okrajni cestni odbor v Litiji, ki jim je obljubil svojo pomoč. Prav tako je tudi banovina obljubila svojo pomoč.

Prav bi bilo, da bi se tej zadruzi pridružila tudi višnegorska občina, saj ima na svojem področju veliko sveta, ki je bodisi že po naravi močvirje, bodisi da ga vsako leto poplavi Višnjica in drugi potoki. V Dednem dolu se je lansko leto že snovala vodna zadruga, vendar pa je zaradi nerazumevanja nekaterih posestnikov, ki bi radi brez dela uživali koristi, žalostno propadla. Zato naj bi vzela občina stvar v roke, kajti ona ima največjo možnost, da stvar izvede.

znanstvenih del. Od l. 1903—1907 je bil belgrajski župan, 1908—1909, t. j. za okupacije Bosne in Hercegovine, ko ni maral nihče biti srbski minister, je on prevzel ministrstvo za narodno gospodarstvo, potem, ko so ga že osemkrat zamen prosili. Leta 1910—1911 je bil zopet belgrajski župan. L. 1911 pa je postal vladni komisar pri Narodni banki v Belgradu, kjer je ostal do svojega pokolja l. 1924. Sedaj v polnem zadovoljstvu in še vedno svežem zdravju uživa srečo svojih starih dni.

Ob odkritju Prešernovega spomenika je zlati jubilar zastopal kot župan belgrajsko občino in je tudi imel govor v Narodnem domu. (Samo mimogrede omenjamo, da je ob isti priložnosti v Lj. govoril tudi pred dnevi umrli senjor hrv. pisatelj Ljuba Babić Galski).

Gospodu jubilaru želimo tudi mi še mnogo srečnih let!

25% popusta 25%
od
cerkvenih govorov dr. M. Opeka

dobi kdor kupi

celo zbirko do 15. III 1935

Cela zbirka obsega 24 zvezkov ter stane nevezana Din 400 — s popustom pa samo Din 349-50.

H. Ničman, Ljubljana, Kopitarjeva 2

Svetloba stane!

Gospodarnost zahteva:

„Več svet obe za manj denarja!“

TUNGSRAM D žarnica, katere nitka je zvita v dvojni vijajnici, daje do 20% več svetlobe. Na žarnici je podana svetlobna množina v mednarodnih dekalumenih, a poraba toka v wattih.

ZARNICE

TUNGSRAM D
nitka v dvojni vijajnici - svetlobna množina v dekalumenih

Pogreb senatorja dr. Rožiča

Ljubljana, 9. februarja.

Z globoko žalostjo v sreih in z vidnim zunanjim dokazom spoštovanja do pokojni-kove osebnosti sta se Ljubljana in občinstvo iz mnogih drugih slovenskih krajev poslo vila od umrlega senatorja dr. Rožiča. Zlati spoved je bil ogromen in udeležili so se ga prav vsi predstavniki naše javnosti. Med drugimi so šli v sprevedu knezošof dr. Rožman, novi ban dr. Puc, podban dr. Pirkmajer, vsi senatorji iz dravske banovine, direktor Srednje tehnične šole Reiser z vsem profesorskim osebjem in vsemi učenci, predsednik Zbornice za TOI Jelačin, predsednik Narodne galerije dr. Windischer, skoraj ves ljubljanski občinski svet, predstavniki, odborniki in članstvo vseh narodnoobrambnih društev, Klub diplomiranih tehnikov itd. Zastopano je bilo tudi uredništvo »Slovenec«. V častnem številu so se udeležili pogreba koroški Slovenci, tako tukajšnji emigranti kakor tudi deputacije desetih Slovencev iz Koroške, ki je prišla nalašč na ta pogreb v Ljubljano in ki jo je vodil vrli slovenski župan iz Loge vasi. Koroški Slovenci so s tem izkazali svojo hvalečnost za veliko prosvetno delo, ki ga je pokojnik vršil za slovensko stvar na Koroškem. V nadvse častnem številu pa so se udeležili pogreba tudi Mohorjani z ravnateljem dr. Kotnikom in urednikom F. S. Finžgarjem. Cerkvene obrede je opravil župnik Petrič ob asistenci treh duhovnikov.

Pred mrtvašnico na Stari poti je najprej spregovoril v imenu zadržanega ministra za socialno politiko in narodno zdravje dr. Marušič, inšpektor za tuberkulozo dr. Matko. Nato je spregovoril dr. L. C. Obiak v imenu Jadranske straže. Pokojnik je bil namreč od ustanovitve Jadranske straže prav do zadnjega član oblastnega odbora tega društva. Nato je spregovoril senator dr. Ploj, Klub koroških Slovencev pa je zapel ganljivo žalostinko. Nato se je razvil ogromen spreved na pokopališče sv. Križa. Pri viaduktu so koroški Slovenci ponovno zapeli lepo žalostinko.

Nad grobom so spregovorili župan pokojnikove domače obč. Moravče Tome, Albin Koman, župan Loge vasi, koroški Slovenci Prekojnik, in predsednik Kluba koroških Slovencev dr. Fellacher, ki je imel pretresljiv govor, v katerem je slavil pokojnikove zasluge za koroške Slovence.

Nad krsto s truplom dr. Rožiča se je zaprl grob ob solzah številnih prisotnih. Bodi Bog v večnosti doborotljiv plačnik za dobra dela dr. Rožiča! Naj mu sveti večna luč!

★

Pripominjamo, da je dr. Rožič zapustil lepo oporoko s toplim patriotičnim priporočilom Slovence, Hrvatom in Srbom. Med drugim pa je zapustil svojemu domačemu kraju gozd v Lastencih, Slovenskemu planinskemu društvu gozd Tovorov grad, svojo knjižnico šoli pri Sv. Trojici in seminarjem ljubljanske univerze, nekaj starin narodnemu muzeju, po 500 Din Družbi sv. Cirila in Metoda, in ubožcem svojega rojstnega kraja: po 1000 Din pa cerkvi pri Sv. Trojici in Mohorjevi družbi.

— Pri nagnjenju k odebalelosti vzbuja redna uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice jako delovanje črevesa in dela telo vitko.

90 letnica slovenske trpinke

V Brežicah je večeraj na svoj god obhajala svoj 90. rojstni dan Apolonija Kožuh roj. Polutnik, ki se je rodila 9. febr. 1845 na Pilstajnu pri Kožjem. 21 let stara se je poročila in imela v zakonu šest otrok, od terih živita še dva, 52-letni sin Janez, ki biva v Gracuu, in 63-letna hči Amalija. Zadnjih 44 let prebiva Apolonija s hčerjo Zadnjih 44 let prebiva Apolonija s hčerjo Amalijo v Brežicah. Preživljata sta se z dnino, ko sta jima pošle moči, se pa živita s krparijo starih oblek. Apolonija šiva prav dobro brez ocal. Malka kljub težavni hoji vsako nedeljo raznaša »Slovenca« iz trgovin Pinterič in Lipej. Živita v pomanjkanju, le tu in tam se ju spomni kakšna blaga duša. Letos jima prede zelo huda, nimata pravi nič droči, da bi se ogreli pri topli peči. Potrebni sta pomoči. Prepričani smo, da se bodo dobri Brežičani spomnili ob 90-letnici stare Polone ter ji poslali vsaj kos drv ali tople obleke in hrane. Zato jim bosta Kožuhovi od srca hvaležni. Kožuhovi materi želimo, da bi ji Bog ob njenem visokem življenjskem jubileju naklonil obilo dobrotnikov, ki naj bi lajšali njeno težko in bedno življenje.

Ljubljanske vesti:

Zasedanje banovinskega sveta

Ljubljana, 9. febr.

Na večerajšnji popoldanski seji banovinskega sveta se je nadaljevala obravnava o poročilu tehničnega oddelka. Pred obravnavo je podban dr. Pirkmajer sporočil zahvalo Nj. kralji. Vis. kneza-naměstnika Pavla za udanostno brzojavko Nj. V. kralju Petru II. Med obravnavo, v kateri so govorili skoraj vsi zastopniki posameznih okrajev, ki so iznesli številne želje, je podban omenil, da se je banovinska doklada sicer znižala od 70% na 50%, uvedena pa je nova doklada 5%, tako da znaša sedaj 55%.

Na današnji dopoldanski seji so govorili predvsem o banovinskem fond. Golouh je omenil, da so druge države že prej začele s sistematičnim pobiranjem brezposelnosti z velikimi javnimi deli, naša država pa je šele sedaj začela z enomilijardnim posojilom, ki bi morala priti že davno prej. Banovinski fond je bil ustavljen, da podpira brezposelne v industrijskih središčih, v resnici pa se podpirajo ljudje iz drugih slojev, to je iz tistih, ki ne prispevajo nič v banovinski sklad. Tako je banovinski fond dobil povsem drug značaj. Trboveljski revir n. pr.

prispeva v banovinski sklad največ, dobil pa je iz njega malenkostno malo. Rudarji prispevajo kljub svojim nizkim mezdam v banovinski fond, dobe pa iz njega prav malo. Govornik je razpravljal še o drugih socialnih vprašanjih.

Tavcar je navajal, da je ljubljanska borza dela lani zabeležila okoli 20.000 brezposelnih delavcev, ki so se javili pri njej, izplačala pa jim je le 1.300.000 Din to je okoli 65 Din na osebo. Od nameravane milijardnega posojila mora priti v Slovenijo najmanj 100 milijonov Din. Predvsem se mora zgraditi zasavska cesta. Delavci pri javnih delih pa se ne smejo plačevati po 2 Din na uro, kar je še za polento premalo.

Dr. Obersnel je kritiziral državni gradbeni fond, ki je zgrešen. Slovenija je dobila iz njega le 3 milijone Din. Boljše bi bilo, ako bi tega fonda sploh ne bilo. Govorili so še dr. Roš in drugi govorniki. Prepeluh je v ostrih besedah kritiziral sedanjo socialno politiko, ki je postala predmet eksploatacije visle birokracije. Po govorih je bila seja ob pol 1 zaključena ter se nadaljuje v ponedeljek dopoldne.

Ljubljanske senzacije

Včeraj so imeli Ljubljančani zopet »svoj dan«; večerajšnji dan jim je namreč prinesel zopet toliko zaželeno »senzacijo«: novega bana!

Ko se je ta radostna novica razširila po mestu, se je zvalilo ljudem toliko težkih kamnov s srca, da bi z njimi lahko sezidali na Gradu najmanj tri nove »šance« in od ust do ust se je širilo šepetanje:

»Kaj nisem rekel? Jaz sem to vedel že pred 14 dnevi!«

»Bodi no bodi, kaj boš ti — v »Slovenec« sem že zdavnaj prejel bral, da so si dali gospod župan »uradno-tajno« poveriti nov frak... Ja, nov frak, to ni kar tako!«

»Ampak fofvije bo, fofvije! Če bi vso v Ljubljanico zmetali, je ne bo odnesla pet let, toliko jo bo. Pa jeze, da se bodo ljudem kar reberca kuhala...«

»Pa nova dirka bo tudi, posebno za župana; ljubljanski župan ni kar tako! Za procesijo gre lahko tudi ljubljanski župan, pa župan ima lahko še lepši cilindar kakor kdo drugi A, to bo prerivanje! Samo, kdo bo, to je sedaj tisto! In ljudje so ugibali to in ugibali ono; močje so tudi kaj uganili. Prav gotovo pa je zadel v črno tisti, ki je tako nekako modroval:

»No ja, župan je lepa reč, in tako je še precej takih lepih reči na svetu. Samo tega ne razumem, zakaj se ljudje tako čudno vznemirjajo, če bo tega ali onega ali sploh koga zadela kakšna taka lepa reč. Ali mene vse to kaj briga? Kaj bo delal gospod župan? Kolikor jaz vem, imajo gospod župan na rogovu lepo opremljeno uradno sobo, v sobi imajo mizo, v mizi na desni ali na levi strani je pa pretil, kjer so spravljene cigare, take županske. Gospod župan pa pridejo vsak dan v to sobo — ali pa tudi ne, ker jim nihče nič ne more in tudi nič neče, sežejo v predal po cigaro, jo prižigajo, potem pa hodijo po sobi gor in dol in regirajo — to je vse. Ko se pa regiriranja in hoje gor in dol naveličajo, gredo pa tudi domov spat — ali pa tudi ne. Drugač je pa tudi prav tako. Za nas je torej čisto vseeno, kdo tukaj ali tam regira — »šance« se podirajo kar same, brez regiranja, snega imamo tudi dosti in beračev več kot kavi in vran. To teče vse kar samo naprej.

Te dni enkrat se bodo tihi ženili brez rogov, solnce bo o sv. Jakobu pripekalo po svoje, kakor bo naneslo, Ljubljančani bodo kleli in zabavljali po svoje, kmetje se bodo dušali po svoje — kaj torej mene to briga, kdo je ali bo župan ali karkoli? Kar naj bo, kdor hoče, kar hoče in dokler hoče; če se bodo pa enega ali drugega naveličali, nam bodo pa drugega dali, pa pojde tako naprej... Jaz bom pa zabavljati po svoje — ali nam kaj morejo?«

Tako je mož govoril in »velika senzacija« je kar izginila v svežem snegu.

Iz Vranskega kota

Kaj je z velenjsko elektriko? — Tako so se te dni izpraševali ljudje, ki so brali, da se je pri banovinskem svetu obravnavalo vprašanje elektrifikacije. Vsi drugi kraji so se omenjali, samo našega Vranskega kota se ni živa duša spomnila. Kdo je tega kriv? Stari ljudje, ki imajo dober spomin, vedo povedati, da se je vršil takole v decembru leta 1933 nek sestanek, kjer je bil izvoljen tudi odbor, ki mu je bila poverjena naloga, da stopi v stik s kranjskimi deželnimi elektrarnami in z njihovo pomočjo izvede elektrifikacijo Vranskega kota. Toda ta odbor od tistega časa lepo spi in sveti mu pa električna luč elektrarne v Brodeh, kateri Vrančani plačujejo kilovarno uro po 7 Din, dočim bi bila velenjska elektrika veliko cenejša. Dobro bi bilo, ako bi se tisti odbor vendar že enkrat zbudil iz zimskega spanja in se pobrigal za to, da dobimo tudi mi bolj poceni električni tok. Saj je naravnost smešno, da gre velenjski vod preko Vranskega, mi pa plačujemo tok tako drago, dočim bi ga lahko imeli poceni. Ako pa dotični odbor ni zanj sposoben, da bi svojo nalogo izvršil, pa naj prepusti to drugim, ki so bolj podjetni, sam pa naj odstopi.

Nedeljski »Slovenec« lahko dobite odlej vsako nedeljo že takoj po prvi sv. maši.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

Kiera: Vom Leiden Christi und der Eucharistie. 152 str., kartonirano 48 Din. Poleg velike izbire postnih pridig opozarjamo pred. duhovščino zlasti na imenovanje delo, ki nudi bogato snov za pridigo in trpljenje našega Izvičarja in presv. Eucharistije. Ker silnega gradiva izvzemši maloštevilnih starejših del ni, bo prišlo do izdaje izdano služilo kot dobrodošli pripomoček za predprilovo za letošnji evharistični kongres.

Za to priliko pripravljamo tudi naslednja propovedna dela: Loos: Das erhabene Geheimnis. Zwölf Sakramentspredigten namentlich zur Vorbereitung auf den eucharistischen Kongress. 147 str., nevez. 30 Din. — Polz: Pange lingua! Predigten über das allerheiligste Altarsakrament. I. zv. 320 str., II. zv. 356 str., III. zv. 340 str., 210 Din. — Rührer: Brot vom Himmel. Ein Jahrgang eucharistischer Predigten. 157 str., nevez. 80 Din.

II. Evharistični kongres za Jugoslavijo

Tečaj za povabljenе pevovodje, ki bi se imeli vršiti jutri, v ponedeljek, 11. t. m. moramo zaradi nenadne obolenosti voditelja žal preložiti za en teden. Imeli ga bomo v ponedeljek 18. t. m. Začetek ob 9 dopoldne v Rokodelskem domu. Ob 12 skupno kosilo, po kosilu nadaljevanje.

Note za »angelsko mašo« (Missa de Angelis) in za spremeljive dele za mašo na čast sv. Rešnjemu Telesu se dobe pri Prosvetni zvezi (Miklošičeva 7) in v Jugoslovanski knjigarni. Udeleženci tečaja jih dobe pri tečaju. — Da glavnega odbora, ki nam bo že oskrbel pevsko dvorano in kosilo, ne bomo preveč obremenjevali, bi bilo lepo, če bi peveci — kdor more utrpeti — si z nekaj dinarji sami kupili note in tako k drugim velikim žrtvam priložili še to majhno, s tem počastili Jezusa v sv. Rešnjem Telesu, pa si zaslužili še poseben blagoslov. — Cena v Jugoslovanski knjigarni za vsak del posebej 3 Din, oba skup 6 Din. — Peveci bi pa prispevali le majhno svotico za tiskovne stroške. Marsikje bi tudi cerkve kupile note za svoj zbor oziroma za pevce, ki tega ne zmorejo. Saj bodo zbori to mašo potem radi in s ponosom pogosto peli pri slovesnih mašah. In je gotovo prav, če tudi cerkev žrtvuje malenkost za to, kar ji bo v trajno korist.

Odpev za litanije pri kongresu: »Le za Jezusom hodimo« se dobi z desetero drugimi v Jugoslovanski knjigarni. — Kjer so ga že peli, vsem žudovilo v srce seže.

Partitura k maši tudi v kratkem izide.

Stanovska zborovanja

Zborovanja prilikom evharističnega kongresa se bodo vršila po teh-le stanovskih skupinah: A) 1. Kmetijski možje, 2. kmetijski fantje, 3. delavci, 4. delavska mladina, 5. srednješolci, 6. visokošolci, 7. izobraženci, 8. akademski izobraženci, 9. učitelji, 10. obrtniška in trgovaška moška mladina, 11. obrtniki; B) 1. matere, 2.

kmetska dekleta, 2. delavska dekleta, 4. obrtniške in trgovske nastavljenke, 5. služkinje, 6. učiteljice, 7. uradnice, 8. srednješolke, 9. akademčarke. — Na vseh teh zborovanjih, ki se bodo vršila po raznih ljubljanskih dvorinah, bodo primerne govori, a zborovanja se bodo končala s kratko zaobljubo. Prav je, da pred. duhovščina ter župniški priprav. odbori gor-njo razdelitev upoštevajo ter gledajo, da bo vsak stan po svojih najboljših predstavnikih že na teh zborovanjih (ki bodo 29. junija dopoldne) zastopan.

Pevska zveza

Zborom, ki se priglašajo za veliki koncert Pevske zveze, ki bo na Petrovo v Ljubljani, sporočamo, da je prof. Tome dovršil kraso skladbo »Kruh iz nebes«, ki bo tvorila prvi del koncerta in bo zajela z že znanim oratorijem »Odrešenika sveta« najsvetejšo snov: Presv. Evharistijo in odrešenje. Note bodo prihodnji teden natiskane in jih bomo takoj razposlali. Priglasite se takoj, če nameravate sodelovati.

Pevski tečaj (PZ) za ta koncert bo ob koncu februarja v Ljubljani (enodneven), za oddaljene bomo pa uredili tečaje v njihovi bližini in jim bomo sporočili kraj in čas pravočasno. Zato se je treba pravočasno prijaviti za sodelovanje.

»Pevec«, zadnji številki, sta šli na pošto. Nujno prosimo in pozivamo, naj vsakdo čim prej pošlje naročnino, da bomo mogli dalje. Prihodnja nova številka letnika 1935 izide v začetku marca. Tedaj bomo priložili položnice vsem naročnikom, medtem ko smo jih sedaj samo zamudnikom, da vedo, da imajo še dolg.

Znaki PZ so pošli, dobili je le še nekaj velikih za pevovodje. Če bi se oglasilo še primerno število, bi naročili nove. Oglasite se, stanejo 7 Din.

Zbori, ponavljajte pridno oratorij »Odrešenika sveta«! Vse delo naj velja pripravi za veliki koncert v čast »Presv. Evharistije«.

Mariborske vesti:

Preosnova v mestnem avtobusnem prometu Ali ga bo oddala mestna občina v najem?

Maribor, 9. februarja.

V novem proračunu Mestnih podjetij za leto 1935-36, ki ga je občinski svet nedavno odobril, se obravnava mestni avtobusni promet že kot aktivno podjetje, dočim funkira isti obrat v dosedanjih obračunih z znatnimi izgubami. Seveda je proračun MP le nekaj okvirni načrt, v katerem naj bi se razvijalo gospodarstvo posameznih podjetij in tudi aktivnost avtobusnega prometa je še stvar bodočnosti. Vodstvo Mestnih podjetij si prizadeva, da bi našlo zdravo bazo za reorganizacijo podjetja, ki mu prizadeva največ skrbi. Delali so se doslej že razni eksperimenti, ki pa še niso prinesli željenega učinka. V zvezi s temi prizadevanji so tudi govorice, da namerava občina oddati avtobusno podjetje zasebnikom v najem. Da te govorice niso brez podlage, dokazujejo sedaj ponudbe raznih zasebnih tvrdk, ki jih je dobilo vodstvo Mestnih podjetij. V teh ponudbah so pogoji za prevzem avtobusnega prometa

v zasebno eksploatacijo, ki v javnosti še niso poznani, so pa vzrok znatnemu razburjenju, ki je nastalo v vrstah mestnih šoferjev, ki je nastalo v vrstah mestnih šoferjev, ki so uslužbeni pri avtobusnem prometu. Razburjenje je povsem upravičeno, ker bi zasebnik akumuliral v avtobusnem obratu gotovo največji dohodek na račun osebja ter bi bili šoferji v prvi vrsti prizadeti. Sedaj so pa šoferji sami vzeli vprašanje obstoja avtobusnega prometa v svoje roke. Predložili so vodstvu Mestnih podjetij svoje mnenje glede reorganizacije obrata, da bi se dosegli čim večji prihranki, ter so pripravili doprinešiti tudi sami žrtve, če občina odpravi podjetje še za naprej v lastnem obratu. V nasprotnem slučaju pa so pripravili ni šoferji sami osnovati združenja, ki bi prevzela avtobusni promet. Slednji predlog avtobusnih šoferjev je gotovo vsega upoštevavanja vreden, ker so pripravili nuditi občini tudi garancije, ki jih zasebni podjetnik v taki višini najbrže ne bi zmogel.

Volilni imeniki razgrnjeni. Mestno poglavarstvo razglasa, da so stalni volilni imeniki mestne občine mariborske razgrnjeni v konskripcijskem uradu, Slomškovo trg 11, prilicije, levo. Vsakdo ima pravico volilne imenike pregledati, prepisati, razglasiti in natisniti ter bodisi zase, bodisi za druge zahtevati njihov popravek. Popravek volilnih imenikov se zahteva neposredno pisмено ali ustno pri mestnem poglavarstvu v Mariboru ali pri okrajnem sodišču v Mariboru. Zahtevanim popravkom se morajo predložiti dokazi. Izrečno se naglašja, da bodo imeli pri volitvah dne 5. maja pravico glasovati le oni, ki bodo vpisani v stalne volilne imenike. V smislu določb bo mestno poglavarstvo sprejemalo popravke do vključno 21. febr. ob 18. uri.

Darovi za spomenik. Osobie predstojništva mestne policije je prispevalo za spomenik pokojnega vladarja Din 3330. — Uradništvo Mestne hranilnice je zbralo v isti namen Din 3000, uradništvo tovarne Doctor in drug Din 1405, delavstvo iste tovarne pa Din 2000, uslužbenci železnice nabavljajne zadruge Din 1259 ter poveljniki orožniške postaje pri Sv. Lovrencu na Pohorju zbirko Din 1120.

Ljubljana proti Mariboru... Upravičeno se Maribor hudiče nad Ljubljano. Vse boljše mu pred nosom posname. Še Belgrajčane, ki so bili namenjeni v Maribor in ne Pohorje, so nam odpeljali na Gorenjsko. Prijavljenih je bilo nad 100 izločnikov, prišlo jih je samo okrog 30 v Maribor, od teh pa je šla potem polovica na Pohorje. Pa so imeli oni, ki so šli na Gorenjsko, vožnjo do Maribora že plačano ter so si morali od Zidanega mosta naprej vzeti nove vozovnice.

Poborske glažute v mariborskem muzeju. Mariborski muzej je dobil v dar po posredovanju vpokojenega nadučitelja Pajtlerja velike topolnice za steklo iz nekdanje glažute Langervald pri Ribnici na Pohorju. Svoječasno je bilo na Pohorju od Limbuša do Slovenjgradca 12 veljih glažut, na katere pa sedaj spominjajo le še krajevna imena »Glažuta« in številni priimki »Glaser«. Od teh glažut pa so ostali samo sledovi zidovja, orodje in druge naprave so se pa porazgubile.

Nevarno je zopet obolet p. Ciril Bračko v tukajšnjem frančiškanskem samostanu. Priporočajo se sbratom v memento!

Licitacija za dobavo mesa za mariborsko garnizijo se vrši dne 18. t. m. pri upravi mestnega poveljstva. Potrebna je kavgica 30.000 Din.

Jadranska straža. Občni zbor krajevnega odbora JS v Mariboru se vrši jutri v ponedeljek v lovski sobi pri Orlu ob 20.

Akademski kongregacija ima redni sestanek v ponedeljek ob 20. v frančiškanski kapeli.

Za pripadnike islamske vere. Mestno načelstvo poziva vse v Mariboru bivačote muslimane, razen aktivnih vojakov, da se do 15. marca zglasijo v mestnem konskripcijskem uradu na Slomškovem trgu 11. v svrhu sestave seznama. Se seboj naj prinesejo tudi osebne listine.

Posojila posreduje. Pojavil se je v Slov. goricah, Obhujljal je kmetom, da jim bo preskrbel posojila pri Agrarni banki ter je jemal na račun teh posojil velike provizije. Oskodoval je mnogo ljudi za težke tisočake. Komaj je dobil kazen za to, že ima policija obvestilo, da premetence po starem receptu obhujlja ljudem posojila. Svoje delovanje je prenesel

sedaj na Dravsko polje. Zaradi tega opozarja policija podeželsko prebivalstvo, da premetnemu sleparju ne naseda.

Šušteršič prihaja v zadrego. Preiskovalni sodnik dr. Turato nadaljuje z zaslišanjem Ivana Šušteršiča. Dočim je osumljenec dosedaj gladko odgovarjal, je včeraj prišel prvič v zadrego ter na nekatera stavljenja vprašanja ni vedel odgovora potem, ko mu je sodnik dokazal, da prvotni zagovor povsod ne drži. Včeraj je prišlo tudi brzojavno izvedeniško mnenje fiziološkega instituta v Ljubljani, da sta Ivanka in Slavica Šušteršič res umrli radi zastrupljenja s plinom.

Pravična kazen za nasilje. V tajni razpravi sta se zagovarjale včeraj dopoldne pred okrožnim senatom 22 letni natak Herman Vendelin in 30 letni delavec Jože Felsö iz Prekmurja zaradi nasilnega dejanja. Obsojena sta bila Vendelin na 1 leto in 3 mesece robije in 2 leti izgube častnih pravic, Felsö pa na 2 leti robije.

Od doma je izginil 16 letni Josip Svare, sin pleškarija iz Gospejnih ulice na Pobrežju. Fant je močno razvit, oblečen v zelen hubertus plašč in temen, ponošen suknjič.

Celje

»Sunljiva oseba« na odru Ljudske posojilnice danes ob 4 popoldne.

Se pometamo! Svilene nogavice v vseh barvah par 5 Din, močno končana tkanina 10 Din. Stermečki, Celje.

Volitve v narodno skupščino — razgrnitev volilnih imenikov. Po §§ 8, 9, 10 in 15 zakona o volilnih imenikih se objavlja, da so od okr. sodišča v Celju potrjeni volilni imeniki na vpogled prebivalstvu v sobi št. 2 mestnega poglavarstva. Vsakdo ima pravico v uradnih urah volilne imenike pregledati, prepisati, razglasiti in natisniti, ter bodisi zase, bodisi za drugega zahtevati njihov popravek. Pri volitvah smejo glasovati samo oni, ki so vpisani v imenike. Popravek volilnih imenikov se zahteva neposredno pisмено ali ustno od mestnega poglavarstva celjskega ali od sreskega sodišča v Celju. Zahtevanim popravkom se morajo predložiti dokazila in sicer le polnovejavne javne listine. Ukaz o volitvah narodnih poslancev je bil razglašen 7. febr. t. l. Po § 15 zakona o volilnih imenikih se popravki smejo zahtevati le še v 15 dneh po razglasitvi ukaza. Nobena poznejša zahteva popravka ne vpliva na sestavo volilnih imenikov, po katerih se bodo vršile že razpisane volitve.

Obsojena ubijalca. Koncem meseca decembra smo poročali o tragičnem slučaju, ki se je zgodil na božični dan v Ljubljani. Takrat sta namreč brata Poljšak Leopold in Josip, oba rudarja v Ljubljani, doma pa iz Male Breze, ob št. Rupert nad Laškem, do smrti z noži pobili tudi rudarja Podlesnika Josipa iz Ljubo. Včeraj sta stala oba brata-ubijalca pred malim senatom celjskega okrožnega sodišča in sta bila obsojena Leopold na 6 let, Josip pa na 4 leta robije.

Sveža pošiljka

pristnega norveškega ribjega olja pravkar iznova prispela.

Olje je fino prečiščeno, brez zoprnega vonja in za vsakogar lahko užitno.

Za kvaliteto jamči:

Apoteka Mr. Bahovec

Ljubljana, Kongresni trg 12.

© XIII. obletnica kronanja sv. očeta se bo praznovala v nedeljo, 17. t. m. popoldne ob 5 v veliki dvorani hotela Uniona. Na sporedu je slavnostni govor, katerega govori g. prof. dr. Karl Capuder. Pripravljalni odbor za Evharistični kongres priredi ob tej priliki tudi predavanje s skiptičnimi slikami »Papeštvo in evharistični kongresi«. — Vljudno vabimo k obilni udeležbi.

© Zlata poroka dveh najstarejših Barjanov. Danes praznujeta 50-letnico zgledega zakonskega življenja Anton in Marjeta Jevce rojena Pirc v Črni vasi. V svojih mladih letih se je g. Jevce izučil ključavninstva, pozneje se je pa posvetil poljedelstvu. S pridnim delom svojih rok si je prihranil nekaj sredstev, da si je zgradil hišico in si nakupil zemljo, katero se danes z največjim veseljem obdeluje. Pri vsem tem mu je zvesto pomagala njegova žena Marjeta. V zakonu sta imela 11 otrok, od katerih jih še živi šest. Jubilantoma želimo, da bi še dolgo uživala lepote barjanske ravnine, katero tako ljubita. Bog naj ju ohrani še dolgo vrsto let v zdravju in zadovoljnosti.

© Gasperčkov poziv. Otroci, ali ste že prosili svoje starše, da vas pripeljejo danes popoldne ob 3 in 5 v Vzajemno zavarovalnico. Tam nastopim v dveh igrah in sicer v Rdeči kapeli in Gasperčkov konj. Skrbel bom za dobro voljo. Sedeži po 6, 5, 4 Din, stojišča po 2 Din.

SANATORIUM EMONA
Ljubljana
Komenska ul. 4
Zdravnik: Tel. 36-23
odprta od 11-1
dr. Fr. Derganc, kirurg, šef primarij v p.

© Rokodelski oder bo drevi vprizoril priljubljeno veseligr »Konc stanovske krize«. Za igro je veliko zanimanje. Zato prosimo, da si slavno občinstvo kupi vstopnice v predprodaji, ki bo danes dopoldne od 10-12 v Rokodelskem domu, Komenskega ulica, št. 12. Pričetek igre je zvečer ob pol 8.

© Trnovski oder bo danes vprizoril veseloigro C. Goldoniya, v prevodu režiserja naše drame C. Debeveca, »Sluga dveh gospodov«. Vsebinska igra je zelo zanimiva in se dejanje odigrava v sončnih Benetkah. Kostumi igralcev in oprema odra bo v benečanskem slogu. Začetek predstave je ob 8 zvečer. Predprodaja vstopnic dopoldne od 10 do 12 v društvenih prostorih.

© Akademski pevski zbor si je izbral svoj znak. Akademski pevski zbor univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani je sklenil nabaviti si društvene znake. V ta namen je 20. decembra 1934 razpisal natečaj, ki je trajal do 25. januarja 1935. Do tega dne je bilo vposlanih 42 osnutkov, od katerih je ocenjevalna komisija (dr. Ložar, prof. Jakac, kipar Gorše in slikar Males) izbrala osnutek št. 33 z geslom »Uspeh volje«, delo gradbenika Megušarja Maksa.

Vodilna ideja pri sestavi znaka: Visoka pokroviteljica je Nj. Vel. kraljica Marija, zato ima znak obliko kraljevske krone, obenem nosi v sebi stilizirano inicijalko imena kraljice Marije. Ves znak

stavljajo inicijalka Akademskega Pevskega zbora: APZ. Radi velikega zanimanja (odbor je prejel proti pričakovanju veliko število znakov, sta bili določeni naknadno še dve nagradi, ki sta jih prejela: 2. Miheve Edi, arhitekt, pod geslom »Requiem« in 3. Banko Slavko, gradbenik, pod geslom »MO«. — Vsi vposlani osnutki bodo od danes dalje do nedelje, 17. t. m. na vpogled pri vratarju univerze.

© Razstava dvojice Oeltjen v Jakopičevem paviljonu je danes, v nedeljo odprta zadnji dan. Vstopnina 5 Din in 2 Din.

© Kmečki magazin v Ljubljani. Krekov trg št. 10 (nasproti Mestnega doma), vas postrže z najboljšim blagom in najnižjimi cenami. — Obiščite to trgovino in prepričajte se!

© Društvo absolutov državnih trgovskih del za Dravsko banovino v Ljubljani, priredi dne 14. februarja t. l. ob 20 zvečer sestanek v poslojnu. Državne dvorazredne trgovske šole, Ljubljana, Gregorčičeva ulica, združen s predavanjem znanega strokovnjaka gospoda dr. Vladimira Murka, o temi »Država kot bankir«. Člani in prijatelji vabljeni. Vstop prost. — Odbor.

Rekord v zaušnicah

Do 46 jih je našel, potem pa ni več šlo... - Zahteva 7 jurjev

Dne 11. jan. je prejel mariborsko okr. sodišče sporočilo od okrajnega sodišča v Arnfelsu v Avstriji, naj se zaslusi posestnik Jožef Kumberger iz Velikega Boča št. 35, katerega sta dne 18. nov. 1934 ob priliki veselice v gostilni Korbler v Grosswalzu pretepla posestnik Ivan Puschnig in posestnik sin Vincenc Krenn iz Grosswalza. Ob omenjeni priložnosti je dobil Kumberger prelom nosne kosti. Proti obojema napadalca je uvedlo sodišče v Arnfelsu kazensko postopanje, pri katerem rabi tudi izjavo prizadetega Kumbergerja.

Preiskovalni sodnik vsa. dr. Travner je povabil Kumbergerja na zaslišanje v Maribor, ki se je izvršilo včeraj. V dolgoletni sodniški praksi preiskovalni sodnik pač še ni imel takega slučaja, kakor je izpoved Kumbergerja, katero je podal na zapisnik z zagotovilom, da je povsem resnična.

»Dne 18. nov. lanskega leta,« tako je pripovedoval Kumberger, »sem prišel okoli 19 v družbi Cerminika Josipa, najemnika v Grosswalzu, v gostilno Korbler, kjer se je nahajalo takrat precej ljudi, deloma iz Avstrije, deloma iz Jugoslavije. Jaz in Cerminik sva spila v gostilni liter vina, tako da sem bil nekoliko vinjen, ne pa tako pijan, da ne bi vedel, kaj se godi. Ko sem pogledal po gostih v gostilni, je pristopil k meni Pušnik Ivan, p. d. Huber iz Grosswalza, rekoč: da mu dolgujem 300 šilingov, ki mu jih moram takoj plačati. To pa si je Pušnik sam izmislil, da je dobil povod za napad. Jaz sem mu odvrnil, da mu ne dolgujem ničesar, ter mu tudi ničesar ne plačam. Zadrževal sem se potem v gostilni še kake četrt ure. Ta čas je porabil Pušnik, da je zbral menda 4 fante, med njimi tudi Krenna Vincenca, ki so me skupno napadli.« Prav dramatično je slikal nato Kumberger ves potek nenavadnega napada, v katerem je pretrpel pravo mučeni-

štvo. »Najprej me udari Pušnik s pestjo po glavi, Krenn me pa zgrabi in vrže na tla. Komaj vstanem, začne padati po meni. Tepel me je Pušnik z roko v obraz. Moral sem mirno sedeti, on mi je pa dajal zaušnice. Nisem se smel ganiti s stola, ko sem se pa parkrat kljub grožnjam dvignil, da bi pobegnil iz gostilne, me je Pušnik zgrabil ter me potisnil na mesto, kjer sem sedel. Tako mi ni preostalo ničesar drugega, kakor sedeti mirno in šteti zaušnice. Našel sem jih vsega skupaj 46, potem pa se mi je kar mešalo. Mislim, da jih je bilo nekaj več. Tepel pa me ni nepretrgoma, temveč v presledkih, v katerih mi je vsakokrat primazal nekaj gorkih. Nič ni gledal na to, kam so klofute letele in je udrihal s precejšnjo močjo. Enkrat sem dobil s pestjo po nosu, da mi je zdobil nos. Zdravil me je najprej zdravnik dr. Grasel v Lučanah, potem pa sem se zdravil 5 dni v bolnišnici v Mariboru. Bolečine čutim pa še sedaj.«

»Kaj pa zahtevate sedaj za odškodnino?« ga je po tej izpovedi vprašal preiskovalni sodnik.

»Kaj bom zahteval drugega, kot običajno takso za zausnico. Po 100 Din ali 12 šilingov naj mi jo vsako plača. Za 46 zausnic sem dobil 4600 Din ali 452 šilingov. Poleg tega pa še stroške za zdravljenje v bolnišnici v Mariboru in pri zdravniku v Lučanah. Se ne vem, koliko bodo znašali, pa vam jih bom pismeno sporočil. Pa še poškodovani nos naj mi posebej plača, zahtevam zanj 1000 Din ali 120 šilingov in za odhod na zaslišku 600 dinarjev.«

Čisto veselo se je pri tem računanju muzal nenavadni rekorder. Morda se mu pri številkah, ki so narasle iz zaušnic, niso zdeli udarci več tako vroči, saj bo dobil zanje okoli 7 jurjev. Za ta denar bi še marsikdo danes nastavlil lice...

Kaj pravite?

Občinski zastop na Dunaju namerava skleniti le pred začetkom poletne izletniške sezone potreben zakon za varstvo rastlin. Dunajski izletniki so imeli namreč grdo razvado, da so cele dneve samo rože nabirali, zvečer pa so se vračali domov kar s celimi butarami usekih rastlin, ki so jih pa že naslednjega dne pometali v smeti. Škode na tratinah in na polju so pa napravili ti čudni prijatelji prirode nič koliko. Temu vandalstvu hoče sedaj dunajska občina napraviti konec.

Kaj pravite, g. urednik, če bi tudi pri nas sklenili take postavbe, pa ne samo za varstvo posebnih znamenitih rož, ampak za vse rože in tudi za živali?

Ne samo dunajski, ampak tudi ljubljanski izletniki se vračajo poleti s svojih izletov domov težko obloženi s raznimi rastlinami, kakor da ima doma vsak vsaj po par krav ali volov na reji. Vse to rastlinstvo pa pobere že naslednjega dne smetar. Čemu torej tisto surovo uničevanje ubogih rožic, ki vendar nikomur nič niso? Pravi prijatelji in ljubitelji narave ljubijo vse, kar v naravi živi, in to pusle tudi živeti — sebi in drugim v veselje!

Ne bo trajalo dolgo, ko bo okolico raznih mest preplavalja naša mladina in trgala — ne nabirala! — rože in »kebre« za — šolo. To nabiranje ali trganje pa nima za pouk prav nobenega praktičnega pomena. Zakaj ne bi fantiki opazovali rajši živih rož in živali »kebre«? Proučevati naravo se pravi vendar proučevati življenje v naravi!

Ce fantiki tega ne vedo, bi gotovo ne škodovalo, če bi jim gospodje v šoli to povedali, pa bi bilo med nami morebiti le nekaj manj surovosti, kakor je je!

Dražba kož

divjadi na velesejmu

25. februarja 1935

Pošljite nemudoma blago na naslov: Ljubljana »Divja koža« — Velesejem.

V Abrahamovem naročju

Danes pred 50. leti se je rodil na Brezjah Ciril Tavčar. 16-letni mladenič je vstopil 22. avgusta 1901 v frančiškanski red ter dobil redovno ime Feliks. Dne 26. julija 1908 je imel novo mašo v Marijinem svetišču na Brezjah. Po končanih bogoslovnih študijah je leta 1910 prevzel katehetsko mesto na šišenski šoli, katero še danes opravlja s vso ljubeznijo in nad vso vestno. Pater Feliks je izvrsten katehet in veseli smo, ko vidimo, kako lepo vzgaja meščanskošolsko mladino. Koliko truda in težav je preстал skozi 25 let katehetske službe, ve le Bog. Poleg svoje odgovorne in naporne službe v šoli je tudi predsednik Elizabetne konferenice in se trudi z vso požrtvovalnostjo, da more pomagati tolikim šišenskim siromakom. Ni čuda, da ga ubogi imenujejo svojega očeta. Svojim sobratom v samostanu je dober in skrben predstojnik, provinciji odkritosrčen svetovalec, šiskarjem pa priljubljen pridigar in epovednik. Pater Feliks, Bog Te ohrani v zdravju in kreposti še mnogo let.

V Kozjem je 5. t. m. na tihem obhajal svoj 50. rojstni dan posestnik in restavratore g. Josip Podlinšek, že od mladih let zaveden katoličan in naročnik katoliških listov. Pred vojno so ga pri Sv. Lenartu v Slov. goricah, kjer je takrat bival, nemškutariji ovajali oblastem kot erbofila in je zaradi tega moral mnogo pretrpeti. V Kozjem je bil že več let župan. Tudi pri zadnjih občinskih volitvah leta 1933 je njegova lista kljub silnemu terorju JNS, ki mu je zaprla tudi gostilno, dobila samo 13 glasov manj kakor lista JNS. G. Podlinšek vrši obširno propagando za tujski promet in je z velikimi žrtvami dosegel, da so začeli tudi v Kozjem prihajati letoviščarji. Svoje obširno posestvo obdeluje in je sploh zelo podjeten mož. Želimo mu še mnogo srečnih in zdravih let.

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, jeter, srca, proti kamnom, sklerozi, sečni kislini in sl. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

Za zimski sport NIVEA-Creme

Zlasti v hladnih dneh potrebuje Vaša koža — da ne razpoka in ne postane raskava — močno zaščito pred vremenskimi vplivi. Nadrinite vsled tega vsak večer in tudi čez dan obraz in roke dobro z Nivea-Creme. Na ta način ni oster in hladen zrak ne bo škodoval Vaši koži; ostala bo nežna in elastična.

Od kod to delovanje? Od eucerita! Prav ta napravi Nivea-Creme tako učinkujočo.

ki spadajo pred okrajno sodišče, je letos neznačno padlo: 96 (1933: 102). Z mladino med 14 in 17 letom ima sodišče malo posla, vendar se je število slučajev od lani (2) letos povečalo (5). — V civilnem oddelku se opazi, da se ljudje poprijemajo tistih pravnih poti, ki so cenejše, dragih le, če so učinkovite (izvršba, zemljiška knjiga). Tako je v opominjalnem postopanju, ki je ceneni način, prisilili dolžnika k plačilu, naraslo število spisov od lani (592) na 790. Število pravnih padlo (1933: 254, 1934: 231). Sodbe so bile izrečene v 44 slučajih (1933: 72). Bolj so ljudje občutljivi za malenkosti. Takih tožb je bilo 85 (1933: 67), vendar se je sodba izrekla le v 19 slučajih, drugod so se ti mali pravdarji sami drugače zedinili. (Toda isti pojav kakor pri žalitvah). — Izvršbe naraščajo: 1161 (1933: 953). Dražbe je bilo predlaganih pri neprimičninah 43 (1933: 22), toda ustavljenih je bilo 37. Premičninskih rubežev je bilo 771 (1933: 599). — Novih zapuščin je nastalo 234 (1933: 280). — Varstvenih zadev je v teku 898 (1933: 1002). Stečaja sta bila 2. Zemljiška knjiga je bila zelo zaposlena: 1045 vlog (1933: 1005).

— Hudo zaprtje, katar debelega črevesa, napenjanje, motenja v želodcu, odvajanje krvi, lenivost jeter, zlato žilo, bolečine v kolku, odstrani naravna »Franz-Josef« grenčica — zjutraj in zvečer majhen kozarec. Zdravniki strokovnjaki izpričujejo, da »Franz-Josef« voda učinkuje brez bolečin celo pri dražljivosti črevesa.

— Letošnji redni letni pregled vseh motornih vozil, ki niso pod plombo, bo v Ljubljani na Bregu št. 20 — policijska stražnica, dovoz iz Novega trga: in sicer za vozila, ki so registrirana pri upravi policije v Ljubljani v dneh 15., 19., 20. in 21. februarja, dne 22. t. m. pa za ona vozila, ki so registrirana pri okrajnem načelnstvu v Ljubljani, vsakokrat od 8 do 11¹⁵ in 13¹⁵ do 17. Vozila ima predložiti komisiji: 1. saobračajno knjižico, 2. kolek za 100 Din, 54 Din v gotovini kot takso za komisijski pregled za vsak avtomobil, odnosno 27 Din za vsako motorno kolo, 4. vozniško izkaznico overljeno za leto 1935, 5. 25 Din za nove evid. tablice. Vozilo je predstaviti komisiji čisto in z vsemi pripravami, kot se rabi pri vožnji. Prijavo v dveh izvodih je predložiti najdalje do 14. t. m. pri upravi policije v Ljubljani, Subičeva ul. 5-I soba št. 2. Uprava policije poziva lastnike gori navedenih vozil, da svoja vozila pravočasno pripeljejo komisiji v pregled. Obenem pa opozarja lastnike na važnost letošnjega pregleda in prijave, ki sta namenjena tudi v druge svrhe in ne samo za registriranje. Da ne bo zastoja pri pregledu, naj predložijo lastniki pravočasno pravilno izpolnjene prijave, ki so zelo obsežne. Zamudnike bo pač zadela kazen.

— Pri revmatizmu v glavi, ledjih, plečih, živčnih bolečinah v kolkih, ušesu (Hexenschuss) se uporablja naravna »Franz-Josefov« voda z velikim pridom pri vsakdanjem izpiranju prebavnega kanala.

— Občni zbor Ljubljanske podružnice Slovenskega lovskega društva se vrši z običajnim sporedom v ponedeljek, dne 18. februarja 1935 ob 20 v spodnjih prostorih hotela »Metropole« (Miklič) v Ljubljani. K obilni udeležbi vabi odbor.

Perion in Hubertus

imata pri pericah velik uspeh. Sta namreč poceni in dobra. Poizkusite enkrat proti z njima in pritrldi nam boste.

Svoji k svojim!

— Edvard Koebek: Zemlja. To knjigo pesmi je naša javnost sprejela s posebno pozornostjo in priznanjem. Njena močna vsebina poteka iz živih duhovnih, družabnih in verskih čustvovanj današnjega časa, je pogumna in odkritosrčna kakor vsaka zdrava in resnična izpoved svojega časa. Zato po vsej pravici zasluži, da jo poznamo. Založila jo je Nova založba v Ljubljani. (Cena broš. 28, vez. 36 Din.)

— Herwig: »Velikonočna igras«. — V prevodu Jožeta Vovka bo izdala »Založba ljudskih iger« Pasijon, ki zavzema v sodobni katoliški dramski literaturi eno najbolj častnih mest. Z »Velikonočno igras« je ustvaril Herwig delo, ki dviga tragedijo Odrsenja v nadčasovnost in ki se v njem zrcali stiska našega časa. Kristus ne nastopa nobenkrat, oseb pa je samo 13 moških in 6 ženskih. — Pozorišče ostane v vseh petih slikah isto. — Odrli, ki hočejo sodobno in globoko doživeti postni čas, naj se odločijo za to igras, ki bo izšla med rednimi izdanji »Založbe ljudskih iger« (Ljubljana, Miklošičeva c. 7-I) za leto 1934-35 konec tega meseca.

Čim občutite najmanjši prehlad ali neugodnost, vzemite večkrat toplo mleko z

RADENSKO!

Mehča sluz, olajšuje kašelj, čisti in jači kri proti infekciji. Vročna težkih zimskih boleznih: hripas, katar, reuma itd. so posledica »malih, nedolžnih« prehladov. Zatrpite bolezni takoj v začetku! Radi joda litija in ogr-mae množine drugih zdravilnih mineralov je Radenska naravnost idealna za vsrhol

— »Gospodinska pomočnica«, stanovsko in strokovno glasilo za vsa dekleta, ki so uslužbena v gospodinjstvu, izhaja že peto leto. Kakor že vsa leta, tako bo tudi letos prinašala časi primerne poučne članke iz ženskega društvenega in strokovnega gibanja; o novem poselskem redu, ki se zdaj izdeluje in o drugih stanovskih vprašanjih. Poleg kuharskih receptov in nasvetov za praktično delo bo po možnosti prinašala tudi nasvete iz zdravstva in higijene. V razvedrilo bo objavilo roman »Ječarjeva pomočnica«. Celoletna naročnina znaša 12 Din. List se naroča v Ljubljani, Selenburgova ulica 7.

Za deset tihih minut

Današnje nedeljsko berilo, odlomek iz lista kristjanov v Kolosah, znamenit mestu v južni Frigiji, je eno izmed najpraprčnejših mest v pismih sv. Pavla. Apostol narekuje list — se. Pavel je svoja pisma narekoval in le na koncu z lastno roko pripisal pozdrav — in srce se mu ogreje ob misli, kakšen budi kristjan, izpolnjen božji, ki ga je sam Bog posvetil s svojo milostjo in ga ljubi kot otroka. Otok v hiši nebeškega Očeta budi dostojno napravljen, primerno oblečen.

Kristjan imej dvojno opravilo: bojno opravilo in obleko za vsak dan. Ta in ona je slehernemu potrebna.

Vsak kristjan, tudi najpopolnejši, mora biti vedno pripravljn, da stopi v boj zoper meso in kri in zoper zvižaje hudega duha. »Zaradi tega si vzemite vso bojno opravilo božjo, da se boste mogli ob hudem dnevu v bran postaviti, vse premagati ter obstati. Upostile se torej, opasani okoli svojega ledja z resnico in obdani z oklepom pravice in na nogah obuti s pripravljenostjo za evangelij miru; k vsemu si vzemite ščit vere...; vzemite tudi čelado zveličanja in meč Duha, kar je božja beseda; zraven pa ob vsakem času v duhu molite z vsakrno molitvijo in prošnjo in v ta namen čujte z vso vztrajnostjo« (Efež 6, 13—18). To je torej opravila za boj, zmagovalno orožje za obrambo in napad. Ali smo pripravljeni, da jo vsak hip, če je treba, nadenemo?

Prav tako potrebna pa je obleka za vsak dan, za čas mirnega življenja in dela, potrebna vsakomur. Če »Slovenec« ob nedeljah prinaša »modne novosti«, ne sme pozabiti duhovne delovne obleke pravega kristjana. Sv. Pavel jo opisuje takole: »Oblecite si torej kakor izvoljenci božji, sveti in ljubljani, prisrčno usmiljenje, dobrotljivost, ponižnost, milobo, potrpežljivost; prenašajte drug drugega in si odpustajte, če ima kdo na kom kaj grajati; kakor je Gospod vam odpustil, tako tudi vi« (Kol 3, 12, 13). Delovna obleka mora biti iz pristinega, trpežnega blaga pristne barve, ne iz ni vredne tkanine, ki je za oko, pa se prvo uro preplezne. Dobro blago torej: prisrčno usmiljenje, ki res čuti težavo in bol bližnjega; dobrotljivost, ki ne išče lastnega dobika ali prazne hvala; ponižnost, ki ni krinka samoljublja; miloba, ki ne prihaja iz strahopetne mehkobe; potrpežljivost, ki izvirja iz močne vere v božjo previdnost; odpustanje, ki ni slabotno in slepo popuščanje. Ta obleka je močna in trpežna, ako je pretkana s ljubeznijo do Boga in do bližnjega, s ljubeznijo, »ki je vez popolnosti« (Kol 3, 14).

Ako za vsak dan oblečemo to obleko, bo »mir Kristusov« kraljeval v naših srcih. In kje si obleko nabavimo? Pri Jezusu v Echaristiji.

Napoved daje Gospodov apostol vodilo za vse naše početje: »In vse, kar delate, v besedi ali v dejanju, vse storite v imenu Gospoda Jezusa Kristusa in po njem zahvaljujte Boga in Očeta (Kol 3, 17).

— »Burka o jezičnem dohtarju«, ki je izšla te dni, bo brez dvoma dogodek za naše ljudske odre. »Založba ljudskih iger« je dala z njo našim ljudskim odrom za predpust nad vse posrečeno slovensko privedbo slavnega »Advokata Patheleina« iz 15. stoletja. — Igra je uprizorljiva na vsakem odru, pozorišču ostane krojni nespremenjeno (pridejani so načrti za trojni način inscenacije), moških vlog je 4, ženska je 1, torej ga ni odra, ki te igre ne bi zmogel že ta predpustni čas. — Igra se naroča pri »Založbi ljudskih iger«, Ljubljana, Miklošičeva c. 7-I, in velja za naročnike rednih izdanj 15 Din, za ostale 20 Din. Dobi se tudi po knjigarnah. Subskribenti jo dobe za ceno 12 Din.

— Preprečiti je lažje kot zdraviti. Zato vzemite takoj pri prvih znakih prehlada Gleichenberski Konstantin ali Emma-vrelec.

— 500 Din nagrade onemu, ki izsledi žensko, ki prodaja v našem imenu toaletno sredstvo za lase. — A. Sinkovec nasl. K. Soss, Ljubljana, Mestni trg.

Kamniki

Kaj zanima naše davkoplačevalce? Proračun! Do četrtka je razpoložen na ogled v pisarni mestne občine, kjer si ga vsak lahko ogleda med uradnimi urami. Izdatki so skupno znižani od 620.268 Din na 570.675 Din. Doklade bodo 70% (lani 75%). Znižana bo trošarina na vino od 1,25 na 1 Din in piva od 1 Din na 50 par pri litru. Ker se bodo dohodki v teh postavkah zmanjšali, bodo skušali najti kritje druge. Davkoplačevalci se zelo zanimajo za letošnji proračun in so mnenja, da bi se dale še nekatere postavke znižati.

Prevzolanje. Pred komasacijo občin se je že 100 mož močna deputacija Mekinčanov zglasila pri gospodih, ki so pri komasaciji oddolžali, ter zahtevali, naj se občina Mekinje ne razdeli, ampak cela priključi kamorkoli. Bivši poslanec Cerer in okr. načelnik Voušek sta možem zagotovila in jim dala možko besedo, da ostanejo Mekinje, saj kar se tiče šole in cerkve, nerazdeljene. — Občina Kamnik, ki si je vzela Spodnje Mekinje t. j. okrog 6% Mekinčanov in s tem okrog 30% davčne podlage, zahteva seveda prevzolanje Sp. Mekinj. Radovedni smo, če sta bila oziroma bosta ostala gospoda mož beseda in če bo oblast upoštevala želje prebivalcev in ostale točke tozadavnega ugovora. — O zadevi bomo še poročali.

Guštani

Leta 1933 je prodal na sodni dražbi svoje zelo zapuščene hiše posestnik Revelant, ki je odpotoval nato kot italijanski državljan v Italijo. Omenjene hiše je kupil priden in varčen gospodar g. Veršnik. Ta je dal te precej slabe hiše preurediti in so danes kot res lepe stavbe v okras trgu Guštanj. S tem pa je bilo zaposlenih več mesecev mnogo brezposelnih. V pritičju obnovljene stavbe so sedaj trgovski lokal, ki so pripravi tudi za vsako obrt. V en lokal se je že vselil brivec, G. Veršnik, ki je tudi zvesti naročnik »Slovenca«, moremo samo čestitati, da je imel toliko poguma, pa tudi sreče pri obnovi starih stavb.

Gospodarstvo

Dolgovi banovin

Iz pregleda, ki ga je izdalo finančno ministrstvo za leto 1933, je razvidno, da so banovine najele doslej (seveda so pri tem vpoštevani tudi dolgi, ki so jih prevzele banovine), 100 posojil in sicer v nominalnem znesku 243.4 milij. Din. Od tega zneska so stvarno prejele 218.9 milij. Din. Ostanek posojil pa je znašal konec leta 1933 179.8 milij. Leta 1930 je znašal ostanek, torej faktična zadolžitev banovin 142.8 milij. V roku treh let se je torej zadolžitev banovin povečala za 37.0 milij., istočasno pa je vsa zadolžitev samoupravnih teles (vaskih in mestnih občin ter cestnih odborov ter banovin) narasla od 1543.24 milij. na 1878.24 milij. dinarjev. Večji del tega povečanja je odpadlo na mesto Belgrad, čigar dolgi so se v omenjenem razdobju povečali od 452.04 na 546.3 milij. Din. Relativno največji prirastek pa izkazujejo od 1930 do 1933 dolgi v kmetijskih občin v Sloveniji, ki so se več kot podvojili, dalje dolgi v kmetijskih občin v primorski banovini, v mestih drinske in donavske banovine, kjer so se tudi podvojili.

Po banovinah se razdele dolgi v milij. Din:

	1930	1933
dravska	41.6	50.6
savska	5.4	21.6
vrbska	41.6	38.8
primorska	0.8	0.6
drinska	23.4	23.2
zetska	17.5	22.2
donavska	8.7	6.1
moravska	3.7	13.7
varždarska	—	3.0

Največ so banovine dolžne Državni hipotekarni banki in sicer 105.0 milij. ali 58.4% vseh dolgov, na drugem mestu kot upnik banovinske samoupravne hranilnice z zneskom 70.2 milij. Din. Dolgovi dravske banovine so bili narejeni predvsem pri regulativnih hranilnicah 46.6 milij., nadalje pri zasebnih domačih denarnih zavodih 1.66 milij. dinarjev itd.

Zaposlenost v januarju

Po podatkih Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani je znašalo v mesecu januarju letos število zaposlenih 72.688. Decembra je znašalo število zaposlenih 77.734, januarja 1934 pa 70.591. V primeri z januarjem 1934 se je število zaposlenih delavcev dvignilo za 2097, dočim je znašal prirastek od decembra 1933 na december 1934 3529.

Značilno je, da je od decembra 1933 na januar število zaposlenih delavcev padlo za 3604, od decembra 1934 pa na januar 1935 za 5046. Iz vseh teh podatkov bi bilo sklepati, da se je konjunktura dvig nekoliko ustavila.

Povprečna dnevna zavarovana mezda znaša 22.43, kar pomeni v primeri z januarjem 1934 zmanjšanje za 0.35 Din. Celokupna dnevna zavarovana mezda znaša 163 milij. Din, kar je povečano v primeri z januarjem 1934 za 22.000 Din.

Odstotek bolnikov je v januarju 1935 izredno narasel, znašal je 3.1%, kar pomeni v primeri z januarjem 1934 povečanje za 0.35%. Tako visokega odstotka bolnikov OUZD ni imel že od začetka leta 1929, ko je izredna huda zima povzročila znano epidemijo gripe. Od tedaj je v zadnjih 6 letih samo enkrat odstotek bolnikov dosegel višino 3%. Jasno je, da tako visok odstotek bolnikov ogroža finančno stanje bolniškega zavarovanja.

Stanje naših kliringov

Po poročilu Narodne banke je bilo stanje naših kliringov dne 7. februarja naslednje (v oklepajih podatki za 30. januar):

Nemčija: saldo 236.0 (238.0) milij. Din, zadnje vršeno plačilo št. 62.753 (62.359) z dne 24. januarja (15. oktobra) in znaša čakalna doba 5 mesecev.

Italija: 20.6 (18.0) milij. Din, saldo. Zadnje izvršeno plačilo št. 62.753 (62.359) z dne 24. januarja (21. januarja) in je torej znašala čakalna doba 13 dni (5 dni).

Švica: saldo 3.6 (1.9) milij. Din, zadnje izvršeno plačilo 8.358 (8.283) od 30. januarja (25. januarja), čakalna doba 6 dni (5 dni).

Položaj svetovnega gospodarstva

Iz najnovejšega poročila nemškega zavoda za proučevanje konjunktore posnemamo o poteku konjunktore v svetovnem gospodarstvu v zadnjih mesecih tele podatke:

Po zastoj v poletnih in jesenskih mesecih je nastopilo pozimi zopet novo oživiljenje. Industrijska produkcija od septembra sem zopet narašča. Cene sirovin so se nadalje povečale. Tudi na trgih sirovin, ki se producirajo na industrijski način, in kjer je položaj zelo trpel radi velike nadprodukcije v teku telega zadnjega leta, vlada zopet deloma čvrstejša tendenca. Ravnotako se je začelo gibanje navzgor na trgih delne vodilnih industrijskih držav.

Glavni delež na sedanjem oživiljenju gospodarstva imajo zopet Zedinjene države, kot so imele glavni delež tudi pri nazadovanju v poletnih in jesenskih mesecih. V Angliji pa so začetki za novo oživiljenje zelo slabi. Spomladaj doseženo stanje se je v polni meri vzdržalo v zadnjih mesecih. Nadalje pa traja depresija v zapadnoevropskih državah zlatega bloka. Vendar pa je treba ugotoviti, da je v Franciji nastopilo malo izboljšanja, po stalnem padcu produkcije in prometa lo jeseni lani.

Tržišna kapitala so se v vseh državah v zadnjih mesecih zelo likvidizirala. V Angliji in nekaterih državah šterlinskega bloka je obrestna mera za kapital le malo višja kot v najnižjem stanju leta 1890. Tudi v drugih industrijskih državah izgleda, da je najvišja točka v obrestni meri prekončana in da prehajamo v dobo nizkih obrestí. Seveda pa je mednarodni izvoz kapitala še popolnoma na tleh.

Položaj kmetijskega gospodarstva se je v splošnem nadalje izboljšal. Poleg razbremenitve trgov, katero je povzročila slaba lanska letina, je pospeševala povečana industrijska proizvodnja povpraševanje. V številnih narodnih gospodarstvih, posebno v prekmorskih deželah, je dohodek kmetijske narastel. Istočasno so se skarje med cenami kmetijskih proizvodov in industrijskih izdelkov nadalje zapirle v korist kmetijstva.

Z naraščanjem kupne moči kmeta in novim dvigom konjunktore je tudi svetovna trgovina živela bolj, kot bi bilo po sezoni pričakovati. Se-

Zanimiva je tudi razdelitev posojil po času, kdaj so bila najeta. Tako se datira 24.5 milij. Din banovinskih posojil v vsej državi izpred 1. decembra 1918, 83.14 milij. Din pa jih je bilo najetih leta 1930, 1931 17.5, 1932 3.8 in 1933 13.76 milij. Din. Banovinska posojila pri nas se razdele sledeče: od 1924—1928 5.05, leta 1929 15.47, 1930 20.6, 1931 7.83 in 1932 1.66 milij. Din.

Pregled o obrestni meri banovinskih posojil nam kaže, da so banovine po stanju konec leta 1933 imele največ posojil po obrestni meri med 8—11%. V dravski banovini je bila obrestna mera pri vsoti 39.8 milij. 8—9%.

Banovinska posojila so večinoma dolgoročna. Naša banovina jih je imela za 31.67 milij. od 10 do 25 let, 16.5 milij. pa za 1 leto ali v tekočem računu.

Po namenu so banovinska posojila v vsej državi služila predvsem za kulturnosocialne investicije, zgradbo banknih palač in ureditev mest. Od posojil dravske banovine odpade 33.44 milij. Din za ureditve mest, pri tem so najbrž mislile razne investicije, nadalje je banovina 13.55 milij. posojil porabila za tako zvane kulturnosocialne investicije.

Anuitetna služba je zahtevala za banovinska posojila leta 1933 23.1 milij. Din. V dravski banovini je zahtevala leta 1933 4.44 milij. za obresti in 4.8 milij. za amortizacijo, torej skupno 9.24 milij. dinarjev, dočim so znašali izdatki za anuitete leta 1930 4.8 milij. Din.

Končno podajamo še pregled o obremenitvi prebivalstva po banovinskih posojilih. Na podlagi prebivalstva 1.086.072 dne 31. decembra 1933 je torej prišlo na 1 prebivalca 46.61 Din banovinskih posojil v naši banovini, dočim je znašalo povprečje za vso državo 12.95 Din. Velika je obremenitev tudi v vrbski banovini s 36.43 Din in v zetski banovini z 22.65 Din. Če preračunamo obremenitev prebivalstva z anuitetami, potem dobimo za našo banovino znesek 8.51 Din letno, za vrbsko 4.44 Din, za zetsko pa 2.40 Din itd., dočim znaša povprečje za vso državo 1.66 Din letno.

veda pa svetovno trgovino ovirajo na vseh straneh ovire, kar se vidi posebno v tem, kako so razna narodna gospodarstva obremenjena z mednarodnimi dolgi in tako ne prihajajo v dovoljšnji meri s svojo kupno močjo na svetovnih trgih. Mednarodni transferi dolgov pa je vedno bolj otežkočen, k čemur prispeva v prvi vrsti Amerika s svojo trgovinsko in valutno politiko.

★

Jugoslavenska banka d. d. Ministrstvo za trgovino in industrijo je po Uredbi o zaščiti denarnih zavodov in njihovih upnikov odobrilo Jugoslavenski banki d. d. v Zagrebu sanacijo, ki jo izvršujejo v svoje breme Živnostenska banka v Pragi in delničarji banke tako, da vlagatelji in ostali upniki banke s sanacijo sploh ne bodo prizadeti. Obenem se je banki dovolil tudi odlog plačil, ki pa velja samo za stare vloge; nastale se pred 5. januarjem 1933.

— Zasedanje reklamacijskega odbora v Ljubljani. Reklamacijski odbor v Ljubljani je bil sklican k zasedanju za sredo, 6. t. m. Do sedaj je odbor rešil skupno 420 pritožb proti minimalni osnovi za pridobitno (v smislu § 7. znane novele) za področja davčnih uprav Črnomelj, Ljubljana-okolica, Logatec in Škofja Loka. Ugodno rešenih je bilo do sedaj 399 pritožb, zavrnjenih pa 21.

Za zgraditev železnice št. Janž—Sevnica. V nedeljo 17. t. m. ob 11. bo v Trebnjem veliko manifestacijsko zborovanje, na katerem bodo predstavniki Dolenjske z dolenjskim ljudstvom povzdignili svoj glas za zgraditev železnice št. Janž—Sevnica. Na zborovanje bo izvoljen širši akcijski odbor in sprejeta tozadevna resolucija. Na zborovanje so povabljeni župani vseh dolenjskih občin.

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini dolžnikov Ožeka Mihaela, lastnika avtodolavnice, in Ožek Marije v Celju, Levstikova ul. 2, narok za sklopanje poravnave 14. marca, rok za oglasitev do 10. marca.

Naš pomorski promet. V mesecu decembru je prišlo v naša pristanišča 6852 (decembra 1933 6167) ladij s 1.172.000 (1.056.000) tonami.

Narodni odbor jugoslovan-ke nemške trgovske zbornice. V soboto se je izvršilo v Belgradu osnivanje nacionalnega komiteja Jugoslovanskemške trgovske zbornice.

Borza

Dne 9. februarja.

Denar

Tudi ta teden je bil devizni promet na ljubljanski borzi slab. Znašal je 2632 milijonov Din v primeri s 3057, 4496, 4723 in 5079 milijonov Din v prejšnjih tednih. Kot običajno je bilo največ prometa v tork in 1196 milij. Din in je bilo tedaj zaključeno največ New Yorka in Londona, drugače pa je prevladoval promet v avstrijskih šilingih.

Curih. Belgard 7.02, Pariz 20.87625, London 15.135, Newyork 310.25, Bruselj 72.075, Milan 26.26, Madrid 42.225, Amsterdam 208.725, Berlin 124, Dunaj 57.65, Stockholm 78.05, Oslo 76.05, Kopenhagen 67.55, Praga 12.91, Varšava 58.325, Atene 2.90, Carigrad 2.48, Bukarešta 3.05, Helsingfors 6.68, Buenos-Aires 0.795.

Žitni trg

Novi Sad, Pšenica bač. potiska in slav. 129—131, srem. in bač. 127—129, ban. 124—129, rž. bač. 120—122.50, kuruza bač. srem. 70—71, ban. 67—68, moka bač. in ban. Og in Ogg 197.50—220, št. 2 177.5—200, št. 5 157.50—180, št. 6 140—152.50, št. 7 115—120, št. 8 87.50—92.50, otrobi bač. in srem. 82—84, ban. 81—83. Tendence prijazna. Promet srednji.

Živina

Mariborski svinjski sejem 8. februarja. Pripeljanih je bilo 55 svinj, cene so bile sledeče: Mladi prašiči 7 do 9 tednov stari komad 140—160, 3 do 4 mesece 200—220, 5 do 7 mesecev 300—350, 8 do 10 mesecev 400—450, 1 leto 500—650, 1 kg žive tež 4—5, mrtve 6.50—8.50 Din. Prodanih je bilo 26 svinj.

Hmelj

Zatec, CSR, 9. februarja. Polagoma se javlja večje zanimanje za blago. Prehodno so nekateri kupci skušali priti po nižjih cenah do blaga, vendar pa hmeljarji, kolikor se imajo blaga, večinoma o teh cenah nis hoteli slišati. Tako so nakupovali zadnje dni po starih neizpremenjenih cenah 2400 do 2475 Kč za 50 kg pri nadalje čvrstem razpoloženju.

Ing. Bole Likar

podjetje za centralno kurjavo in vodovodne instalacije
je preselil
svojo pisarno v Tavčarjevo ul. 6-II. - Tel. 29-29.

Sport

Chamonix - golova stvar!

Nočni hokej tekmi v torek in sredo v Ljubljani.

Pogajanja, ki jih je vodila Ilirija z znamenitim francoskim moštvom Chamonixom, so zaključena. Predstavniki slovitega zimsko-sportnega kraja Chamonix na Francoskem in hokejcu na ledu bo nastopil v Ljubljani proti Iliriji v dveh nočnih tekmah 12. in 13. t. m. Francozi se nahajajo trenutno na turneji po Avstriji ter bodo prispeili v Ljubljano v svoji najmočnejši sestavi. V ekipi CS Chamonix se nahajata dva reprezentativna igralca Francoske, ki sta sodelovala na letošnjem svetovnem prvenstvu v Davosu, in dva Kanadčana, katera so Francozi pridobili za svoje barve ob priliki lanskeoletnih mednarodnih hokej tekem v Milanu. — Po vsem tem bodo francoski hokejisti za Ljubljano praveca senzacija, katero upamo, ne bo preprečilo niti neugodno vreme, kajti vremenske napovedi prorokujejo za bližnjo bodočnost stalen mraz.

Drsalne tekme

na drsališču SK Ilirije

Namesto državnega prvenstva in mednarodnih tekem v umetnem drsanju, ki so odgodene na 16. in 17. t. m., bodo danes ob 9 dopoldne na drsališču SK Ilirije klubske tekme za seniore, juniorje in mladino, ki bodo za prvi dve skupini, pa tudi za sodnike zadnja preizkušnja pred drž. prvenstvom. Obvezne vaje se prične ob 9 in sicer jih bodo najprej absolvirali seniorji inž. Avčin ter Schwab in Thuma, za njimi juniorska skupina in nato mladina (dečki in deklice). Prosto drsanje glavnih tekmovalcev bo na vrsti pribli. ob 10.30. Mladina, ki tekmuje, ima dopoldne prost vstop na drsališče, pripravljena so zanj tudi posebna darila. Prijave se sprejemajo do 9 dopoldne pri blagajni drsališča oz. pri sodniškem zboru. Razpis obveznih vaj za mladino smo objavili večerj, za seniore in juniorje velja v celoti program državnega prvenstva.

Za seniore in juniorje drsalne sekcije SK Ilirije je udeležba pri današnjih tekmah obvezna, enako tudi za sodniški zbor gg. inž. Bloudek, Betteto, Wissiak in arh. Schell.

Zahtevajte povsod
CIMEAN
ZOBNO KREMA, PASTO, PASTO, PASTO

Svetovno akad. prvenstvo v St. Moritzu od 4.-10. februarja

Kakor znano, se je tudi letos udeležila svetovnih akademskih smučarskih tekem v St. Moritzu jugoslovanska reprezentanca, ki jo sestavljajo Dezman, Baehler, Heim iz Ljubljane ter Palme, Priveršek in Musić iz zagrebške univerze. Veselih obrazov in v polnem napanju na dober uspeh so se naši akademiki odpravili v soboto (2. febr.) zvečer iz Ljubljane. Po dolgi in nesladki vožnji se bodo spustili na prvi dan zvečer v St. Moritz ter se nastanili v »Hotel Weidhausen«.

Prva poročila o tekmah nas niso mogla zadov. liti, ker so bila zelo pristranska. V ponedeljek je bila svečana otvoritev zimsko-sportnih iger v St. Moritzu. Prvi del programa, tek na 16 km, se je vršil v tork. Kakor pričakovano, so prva mesta zasedli Nemci: 1. Kreiso 1.31.22, 2. 4. in 5. mesto si laste Nemci. Izmed Italijan, de Antonis s 3. mestom. Tekmo so prenašali po radiju — zanimivo, da je poročevalce vedno omenjal našega Baehlerja, njegovo formo, tehniko ter čase, ki jih je dosegel pri različnih kilometrih. Pri 3 km je bil tretji po časi, pri 12 km pa celo prvi, a je odšla nazaj z nekaj sprostostjo za sedel kot prvi jugoslovanski 11. mesto. Med drugimi so zasedli: Gutormsen 12., Dezman 15., Priveršek 27. in Palme 28. mesto.

Sreda 6. febr. je bil prost dan ter so ga tekmovalci uporabili za trening ter ogled proge v smuku. V četrtek je tekma v smuku prinesla zopet presenečenje, kajti prvo mesto je zasedel Italijan, a domačini šele 4. 7. 15. 27. in 30. mesto. Iz poročila ni bilo mogoče izslediti, kako sta se plasirala naš Heim in Musić. Popoldne se je vršil prvi del v bobvožnji, kjer so Nemci zasedli prvo mesto pred Holandsko in Italijo.

V petek zvečer je tudi med nami vladala tekma, kdo bo po radiju zvedel čim več ter čim podrobnejše rezultate. Program je vseboval štafeto in skoke za kombinacijo na mali skakalnici. V teh disciplinah smo pričakovali največ uspeha, ker je smuk in slalom posestniki alpskih držav in sta Švica ter Avstrija poslali za smuk in slalom gotovo svoje najboljši moči, ki daleč prednjačijo pred drugimi. Stafeta — tek na 30 km — je vsem znana disciplina, le da pri smučski štafeti teče en tekmovalci samo navzgor, a eden samo navzdol. Na prvi dan so prvi (v St. Moritzu) je bil prvi del smuk 5—6 km z višinsko razliko 800 m, a 4. del proge je imel 300 m vzpona. Za štafeto so se prijavile (po startnih številkah) 1. Švica, 2. Avstrija, 3. Nemčija, 4. Češkoslovaška, 5. Jugoslavija, 6. Francija, 7. Italija in 8. Moštvo švicarskega SAS. Zanimanje za tekmo je bilo tolikšno, da je občinstvo klub vstalo megl, ki se je tik pred startom razpršila, zasedlo vse važne postojanke ob progi posebno pri predahih ter navduševalo tekmovalce, da dostikrat ni bilo slišati poročevalskih besed.

Ze tik po startu si je švicarski vozač pri padcu zlomil palec ter preneel z nastop. Vendar v dveh smuku skoraj dobiti do prve predah Italijanskega vozača, ki pastru omedlelo kot prvi pred Avstrijo, Švico, Nemčijo, Jugoslavijo, Češkoslovaško, SAS ter Francijo. Pri drugem predahu je vedno vodil Italija, nato S. A. N. C. J. Do tretje predah je dosegel Nemci velik preskok s svojimi izbornimi Müllerjem, Ital vodil. Nemčija 40 sek. za 10. Avstrija 45 min. za prvi ter S. C. in J. Moštvo Italije se pozna, vojašeni podolgi in zimski trening na državne stroške. Po zadnji predaji pa za lahko sklenimo na rezultate: Italija prva, Nemčija 3 minute za 10. Avstrija 4 min. za prvimi, Švica, Češkoslovaška, Jugoslavija, SAS ter Francija. Zadnje etapo je tekmovalce spremljala burno prigovarjanje navdušene občlike.

1. Italija 2.46.30 ure, — 2. Nemčija 2.16.23 — 3. Avstrija 2.50, — Švica, nato Češkoslovaška, Jugoslavija, SAS in Francija.

Z večjo navdušitostjo smo sledili skokom, kjer so se naši akademiki zopet prav čisto odrezali. Skakalci se je vršilo za kombinacijo ter so vsi tekmovalci gledali bolj na stili in skokovih kakor pa na daljavo. Na 35 metrih skakalnici je najbližji in najvišji skok izvedel nam dobro poznan Gutormsen z 26 in pol ter 27 m. Iste dolžine je dosegel tudi Nenne Müller, Med 20 skakalci se je uvrščevalo posebno dotolniti naših treh: Dezman (35 m), Palme (34 m) in Baehlerja (22 m). Še, da skakalo stihno prav do vrha, a malo nesigurno v dohvan. Posebno drugi skok Palme je bil vesteransko odobravan.

Za kombinacijo se je plasirala 1. Nemčija; 2. Italija in 3. Švica.

Poročevalce je po končani tekmi zaključil sledeče: »Posebno je omeniti velik napredek najmlajšega smučarskega naroda v tekmovalju, ki se je udeležil teh tekem — Jugoslavijo — z velikim napehom tako v teku kakor v skakanju.« Kakor vidimo, so tudi v inozemstvu spoznali važnost smučarskega razvoja pri nas.

Prvenstvo se zaključil s konkurenčnimi skoki v nedeljo. V ponedeljek se vrne en del reprezentance, drugi del pa odpotuje dalje na Češkoslovaško in se tam udeležil FIS tekem.

★

Planarni sestanki nogometne sekcije SK Ilirije (občni zbor) bo v ponedeljek, 11. februarja ob 20 v hotelu Strudel. Načelstvo vabi k udeležbi člane, starešinstvo in prijatelje. Dnevni red: aktualni dogodki v nogometnem sportu, program za 1935.

SK Sloga ima skupno z ASK Primorjem treninge pod strokovnim vodstvom v telovadnici državnega udeležila na Reslji čisti vsak tork in četrtek od 7 in pol dalje. Po treningu so vsem na razpolago gorke prhe. Strogo obvezno je za sledeče atlete: Starman, Ilinakar, Nedog I in II, Osolin, Koran, Cerčevnik, Tavčar, Senčar I in II, Lipovšek, Hvala, Podrekar in drugi. Istotam se sprejemajo novi člani, ki imajo veselje do lahke atletike.

SK Slovan, boks sekcija. V ponedeljek, 11. t. m. ob 19 morajo biti vsi aktivni člani v telovadnici na Ledini, da se pomenijo glede nastopa 17. t. m. z Mariborčani in nato oddemo na občni zbor našega kluba. Sigurno se naj udeležijo: Aplene, Sokliš, Skof, Pavliš, Zupan, Senig, Mikulič, Trost, Prijatelj, Tejan, Walbo in dr. Novak. Interesenti vabljeni.

LZSP (službeno). Na 16. redni seji so se verificirali za SK Ilirijo gg. Ferčec, Jodan in Zupan Ervin, za Slalom 34 notar Lenart, Preverilci: Franci pa so za SK Ilirijo gg. Tome Vladimir, za Slalom 34 gg. Jurjco Franc in Remšar Tine. — Seje upravnega odbora Ljubljanske zimske-sportne podzveze se bodo od sedaj dalje vršile vsak četrtek ob 20 v posebni sobi restavracije Emone.

SK Sora. Danes ob 9 dopoldne priredi sportni klub »Sora« medklubske tekme v smučnem teku, proga 18 km. Start in cilj pred Dravčevim domom. Prijavljene so tudi nekateri ljubljanski klubi.

Brezplačni mladinski smučarski tečaj SK Ilirije. Nanovodni brezplačni smučarski tečaj SK Ilirije za mladino prične jutri popoldne in se nadaljuje vsak dan do nedelje 17. t. m. V tečaj se sprejemajo dečki začetniki. Zbirališče tečajnikov je jutri popoldne ob 14 pred kopalnico SK Ilirije. Navodila za načelne dni prejmejo tečajniki po jutranji vaji. Tečaj se bo vršil vedno v najbližnji okolici in traja vsak dan do 16.30.

Brezplačni damski smučarski tečaj SK Ilirije. Smučarska sekcija priredi med 11. in 17. februarjem brezplačni smučarski tečaj za dame začetnice. Tečaj bo v neenosredni bližini in prične jutri popoldne. Zbirališče dam, ki se zanimajo za ta tečaj, je jutri popoldne ob 14 pred kopalnico SK Ilirije. Tečaj traja vsak dan od 14 do 16.30. Točna navodila za prihodnje dni prejmejo dame pri jutranji vaji.

Izlet smučarske sekcije SK Ilirije. Smučarska sekcija SK Ilirije priredi danes izlet v bližnjo ljubljansko okolico. Zbirališče izletnikov je ob 8 zjutraj za Karlovskim mostu. Izletnike vodi načelnik sekcije g. Parma in Miklavčič. M. Povratek popoldne med 16 in 17. Selekcijsko vodstvo vabi vse članice in dame, kakor tudi vse prijatelje Ilirije.

SK Ilirija (smučarska sekcija). Redna seja sekc. načelstva se vrši jutri ob 20 v kavarni Evropa. — (Lahkotiletska sekcija.) Rečen gimnastični trening se vrši jutri ob 19 v telovadnici na Grabnu.

Črna pri Prevaljah. Progandna alpinska smučska tekma Smrečevje—Črna na 12 km se je vršila na Švednico ob lepem številu tekmovalcev in drugih udeležencev. Na cilju v vasi je vsakega dosezelega tekmovalca ob zvoku gubajnske godbe z navdušenimi vskliki pozdravilo množično občinstvo. Doseženi časi so prav dobri, prvo nazrado Štefje Josip SK Guštanj in prehodno darilo, katero je dobil pri mrs. L. Barasta, snopca rudniškega ravnatelja v Mežici, dr. Moč Pavel, SPD Prevalje, tretje Mlačnik Ivan, SPD Me. Žica—Črna, četrto Podlesnik Albin, Sokol Črna, nato Galof Walter, SPD Sočanj, in četo Leskovec Miha, SK Guštanj. — Dame so imele skraščano progo 6 km, v kateri so se plasirale v prav dobrem času, prvo naravno ed. Jaromel Krista, SPD Prevalje, drugo ed. Pral Klari, OTPD Črna, tretje na ed. Senul Roška, OTPD Črna. — Darila so se razdelila ob 17 v dvorani pri Mladosti ob navzočnosti generalnega ravnatelja g. George Barasta, kateri je razdelil omenjenim zmagovalcem darila.

To je razdalja! Te dni je prišla v Kazan večja skupina smučarjev pod vodstvom znanega sportnika Martinova. Ta skupina ima za seboj skor 8000 km dolgo pot, katero so smučarji prevozili v 86 dneh. Sredi novembra so se namreč podali iz Habsburškega in Tihem oceanu in hočejo priti na smučeh v Moskvo. Šli so skozi viharje in mraz ter prišli v Kazan. Od tu imajo še 800 km v Moskvo, kjer je končni cilj njih pota.

100 metrske skoki v Italiji? Ze več let si Italijani prizadevajo, da bi si osvojili »svetovni rekord« v smučnem skakanju. Skakalnica v Ponte di Legno, ki je v resnici ogromna, naj bi to omogočila. Pred božičem so Italijani že napovedovali veliko senzacijo, a takrat ni bilo snega; sedaj pa, ko je snega dovolj, jim je prekrizala načrta Pisa (mednarodna smučka zveza). Kakor poroča »Der Wintere«, je Pisa zaprla italijansko 100 metrsko skakalnico, ker je nepravilno zgrajena.

Zimska sezona

Centralna kurjava

Radiotermalno kopalništvo pri Novem mestu

Izborni uspehi zdravljenja posebno pri revmatizmu, isušila protinu (gibt), življenj ter ženskih boleznih. Moderna elektr. čna terapija. Tekoča h. adna in topla voda v sobah. — Na željo tudi serviranje v sobah

Cerknica

Baragova in Logarjeva Nežka se zahvalujeta vsem voščilcem, zlasti pa Mohorjevi družbi za lepo darilo, knjigo: Martyrs Christi, ki

V krajih večnega mraza

Eskimski časopis

Kako Eskimi prebirajo novice z vsega sveta

Najbolj zanimiv časopis na svetu je vsekakor eskimski polarni list. Ureja ga gospod Kristof Lygne, kateri sedaj potuje po Evropi. List izhaja na Gröndlanskem, v kraju Godthab (Dobro upanje). Iz tega kraja se razširja časopis po vsej deželi.

List izhaja le enkrat na leto. Takrat zvedo Eskimi za vse novice in dogodke, kateri pretresajo druge ljudi po svetu vse leto. Novica, ki tako sredi polarne noči zaide med Eskime, kateri je bero v svojih sneženih kočah, seveda za nas že davno ni več novica, kar pa Eskimov ne briga dosti. Saj jim ni do tega, da bi takoj zvedeli, da le zvedo! Ko je gospod Kristof Lygne svojim naročnikom nekoč predlagal, naj bi list izhajal vsak mesec, se ni oglašil skoraj noben naročnik. Pomislite namre, da imajo Eskimi čas brati vso zimo in da tudi počasi bero. Med branjem se je treba pomeniti o tem in onem, kar so brali. In tako je dovolj kratkega časa za celo zimo.

Kaj pa Eskime najbolj zanima? Evropska politika prav gotovo ne! Boj med kulturnimi in socialnimi strujami — to jim je španska vas. Pač pa jih čez vse zanima, kako ljudje žive na svetu in kako žive. Le pomislite! V ledeni koči, zaviti v kožuhe in kože, sede Eskimi in poslušajo tistega, ki počasi bere naprej. In bere: Toliko tisoč kilometrov od nas žive nekaki črni ljudje. V tisti deželi je tako vroče, da je še srjaca odveč. »Kdo bi si kaj takega mislil!« se čudijo, pri tem pa se jim iz ust prihajajoča sapa že pred nosom spremeni v paro, katere pa takoj zmrzne.

Ko pa so Eskimi v svojem listu prvič brali o letalih, jih to ni nič presenetilo. Zeleznice n. pr. niso

še nikdar videli. Cemu naj bi jim bila tam gori? Toda letala so videli! Nekeč je Balbo pripeljal na Gröndlandijo več letal naenkrat.

Eskimsko glasilo ima veliko prednost pred vsemi evropskimi listi, ker je — zastoj! Danska država namreč vzdržuje ta list in ga brezplačno deli, ker je prepričana, da s tem najbolj širi kulturo med Eskimi. Ze naslov časopisa dovolj jasno priča, kako je z njegovimi financami. Imenuje se »Atocagagelliveti«, kar bi se po slovensko reklo: »Zastojniški sel«.

Ni lahko urejevati list na robu vsake civilizacije. Gospod Lygne namreč vse kar sam opravlja. Sedi ob radiu doma in lovi novice z vsega sveta, da ima najnovejše vesti. Sam piše uvodnik in članke, sam stavi, tiska in zgiba. Včasih mora še sam raznašati: vzame svoje smuči, na hrbet pa nahrbtnik s s potiskanim papirjem in hajdi v zimo in led do eskimskih koč! V svoji veliki zidani hiši ima gospod Lygne dva tiskarska stroja in dva stavna stroja. Goni jih motor na nafto. Včasih je gospod glavni urednik tudi strojnik. Zadnje čase je sprejel dva Eskima, ki se učita. Ko bosta znala, se bo lahko reklo, da Eskimi svoj list sami stavijo in tiskajo.

Danska vlada je gospodu Lygnu naklonila posebno nagrado: Na njene stroške sedaj potuje po svetu, gleda in si zapisuje, kaj bo vse povedal Eskimom, ko se vrne. Prihodnji mesec se vrne v Gröndlandijo k svojemu radio-aparatu, kjer bo daleč v samotni poslušal, kaj pretresa ljudi po svetu. Prav za prav je sredi svojih Eskimov srečnejši, ko mi sredi teh večnih kriz.

Največje vodno letalo na svetu

V Toulousu na Francoskem so zgradili leteči čoln (vodno letalo), ki je v krilih 50 m širok, 32 m dolg in 9 m visok. Šest motorjev po 850 konjskih sil goni orjaka s povprečno hitrostjo 230 km na uro. Sedaj lahko nosi 24.000 litrov goriva. V 12 razkošnih kabinah, ki so tako urejene kakor na največjih parnikih, je prostora za 70 potnikov.

Rimsko mesto pod zemljo

Pri Sevilli na Španskem so izkopali starorimsko mesto

Pred kratkim so v okolici španskega mesta Sevilla začeli izkopavati okrog nekdanjega rimskega cirkusa, ki je stal tam v sevillski okolici. Ta izkopavanja pa so odkrila nekdanje sloveče rimsko mesto Italica. Izkopanine pričajo, da so odkrili razvaline prekrasnega mesta, nekakih španskih Pompejev.

Mesto Italica so Rimljani ustanovili že leta 206 pred Kristusovim rojstvom. To je bilo prvo rimsko mesto na španskih tleh. Razvaline rimskega amfiteatra pred Sevillo so bile že davno znane; docela neznano pa je bilo, da je tam pod zemljo zasuta stara Italica. Včasih so sicer tam blizu Italici kak rimski predmet, na primer kip Dijane na lovu, vendar ni nihče mislil, da je to iz nekdanje Italike.

Šele novejša izkopavanja dokazujejo, kaj so odkrili. Mesto Italica se je raztezalo za amfiteatom proti Sevilli. Ceste so iz srede mesta vodile na vse štiri strani mesta. Ob vseh cestah so bila velika stebrišča, kar je velika redkost, ker so sicer stebrišča bila le ob glavnih rimskih cestah.

Hiše so podobne navadnim rimskim hišam, vendar imajo svoje posebnosti. V tistem mestnem delu, ki so ga doslej izkopali, so najbrž stale hiše imenitnih meščanov, same bogate vile. Z arheološkega stališča je zanimiva gimnazija z napol podzemeljskim hodnikom in stebriščem. Ne ve se še, čemu je to

služilo. Takih hodnikov doslej — vsaj na španskih tleh — še niso odkrili.

Prav posebno zanimivi so dragoceni mozaiki, ki so okrašeni nekaj z geometričnimi risbami, nekaj z živalskimi slikami in mitološkimi podobami.

Posebno dragocena najdba je velika marmorna krnica iz kopalnice, široka 1,30 m, globoka pa več ko 30 cm. V nekem vodnjaku so našli kosce rimskih lončarskih izdelkov, pomešane z zahodno gotško in srednjeveško keramiko.

Po dosedanjih najdbah je treba sklepati, da bo Italica zelo obogatila znanje o rimski mestni kulturi in o rimskih mestnih posebnostih.

Krava po zraku

Sovjetski cenzor, ki cenzurira knjige in časopise ter po stari navadi črta, kar ni všeč režimu, je v neki knjigi bral tale stavek: »Skozi okno je priletela pikapolonica.« Pikapolonica ponekod na Slovenskem imenujejo »božji volek«. Rusi pa ji pravijo »božja kravica-korovka«. Torej: »Skozi okno je priletela božja korovka«. Zakaj pa »božja«? To je zopet kos verske propagande. Črtajmo! In prečrtaj je besedo »božja«. Tako je potem »skozi okno priletela krava«.

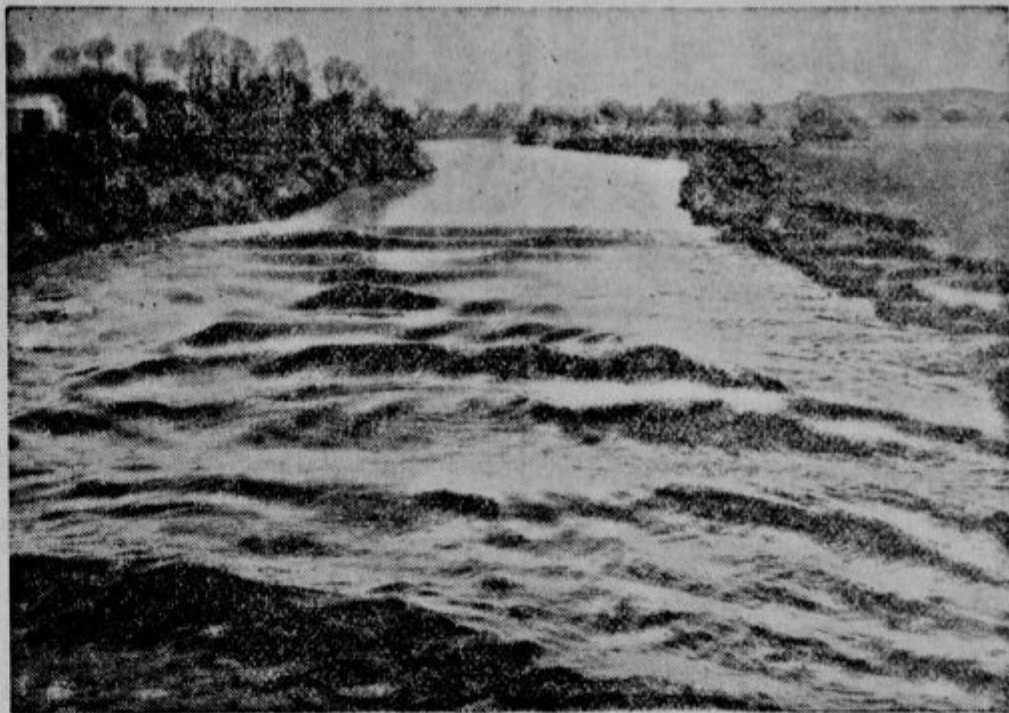
vež pa ni vedel, da so morilci ubogega patra medtem že umorili.

Ko se je brat Frank v družbi dveh domačinov bližal misijonski naselbini patra Morschheuserja, so začele nanje leteti strelce, ki so vse tri umorile. To se je zgodilo letošnjega 8. januarja.

Zanimivo je, da so komaj meseca novembra lanskega leta v papuanskem ozemlju — nedaleč odtam, kjer so padle misijonske žrtve — francoske karnevalčanke sredi ljudščev ustanovile svoj samostan, katerega so imenoval »samostan dragocene krvi«.

V velikem londonskem živalskem parku otročiči krmijo živali, katere se nič ne boje, čeprav so zunaj v naravi hudo plašne.

Angleška reka Severn v grofiji Gloucestershire je začela nazaj teči, ker se je morje, kamor se izteka, dvignilo in poglajlo rečno vodo nazaj. Seveda reka sedaj že zopet teče v morje, da ne bo kdo mislil, da se je res že ves svet na glavo postavil.

V puščavah srednje Azije

Puščava postaja rodovitna

Ogromni deli južnovzhodne Rusije so gola peščena puščava. Polovica vsega ozemlja v Usbekistanu in Kazakstanu je peščena puščava; v Turkmaniji je 85% vsega ozemlja puščava; prav tako pokriva pesek ogromna ozemlja ob Donu.

Veliko večino tega puščavskega ozemlja pokriva sipa, ki je zaradi tega tako nevarna, ker se ne sprime, pač pa jo nosi veter sem in tja, da vse pokrije. Tako se puščavska tla s tem peskom vedno širijo. Proti temu Rusi sedaj z vso silo nastopajo ter hočejo obrobne dele puščave nasaditi, da zadrže pesek.

Strokovnjak Vavilov je ustanovil poseben zavod za proučevanje in nasajevanje puščavja. V teku dveh let je imel že precej uspehov. Ustanovil je dve puščavski postaji, eno v Turkmaniji, drugo pa v Cenkaru.

Turkmanska puščavska postaja je v puščavi Karakum delala zanimive poskuse s sajenjem in sejanjem. Najprvo so v puščavi začeli sejati razna žita ter jih gojiti brez umetnega namakanja. Ti poskusi so se docela posrečili, ker so pri rži, ječmenu in pšenici imeli dober uspeh v docela peščeni puščavi. Sedaj skušajo pridelati melone, paradižnike, solničnice, koruzo in druge koristne rastline. Še letos bodo vsadili v puščavi 1500 vinskih trti, figovih in granatnih dreves, kakor tudi oljke, bele akacije in drugo drevje.

Gospa Zabarica se je vrnila iz posredovalnice za službo.

Gospod Zabar: »No, ali nisi dobila služkinje?«

Gospa: »Ne.«

Gospod: »Zakaj ne? Ali ni bilo nobenih deklet tam?«

Gospa: »So bile — pa smo jih pri nas že vse imeli...«

Roman za stare in mlade

Pikica in Tonček

V resnici pa je bila od kosila in salame tako sita, da je komaj dihal.

»In zdaj se bliža grozovit vihar,« je napovedal Tonček. Izstopil je in začel tresti mizo.

»Na pomoč!« je Pikica obupno zakričala. »Potapljam se!«

Vrgla je čez krov ves krompir, da bi bil čoln lažji. Ampak Tonček in vihar nista odnehala.

Pikica se je prijetla za trebuh in slovesno oznanila:

»Morska bolezen me je popadla.«

Valovi so postajali čedalje hušji. Dudek se jih je tako ustrašil, da je skočil v skledo z vkuhanim sadjem. Brizgnilo je na vse strani. Tonček je bil veter in je grozeče tulil.

Nazadnje pa se je nevihta le ulegla. Tonček je potisnil mizo k postelji in v Rio de Janeiru so se izkrcali na kopno. Tamkajšnje prebivalstvo je oceanske junake najprizrenejše pozdravilo. Tudi fotografirali so jih. Dudek se je zvil v klopčič in si navdušeno lizal lepljivo kožo. Imela jeokus po hrustlini omaki.

»Najlepša hvala za prijazen sprejem,« se je zahvaljevala Pikica. »Naša vožnja je bila polna nevarnosti in pomanjkanja, toda zmerom se je bomo radi spominjali. Moja obleka je — žal — uničena, in v domovino se vrnem raje z vli komi. Varo je varno.«

»Jaz sem Antonio Gastiglione, glavni župan mesta Rio de Janeiru,« je izpregovoril dečko. »Izrekam vam prisrčno dobrodošlico in imenujem vas in vašega psa za svetovna mojstra v potovanju čez Ocean.«

»Lepo se vam zahvaljujem, gospod,« je odgovorila Pikica. »Podarjeni pokal sprejmeva z vso častjo in spoštovanjem in ga bova varovala kakor punčico svojega očesa do hladnega groba.«

Rekši je Pikica vzela iz čolna pušico s surovim maslom, jo premotirala s strokovnjakim pogledom in ugotovila:

»Pristno srebro, najmanj desetisočkratno.«

V tem hipu so se odprla vrata in Tončkova mama je stopila noter. Veselje je bilo nepopisno.

»Gospod Slana se je z avtom pripeljal pome,« je pripovedovala. »Ampak kakšne reči pa počenjata tukaj, da je vse narobe?«

»Pravkar sva prejadrala Ocean,« ji je pojasnila Pikica.

Potem so sobo z združenimi močmi pospravili. Dudek je hotel še enkrat prostovoljno štrbunkniti v skledo z vkuhanim sadjem, toda Tončkova mama ga je pravočasno napodila.

Medtem je imel gospod Slana s svojo ženo resen razgovor.

Puščavska postaja v Cenkaru pa seje pšenico, koruzo, proso itd. Doslej so vzgojili tudi že kakih 20 vrst vrtnic ter 500 vrst paradižnikov, kumar, fižola, ohrovt, melon in buč.

V peščeni puščavi v Dagestanu so napravili velike vrtove, v katerih goje marelice, hruške in češnje.

Tudi v peščenem ozemlju ob Donu so imeli do bre uspehe, nič manjše, kakršne so imeli na dobro obdelani črni zemlji.

Gospa: »Že zopet beračite. Zadnjič sem vam dala 25 par. Kaj ste pa z njimi počeli?«

Berač: »Najprej sem šel v nebotičnik kositi, potem sem si kupil eno ložo v operi, večerjal sem pa v Unionu.«

»Zelim in hočem, da postane Pikica pošteno in lepo vzgojeno dekle,« je dejal. »O kakšni gospodični Blaginji v svoji hiši niti slišati nečem več. Moj otrok ne sme postati napihnjena in naduta gos. Spoznati mora resnobo življenja. Pikica si je že izvolila svoje prijatelje in jaz sem s to volitvijo zadovoljen. Če bi se bolj brigala za otroka, bi bilo nekaj drugega, tako pa svoje odločitve ne spremenim niti za las. Ne ugovarjaj mi! Dovolj dolgo sem na vsako stvar odgovarjal z »da! in »amen!«. Zdaj bo to čisto drugače.«

Gospa Slana je imela solze v očeh.

»Torej dobro, Robert! Če hočeš na vsak način, pa naj obvelja tvoja,« je odgovorila in si z žepnim robcem obrisala obraz. »Strinjam se s tem, ampak nikar ne bodi več hud name.«

Poljubil jo je na čelo. Potem je poklical v sobo Tončkovo mater in jo vprašal, če je že kaj premisljevala o tem, kar ji je povedal. Gospa Gost je bila ganjena in je rekla, da z veseljem sprejme njegov predlog, če njegova žena nima nič proti temu. Bila je zelo srečna.

»In zdaj poslušajta, otroka!« je zaklical gospod Slana. »Pozor! Pozor! Tončkova mama se še danes preseli v sobo gospodične Blaginje. Za dečka pravim sobo z zelenimi preprogami in poslej ostane mo za vedno skupaj. Je prav tako?«

Tonček ni mogel spregovoriti niti besede. Hvalno je stresel gospodu Slani in njegovi ženi roko. Potem je prižl svoj o mamo k sebi in ji šepnil:

»Zdaj nimava nobenih skrbi več, kajne?«

»Ne, moj dobri fant,« je odgovorila

Tonček je nato spet sedel k Pikici in ta ga je od veselja pocukala za ušesa. Dudek je dobrovoljno capljal po sobi in če bi ga človek natančno pogledal, bi se mu zdelo, da se zadovoljno muza v brke.

»No, hčerka moja, ali si zdaj zadovoljna?« je vprašal oče in pobožal Pikico po lasih. »In v počitnicah pojdemo z gospo Gostovo in Tončkom na Vzhodno morje.«

Pikica ni odgovorila. Odvihnila je iz sobe. Ko se je vrnila, je držala v eni roki ličen zabojček za smotke, v drugi pa vžigalico.

»Za nagrado!« je slovesno dejala in pomolila vse skupaj očetu.

Oče je vzel iz zabojčka smotko, jo prižgal in ko je prvi oblček dima puhnil pod strop, je židani volje zabundal predse:

»No, to sem si pa pošteno prislužil!«

(Nadaljevanje.)

Karel Bervar:

Samodreč*

Samodreč po čisti beli hitro vozi sem in tja, gosti notri so veseli, holadija, hopsasa...

Skozi mesta in poljane bliskovito on drvi, pelje kmete in meščane, da se prah za njim kadi.

Štiri se vrte kolesa krog osi čez hrib in dol, res človeka strah pretresa, če nastane karambol.

Kakor ptica v daljne kraje se moderni voz pelja, za kočije starodavne polnik nima več želja.

Do nebesnega oboka se razlega trobke glas, sedež pa mehak se dviga in prijetno ziblje nas.

* To pesem je poslal Kotičkovemu stričku celjski organist in skladatelj cerkvenih pesmi g. Karel Bervar, ki je nedavno praznoval svoj 70. življenjski jubilej. Kotičkov striček pesem radevolje objavlja, da dokazuje svojim mladim prijateljem, kako bister um ima lahko človek še v pozni starosti in da s tem vsaj skromno počasti redki jubilej med Celjani tako priljubljenega organista in skladatelja. Otroci, kar spodobijo se, da zaslužnemu starčku z menoj vred vosčite iz dna srca: Bog ga živi še mnogo let!

Majda pripoveduje

Zadnjič se je oglasila pri meni v uredništvu onagava Majda, ki je tako navihana, da užene deset učenih dohtarjev v kozji rog. Kako bi jih tudi ne, saj ji miga jeziček kakor Julkin klopoteč — klopoteč tiste Julke Klepetuljke namreč, ki je pred leti dobila svetovno nagrado, ker je najdelj mignala s svojim jezikom. (O tej mednarodni tekmi je svojčas »Slovenec« že izčrpano poročal. — Opomba uredništva.) Torej Majda me je obiskala in celo uro vihela svoj neugnani jeziček nad mojim ubogo plešasto glavo, ki je že marsikaj hudega prestala in bo še, če Bog da in sreča junaska. Sredi najlepšega pogovora pa se Majda nenadoma nečesa spomni in me vpraša: »Striček, ali imaš rad pse?« Se preden sem pošteno zajel sapo od samega začudenja nad tako nenavadnim vprašanjem, je že nadaljevala: »Jaz jih imam zelo rada! In mi je nato povedala zelo lepi zgodbi o Acitu in Lumpu. Pa naj sama nadaljuje! Začela je z navdušenim vzdihom:

»Ko bi vedel, striček, kako lepega kučka imamo pri nas! Če bi ga videl, bi ga gotovo hotel imeti. Pa ti ga ne damo, da veš, je prelep in — tako radi ga imamo. Pogledaj ga pa lahko prideš, pogledati!«

»Kako mu je pa ime?« sem se drznil prekiniti navdušeni izliv Majdine ljubezni do kučka.

»Aci mu pravimo!«

»Kakšno ime pa je to?« sem podvomil. »Še nikoli ga nisem slišal.«

»Saj mu ni bilo sprva tako ime. Najprej so mu rekli Bacek, ker ima tako lepo belo dlako, da je kar ovčki podoben. Iz Backa je postal Baci in zdaj mu pravimo Aci, ker se najlažje izgovori.«

»Kakšen pes pa je, ali je velik ali majhen?« sem postal radoveden.

»Oh, tako lep majhen kučka je! Očka pravi, da je dolgodlakasti pinč — pa to se tako učeno sliši. Aci je, pa konec besedi!« je modro pristavila. »Ti ne veš, kakor pameten in navihani kučka je! Vsak dan po kosilu steče na vrt. In potem laja in podi pred seboj vse, kar mu pride pred nos — seveda samo manjše živali, kakor je on sam. Če se priklati kakšna večja pasja mrcina, Aci seveda komu stisne rep med noge in beži na vse pretege. Vsako skrivališče mu pride prav! Zadnjič je v smrtnem strahu pred sosedovim Sultanom celo splezal na nizko jablano, ki raste v našem vrtu. Še danes ne vem, kako je mogel to napraviti. Z drevesa si seveda ni upal sam skočiti, ampak je bevsal in lajal toliko časa, dokler ni prišla mama in ga rešila. Drugače pa strahuje vse v sosesčini. Če ga mačka le zdaleč opazi, že zbeži na najbližje drevo. Tudi kološči in race nimajo pred njim miru. Sploh je takšen živčav in hrup na našem vrtu po kosilu, kadar se prikaže Aci, da je mama že večkrat rekla, da bo zblaznela, če ga očka koj ne da od hiše. Pa še do danes ni zblaznela, kajti ima tudi ona Acita rada,« je še pristavila v njeno opravičilo. Potem pa je nadaljevala:

»Vse, kar stakne, mu pride prav. Včasih nam prinese k večerji pokazat celo zbirko »nakradenih« stvari. Ko mi je nekoč padel prilež z mize in sem ga hotela pobrati, je ležala na njem debela krastača. Poleg nje je stal Aci in bevsal, kakor bi hotel reči: »Ali ni lepa?« Zelo rad se igra s peskom. Bogue kolikokrat se je že morala mama opravičevati gostom zaradi te njegove lepe navade. Gost je ob slovesu nataknil klobuk na glavo in že je imel za vratom vse polno peska, ki ga je Aci znesil v klobuk. Lahko si misliš, kako grozno se je prestrašil. Če mi pade pesek na glavo, ali pa se igra Aci z njima žogobrc. Nekega dne je mama zasadila lepe rdeče in bele vrtnice. Naslednjega dne so bile vrtnice »obglavljene«, na rdečih pa je delal Aci anatomske poskuse, kakor je očka v smeju dejal razjarjeni mami, ko je zagledala rdeče vrtnice raztrgane na drobne kosce. Zelo rad se je gugal na mrežnici. Če ni bilo nikogar blizu, je skakal tako dolgo, dokler se mu ni posrečilo. Nekeč je ležala mrežnica na tleh. Aci je hotel najbrž z njo pometati vrt, pri tem se je pa tako zapletel v vrvi, da se ni mogel sam rešiti. Od tedaj je mrežnica postala njegov najhujši sovražnik in kar ne more je več trpeti. Če je kdaj kakšno vrv razrgana, kaj vemo: Aha, Acijevo delo! Pa ga imamo kljub njegovim lumparijam radi.

Še raje sem imela,« je vrtil Majdin jeziček neutrudno svojo lajno, »Lumpu. Z Lumpom sva bila velika prijatelja. Prav takšen je bil ko volk. Sprva sem se ga bala. Zdel se mi je velik in mogočen kot rev. Tudi Lump me je spočetka precej nezaupljivo gledal. Najbrž se mu je zdelo čudno, kako si upa tako majhna punčka v njegovo bližino. Vendar sva se sprijateljila in poslej zela mogoča biti drug brez drugega. Lump je bil zelo pameten pes. Teta je re-

Prebrisani tat

(Zgodba o psu, ki je zvesto služil trem gospodarjem)

Zupan Podbrežnik in gostilničar Tolstovršnik nista bila najboljša prijatelja. Prej bi človek dejal, da sta se sovražila ko pes in mačka. Drug drugemu sta se izogibala. Če sta se srečala na vaški cesti, sta si takoj pokazala hrbet. Včasih je pa vendarle tako naneslo, da sta morala skupaj sedeti.

Bila sta najbogatejša posestnika daleč naokrog. Takim ljudem pravimo: vaški mogotci. Vse se jim spoštljivo klanja. Povsod uživajo prednost pred navadnimi ljudmi, ki nimajo te časti, da bi lahko nosili tolste trebuhe. Vedno sede pri najlepši pogrnjenih mizah.

Tudi našima znanca — ljudje na veseljah vedno uslužno napravijo, prostor in tako sta prisiljena, da sedita drug poleg drugega na častnem mestu poleg župnika in vaškega učitelja. Hu, kakšne kisle obraze delata od začetka! Ko pa pride tretji liter cvička na mizo, se jima razvežeta jezika, da ju ni mogoče ustaviti, dokler jima glava ne kinkne na mizo.

Pa boste vprašali: Za božjo voljo, zakaj pa se tako sovražita? Kakor se smešno sliši, vendar je res, da se sovražita samo zaradi — psov. Oba imata namreč zelo rada pse.

Pa ni samo to! Glavni vzrok, da se ne moreta videti, je, ker hoče vsak boljše vedeti od drugega. Pravijo, da vsak berač svojo malho hvali. Tudi naša znanca imata to lepo navado. Posebno, če nanese beseda o psih se ravnameta, da postaneta rdeča ko kuhinjski rak. Kolikokrat so ju že morali ljudje miriti, da si nista skočila v las. Oba sta hvalila svoje pse in povzdigovala njihove dobre lastnosti do neba, dočim slabih nista hotela priznati. Sploh se smatrate za največja strokovnjaka glede psov. Komaj zaide kakšen mršav in povlani cucek v vas, že si ga ogledata od vseh strani. Potem pa razlagata vsakomur, ki ju hoče poslušati, svoje strokovnjaksko mnenje. Pri tem uporabljata silno učene izraze, ki sta jih bogve kje pobrala.

S svojimi psi pa Tolstovršnik in Podbrežnik nimata sreče. Vaščani vedo povedati marsikako zanimivo zgodbo o smoli, ki se drži njihovih psov. Tudi meni so jih nekaj povedali. Vendar je najlepša tista o psu Sultanu, ki je bil zvest trem gospodarjem.

Ob času, ko se je to zgodilo, so bile v vasi na dnevnem redu tatvine. Zdjaj je izginila kokoš, zdjaj klobasa, drugič spet svinjska gnjat, sploh se je zdelo, da so bile tatu najbolj všeč kokošje stajne in živilske shrambe. Vsak večer so prežali na tatu, toda niso ga mogli ujeti.

Tudi Tolstovršnik se je zbal, da ne bi tat pri njem vlomil. Sklenil je, da si bo kupil psa čuvaja, da bi tako zagrenil tatu veselje. Iskal je primernega psa vsepovsod, sledil jih pa se je odločil za lepega volčjaka, ki so mu ga ponudili ljudje iz mesta.

Psu je bilo ime Sultan. Tolstovršnik je bil zelo ponosen nanj. Kako bi tudi ne bil, ko pa je bil pes res lep in močan in je imel tako ostro zobovje, da bi se ga moral ustrašiti tudi najpogumnejši tat. Tolstovršnik kar ni mogel prehladiti Sultanovih dobrih lastnosti. Še Podbrežnik ni mogel najti na njem napake.

Nekega dne — teden dni nato — je zaslišal nočni čuvaj na Tolstovršnikovem dvorišču sumljiv šum. Tiho se je splazil za vogal in pogledal na dvorišče. Kar dihl mu je zastal, tako se je začudil. Kako bi se tudi nel! Poleg pasje hišice je stal tuj možakar ter božal in gladil psa po glavi. Pes se je

kla, da ima toliko pameti kot jaz. Toda stric je dejal, da je to žalitev za Lumpa.

»In je imel najbrž prav,« sem Majdici ponagajal. Majda pa je menda preslišala mojo neotesanost, kajti je neutegoma drdrala dalje:

»Lump je tudi zelo rad jedel kekse. Če mu je kdo rekel: »Lump, če boš priden, boš dobil biskvite!« — so se mu od veselja zaškrle oči in njegov rep je pričel navdušeno plesati v kolobarju. Sam ni vzel nikoli ničesar. Vedno mu je bilo treba reči: »Na, Lump, vzemi!« Teta ga je tudi naučila, da je pobral vse, kar je padlo na tla.

O pustu je spekla teta krof. Ko jih je nesla v sobo, ji je eden padel na tla. Lump ga je pobral. Teta si je seveda mislila, da ga bo pohrustal. Ko je čez četiri ure prišla spet v kuhinjo, je Lump, migajoč z repom, položil krof pred njo. Tudi sladkorčke je rad hrustal. Če je le malo zašumel kje kakšen kos papirja, že je bil Lump pri njem, da je povohal, kaj je v njem.

Teta je imela tudi lepo muco. Lump je sovražil mačke na žive in mrtve in jih preganjal, če jih je le dosegel, toda s tetinim mucem sta bila dobra prijatelja. Zelo lepo ju je bilo videti zjutraj. Muc se je skobacal izpod štedilnika in pozdravil Lumpa z dvignjenim repom, dočim ga je Lump renčel zgrabil za vrat in ga vlek po kuhinji. Potem sta pa skupaj zajtrkovala iz iste skled. Se mnogo lepše bi ti lahko povedala o njem. Škoda, da je imel to slabo lastnost, da se je zelo rad klatil po gozdu in tam lovil zajce in drugo divjad, ki mu je prišla pod zobe. To ga je stalo življenje. Pred letom so ga našli na robu gozda ustreljenega.

Majda je končala, me postrani pogledala in vprašala:

»Ali ni lepa ta zgodba? Dveh Zalaznikovih tort je prav gotovo vredna, kaj misliš?«

»Seveda! Še treht!« sem se nasmehnil, kajti sem takoj uganil, kam pes tace moli in zakaj se je prav za prav potrudila k meni. In sem jo povabil na torte in si še danes obizuje ustnice, tako so bile torte dobre in sladke, m-m!

Učitelj: »Česa pred sto leti še ni bilo na svetu?«

Franc: »Automobila...«

Tonček: »Aeroplana...«

Janežek: »Električne železnice...«

Jožek: »Mojeja brata, gospod učitelj.«

dobrikajoče vzpenjal po njem. Na tleh pa je ležala vreča, polna do vrha.

Ko si je čuvaj opomogel od presenečenja, je sto. pil izza vogala in krenil naravnost proti tujcu. Tu. jec ga seveda ni čakal, da bi prišel blizu, ampak jo je ubral čez drn in strn — brez vreče seveda, ki jo je pustil na tleh. Toda tudi nočni čuvaj ni bil od muh. Znal je dobro teči. Kmalu je ujel neznanca. Izkazalo se je, da je že dolgo iskani tat Dolgoprstnik. In kar je najlepše, tudi lastnik — Sultan.

Dolgoprstnik je bil iznajdljiv človek. Povsod, kjer je mislil vlomiti, je najprej ponudil v nakup Sultana. Psa je imel preveč rad, da bi se ločil od njega, pa ga je ponoči obiskal. Ker je imel pri teh nočnih obiskih še dovolj časa na razpolago, ga je pač izbral v svojo korist. Seveda mu Sultan ni mogel napraviti nič zalega, saj je bil Dolgoprstnik njegov prejšnji gospodar. Posel mu je šel lahko izpod rok, ker je psa vedno dobil nazaj kot nesposobnega

za hišnega čuvaja. Bogve, koliko časa bi še tako ljudi vlekel za nos, če ne bi bilo vestnega nočnega čuvaja.

Tolstovršnik bi najbrž tudi vrnil Sultana njegovemu lastniku, če ga ne bi ujel nočni čuvaj. Tako pa ni vedel, kam bi z njim. Sram ga je bilo, da se je tako urezal kljub poznavanju psov. Bal se je tudi, da bi Dolgoprstnik zopet prišel k njemu na »obiske«, ko ga izpustijo iz zapor. Zato se je hotel psa na vsak način odkrižati. Ponujal ga je vse. povsod, toda nikjer ga niso marali. Ze ga je hotel zadržati, ko se je oglašil pri njem Podbrežnik in rekel, da je pripravljen psa kupiti, če ga da za dostojno ceno.

Tolstovršnik si je od veselja mel roke. Niti v sanjah si ni mogel misliti, da bi se neljuba zadeva s psom zanj tako srečno končala. Za psa je dobil lep denar in vrh tega jo je še Podbrežniku — vsaj tako si je mislil — pošteno zagodel. Domislil se je namreč, kako se bo škodoželjno smejal, ko bo tat Dolgoprstnik poslej hodil namesto k njemu — k Podbrežniku na »obiske«.

Veselo pa ga je kmalu minilo, ko mu je Podbrežnik pojasnil:

»Na tvojem mestu ne bi hotel prodati tako lepega psa. Enkrat v svojem življenju si le imel srečno roko, ko si ga kupil. Res bi ga bilo škoda, če bi poginil. Saj vem, zakaj nočeš več imeti Sultana pri hiši. Bojijo se, da bi te spet obiskal Dolgoprstnik. Vidiš, jaz te skrbi nimam! Imam namreč še enega psa čuvaja in dva skupaj, mislim, bosta dovolj vestno stražila hišo.«

Reki je pokazal Tolstovršniku hrbet, tako, da ni mogel videti njegovega dolgega obraza. Tolstovršnik bi si bil od jeze, da ni sam prišel na tako pametno misel, kmalu vse lase poruval na glavi.

Če je avtomobil majhen...

Trije bratci, trije bratci, nagajivi kakor škratci, s kepami v rokah stojijo tam ob cesti in prežijo...

Ze se bliža žrtve: avto. V njem se pelje gospod Kos, ki visoko in ošabno dviga pod nebo svoj nos.

»En, dva, tri!« Andrejček vikne in po zraku kepe tri že ko bombe zažrejo, vsaka cilj svoj pogodi.

In v tem hipu, jojme, jojme, nekaj čudnega zgodi se — — —

Halo, otroci!

Uganite, kaj se je v tem hipu zgodilo in napišite za tretjo sliko, ki jo objavimo prihodnje nedelje, kakšen prav zanimiv in zabaven konec, tri najboljše rešitve v vezani (v verzih) ali nevezani (v prozi) besedi bomo nagradili z lepimi knjigami, druge posre. čne rešitve pa bomo objavili.

Rešitve pošljite najkasneje do četrta. 14. februarja na naslov: Kotičkov striček, uredništvo »Slovenec«, Ljubljana.

STRICKOV KOTIČEK

659. Dragi Kotičkov striček! — Pol ure sem grizla peresnik med zobmi in napenjala možgane, kaj naj bi Ti pisala. Pa mi je šinilo v glavo: Zapik! Ze vem: gotovo ga bo zanimalo, strička izbirčnega, če mu pišem, da sem v nedeljo videla igro, ki jo je spisal on. Da, prav zares, striček, gledala sem Tvojo igro, ki se imenuje »Čudodelno krepelce« in so jo uprizorili v marionetnem gledališču v »Vzajemni zavarovalnici«. Gotovo Te zdaj na vso moč zanima, kako je igra meni in mojim prijateljem ugajala. Ker nisem več tako mlada — pomisli, že dvajset let imam! — ne rečem vsaki stvari, ki jo vidim: »To je pa imenitno!« Pri Tvoji igri sem to zares rekla, prav zares rekla, ampak s tem še nočem trditi, da mi je bilo vse, kar sem videla in slišala, všeč. O, nel igra sama na sebi je zelo poučna in zabavna obenem, pač pa mi ni bilo všeč, da so nekateri tako slabo igrali. Čitala sem v »Slovencu«, da v nekem prizoru nastopita tudi vlak in avto. Napenjala sem oči — vlaka in avtomobila pa ni bilo nikjer. Samo sofer je nastopil. Če že ni imel avta, naj bi bil posnenal vsaj drdranje avtomobila in trobentanje s hupo. To dejanje so najslabše odigrali, o tem smo si bile edine vse. In kakšna so bila nebesa! Če bi bila nebesa res tako pusta in brez svetlobe (saj niti ene zvezde ni bilo nad nebeskimi vrati), potem marsikdo ne bi tako hrepenel po njih. Ne, ne, nebesa si pa jaz predstavljam že čisto drugačna. Meni se zdi, da tisti, ki je ta nebesa napravil in poslikal, nima prav nobene — fantazije. Se jaz jo imam najbrž mnogo več. Nekateri prizori v igri pa so bili kar dobro odigrani, le žal, da so bili ti v manjšini.

Se marsikaj bi Ti lahko povedala o uprizoritvi. Pa naj bo za danes dovolj. Daj, daj, striček, zaročanti malo tam v marionetnem gledališču, da bodo prihodnjih boljše igrali in lepše kulise napravili!

Saj nisi hud, kajne, da sem vse tako odkrito povedala? — Prav lepo Te pozdravlja Anica Miklavc, dijakinja II. razr. gimn. v Ljubljani.

Draga Anica! — Prav nič nisem hud nate. Marsikatero gorko in bridko si sicer napisala, a ker so te besede od prve do zadnje besede resnične. Te moram celo pohvaliti. Zelo bistroumna deklica moraš biti, da si znaš že v teh letih o vsaki stvari ustvariti lastno sodbo. Kako že pravi tista Stritarjeva pesem?

S časom boš še za ministra, ako vedno priden boš!

Minister sicer ne boš mogla postati, kajti ženskih ministrov pri nas zaenkrat še ne poznamo, čisto gotovo pa je, da mora takale razumna in pametna deklica postati nekaj več. Kaj, to bomo že videli.

Glede uprizoritve »Čudodelnega krepelca« se popolnoma pridružujem Tvojemu mnenju. Tudi sam sem bil razočaran. Prejako razočaran. Saj ne rečem, da je bilo vse skupaj zanič. Nekaj prizorčkov so res prav čedno odigrali, tudi v tem sva si edina. Ampak kaj so naredili iz drugih prizorov — najbolj je bilo, da zgodovina o tem molči! Pa zgodovina kaj nerada molči in je zato kar prav, da tudi zdaj ne molči, ko gre tako rekoč za vesoljno čast mojega skromnega imena.

Torej kako je prav za prav z ono igro? Tako-le: v rokopisu je vse polno navodil za režiserja in igralce, katerih nihče, niti Gašperček, ni upošteval. Izpustili so celo tako enostavne in lahke reči, kot so blisk, grom, posnemanje vlaka, ki puha, vriska in ropoče po tiru, drdranje in trobentanje avto. mobila itd. Pa vse to še ni nič. Najbolj je igra šepala na koncu, kjer so mi izpustili kar celo sliko. To, to je moje drugače jako miroljubno srce razkačilo. Zapilam sem kakor tristo lačnih volkov in malo, prav malo je manjkalo, da nisem odlomastil na oder in zgrabil Gašperčka za vrat. Pa sem svojo jezičo pravčasno ukrotil in sem Gašperčka samo malo potipal za uhlje. Pomisli, nezaljšano je to: Gašperčka, s katerim sva si bila najboljša prijatelj! Bolelo ga sicer ni dosti, kajti je iz lesa, potipal sem ga pa le. Zdjaj se niti ne pogledava več, če se kje srečava, nego drug drugemu izzivavno pokaževa hrbet in zarenčiva v brke: »Da bi te koljale!« Ne vem sicer, če je Gašperček vsa kriv, malo je pa prav gotovo. In zato sem jezen nanj, čeprav moram priznati na vse grlo, da zna on imenitno stresati burke in skakati po odru. Vsemu pa tudi on ne more biti kos. In ker vsemu ne more biti kos, naj ne sili z glavo skozi zid, kajti zid je še zmerom bolj trd kot les. Pa mu tega človek ne more dopovedati. In ker mu ne more dopovedati, sva šla narazen in bo on ostal poslej pri svojih lutkah brez mene, jaz pa v svojem kotičku brez njega.

Tako, vidiš, je s to rečjo. Odkrito mora človek povedati, kar mu na srcu leži. Meni je ležalo to, zdaj sem se globoko oddahnil in sem spet ves Tvoj stari, miroljubni in dobrodušni Kotičkov striček.

660. Predragi Kotičkov striček! — Pozdravljam Te in Ti želim vselej velikonočne praznike, prav tako tudi moj brat Joža, ki pravi, da Te dobro pozna in da Tvoja brada še ne bo kmalu takšna, kakor jo ima kralj Matjaž.

Pozdrave od Metoda Vovka, učenca (?) razreda v Česnjici pri Podnartu.

Dragi Metod! — Za velikonočno voščilo se Ti prav pristočno zahvaljujem. Marsikdo se bo sicer na Tvoj račun grozno zagrohotal: »Hojo, tale fantič je pa čuden tiel! Zdjaje gre voščiti velikonočne praznike, ko je komaj božič minil!« Gotovo se je s praktiko skregal in je prepričan na žive in mrtve, da smo že v aprilu... Naj se kar smejijo, nagajivci škodoželjni — naju to prav nič ne boli, ali ne? Midva že veva, da si to pismo poslal že lani, ko je velika noč prihajala v deželo in jim zategadelj lahko strževa korenček: »Slek, šlek, pa sva vas rotnegnila za nos!«

Cez to pismo si gotovo že zdavnaj napravil križ in si mislil, da ga je pohrustal koš. Pa ga ni, kakor vidiš. To bo gotovo v veliko tolažbo vsem, katerih pisma tudi še čakajo pred vrati mojega kotička in milo trkajo nanje in prosijo: »Ljubi striček, odpri nam že vendar, odpri!« Vsako pisenico, ki je količjak uporabno, pride počasi na vrsto, kakor je prišlo Tvoje, če ne prej, pa pozneje.

Če bi Tvoj brat Jože rekel danes, da moja brada še zdavnaj ni tolikšna, kakor jo ima kralj Matjaž, bi bil kruto užaljen in bi ga neusmiljeno okregal in ga tožil zaradi obrekovanja čestitlive moje brade. Lani res še ni bila tolikšna, bridka resnica je, to letos pa je. Kdor ne verjame, naj se! jo pride ogledat — včasih jo razstavim v izložbi gošpoda brivskega mojstra Švirka v ulici Požgančevega očeta, številka toliko in toliko, vsak stražnik jo dobro pozna!

Tudi jaz želim Tebi in bratu vselej in srečne velikonočne praznike. Čeprav bosta morala čakati nanje še dva debela meseca. Pozdravljeni! — Kotičkov striček.

Učenci so morali za domačo nalogo po učiteljevem pripovedovanju opisati svetovno vojno.

Francka je bolela glava in nalogo ni mogel napraviti. Zato je napisal v zvecek: »Svetovna vojna. Zaradi glavobola nisem sodeloval.«

ŽENA IN DOM

Nič novega pod soncem

V sedanjem ostrem boju za kruh padajo proti ženskem pridobitnemu delu besede, ki kažejo, kako razširjeno je napačno mnenje, kakor da se je žensko naših časov iz gole muhavosti, zapeljano po »emancipaciji«, lotilo pridobitnega dela, hoteč s tem zabrisati za seboj vsako sled prejšnjega ženskega življenja in dolžnosti: materinstva in gospodinjstva. Proti tej zmoti se je težko boriti, ker ji pač manjka »dobra vera«; pa naj zato govori neizpodbitna zgodovina.

Ob koncu srednjega veka je v mnogoštevilnih in dolgotrajnih vojnah padlo in pomrlo toliko moških, da je število žensk znatno presegalo število moških. Naj bi se bile torej ženske še tako rade poročile, vedno jih je preostalo znatno število, ki moža enostavno niso dobile. V tistih revnih časih pa tudi po domovih niso mogli preživljati odvisnih članov družine. Razen tega je bilo veliko vojnih vdov, za katere — in njihove otroke — ni imel kdo skrbeti. Ta dejstva so brez vse »emancipacije«, brez vsakega dlokocepta o moškem in ženskem delokrogu, zgolj po naravnem potu potrebe dovedla do tega, da so se ženske v obilnem številu lotevale pridobitnega dela. V letih 1354 do 1463 je bilo na pr. v Frankfurtu med davkoplačevalci ena četrtnina do ena tretjina žensk. Te ženske so sodelovale v cehovskih rokodelstvih. Čehi žensk nikakor niso izključevali in so imele ženske vanje dostop pod splošno veljavnimi pogoji. Po moževi smrti je bila običajno v cel sprejeta vdova. Tudi in tam je bilo to zvezano s pogojem, da vdova v določenem času vzame v zakon kakega cehovega člana.

So pa poznali v tej dobi tudi zgolj ženske ceh. Tako so imeli po večjih mestih ceh predice zlata, izdelovalci sukanca in tkalci svile. In srednjeveškemu človeku ni prišlo na misel, da bi bil žensko delo podcenjeval in mu kratil njegovo vrednost; nasprotno so

bili ženski rokodelski cehi popolnoma enakopravni z moškimi in so uživali iste pravice in taisto zakonito zaščito. Pogoj je bil le ta, da so se članice po vseh veljavnih pravilih svojega rokodelstva izučile.

Na francoskem ženske niso smele delati v tkalski obrti, češ, da je to delo zanje škodljivo. Nasprotno je bilo pa v Nemčiji veliko žensk zaposlenih v tkalski stroki. Na splošno so v srednjem veku sodelovale ženske v naslednjih obrtih: predilništvu, volnenem in platnenem tkalstvu, izdelovanju port, slaničarstvu, svečarstvu, krznarstvu, pasarstvu, krojaštvu, po pekarnah, najdemo jih pa tudi v jermenarski in strojarski stroki.

Kot pomožne delavne moči pa najdemo ženske domačega tudi po vseh drugih poklicih. Ponekod presegalo število delavk število moških delavskih moči, na pr. v tekstilni obrti, in mestni sveti se čutiljo poklicane, da zaščitijo delavke z določanjem najnižjih plač in najvišjega delovnega časa.

Neka statistika iz 14. stoletja navaja, da je bilo tistikar v Frankfurtu 65 izključno ženskih poklicev, 17 poklicev, v katerih so bile ženske v večini, 38 poklicev, v katerih je delalo enako število moških in žensk, in vsega skupaj 200 poklicev, v katerih so delale ženske.

Tako je bilo v dobi, ko je bilo delo trdno organizirano. Kakor so pa začeli celi propadati, tako so začeli moški izrivati žensko kot neljubega tekmeča iz rokodelstev. Slednjič so ji preoteli celo izrazito in izključno njene poklice. V 17. stoletju so ženske slednjič popolnoma iztisnili iz pridobitnega dela. V gospodarstvu je zavladal zgolj moški in ženska je bila poslej gospodarsko in socialno popolnoma odvisna od moškega. To razmerje se je znova začelo rušiti in izpreminjati, ko so gospodarske razmere moškemu popolnoma onemogočile, da bi preživel družino ali vsaj večjo družino.

Zakaj strah pred starostjo?

Strah pred starostjo se kaže različno. Najčesteji je beg v mladost. Ne da bi jo hoteli spet naseliti v svoji noiranosti, samo videz naj kaže, da so še mladi. Res pa je žalostno videti ljudi, ki hočejo veljati za mlade, čeprav jih je že okrušil čas. Kdo bi pri tem ne postal otožen?

Nasprotno pa učinkujejo tisti, ki nas s svojim neprestanim jadikovanjem pred blajajočo se starostjo hočejo pridobiti, da bi čutili z njimi. »Dragi gospod, gospa,« bi jim lahko rekli, »zakaj hočete biti popek, cvet in sad hkrati?«

Rod, ki nam sedaj daje otroke, je bil ogoljufan za svojo mladost. Rastel je vzgojen pomanjkljivo, po zgledih celo napačno. Ta rod je žrtev svetovnega klansa. Njih otroke pa slišimo govoriti tako: Bolje je, da se sedaj z osemnajstimi leti naplesmo do smrti, kakor pa da bi si s petinštridesetimi leti plačevali stalnega plesača.

Samuel Butler pravi: »Zdi se mi, da je mladost — kakor pomlad — previsoko cenjena: Slastna je, a tudi skeleča. Jesen pa je veselejša; a kar izgubimo na cvetju, pridobimo na sadovih. Sicer v starosti res visj nad nami senca smrti, kakor Damoklejev meč, toda obogateli smo na izkustvih, ki so nas prepričala, da je mladost — setev, starost — žetev ter da smo kakor ljudje, ki se upajo brez skrbi živeti ob vzhodni ognjeniku.«

Koliko je starajočih se ljudi, ki s slabo prikrito zavistjo gledajo na mlajše, ker imajo ti drugačno

veselje, drugačne obleke, kakor pa oni. Pri tem pa pozabljajo, da bodo na svetu vedno mladi ljudje, pa tudi vedno dovolj starih, ki so nekaj bolj mladi.

Toda marsikateri cvet ovne, preden da sad, marsikateri zbolji na telesu in duši, preden pride njegova jesen. Zakaj bi potem zavidali drevo za cvetje, ko ga pa cenimo šele takrat, kadar nosi sadove?

Starost, ki sledi lepo preživljeni mladosti, ne more biti pusta. Kakor vselitev v novo stanovanje je, ker prinese s seboj koticke, v katerih se moramo šele udeležiti. Marsičemu se moramo odpovedati, v zameno pa dobimo — kakor so dokazali vsi modriji od Ciceroa, Seneka, Bernarda Shawa, mnogo drugega, dobrega, novega, Marsikaj neprijetnega odpade: silna bolečina, ki jo občuti mladost, postane milejša, dolgočasje ne trpinči. A vrednost človeka pokaže šele njegova starost.

Za zrelega človeka so vsi letni časi enako prijetni, vsako vreme zanimivo, ni mu treba brati vseh knjig, samo dobre, ne domišlja si, da je kaj zamudil, a smrti, ki kosí mlado in staro, se dobro pripravljen človek ne boji.

Vse to je seveda — vdanost in odpoved, toda božjaka, kakor jezensko solnce.

Zato: Ne želimo si mladosti, ki je minula, ne hotimo je pričarati z barvili in mladostno navlako, temveč uživamo jesen v vsej ujeni lepoti in zrelosti, veseli in zadovoljni!

Der.

DELAJSKI VESTNIK

Enotna delavska fronta

Pri nas nekateri prav radi ponavljajo geslo, da bodi delavska fronta enotna in naj bo zato delavstvo organizirano v eni organizaciji, ker le s tem bo premagalo enotni in združeni kapitalizem. To geslo se je rodilo v marksističnem taboru in velja pri marksistih toliko časa, dokler imajo oni delavske organizacije v rokah. V krajih, kjer pa ni marksističnih organizacij, tam to načelo za marksiste ne velja.

Zato je prav, da si to enotno delavsko fronto nekoliko ogledamo in zavzamemo k njej svoje stališče.

Leon XIII. je v svoji okrožnici »Rerum novarum« zapisal: »Resnično je v tem času število najrazličnejših združenj, zlasti delavskih, mnogo večje kot drugič. Ni tu mesta, da bi preiskali, odkod ima več od njih svoj postanek, kaj hočejo in po kateri poti hodijo. Vendar pa obstoja domneva, ki jo potrjujejo mnoga dejstva, da jim načeljujejo po največji boji skrivni povzročitelji in da isti uporabljajo metodo, ki ni v skladu s krščanskim imenom in ne v blaginjo držav, in ki delajo na to, da bi potem, ko so se polastili vseh delavskih obratov, prisilili tiste, ki se jim nočejo pridružiti, s tem, da jih spravijo ob delo. V takih razmerah se morajo krščanski delavci odločiti, katero izmed obeh imajo raje, ali da se pridružijo združenjem, kjer se je treba bati za vero, ali pa da s snujejo med seboj svoja društva, da tako združijo moči, da se morejo rešiti neznoznosnega nasilja. Da je vsekakor nujno želeli to drugo, bi li mogli obstojati kak dvom pri onih, ki nočejo postavljati največje dobro človeka v največje nevarnosti?«

Pij XI. pa pravi v okrožnici »Quadragesimo anno«: »Iz tega morete presoditi, častiti bratje in ljubi sinovi, s kakšno bolejšo gledamo, kako je po nekaterih krajih nemalo naših sinov, o katerih ne moremo verjeti, da bi bili zavrgli pravo vero in blago voljo, prebežalo iz tabora Cerkve v socialistični tabor; eni, da odkrito in s ponosom prevzamejo socialistično ime in izpovedo socialistične nauke, drugi iz neke nemarnosti ali tudi napol nezadovoljno, da se pridružijo organizacijam, ki so po programu ali dejansko socialistične.« — »Naj se torej zedinijo vsi, ki so blage volje in ki hočejo

pod pastirji svete Cerkve bojeviti dobri in miroljubni Kristusov boj...«

To so torej besede naših vrhovnih poglavarjev. Iz tega lahko zaključimo, kakšno bodi naše stališče glede organizacij in enotne delavske fronte.

Organizacije imajo namen svoje člane voditi, vzgajati, bodriti, jim pomagati v vseh življenjskih težavah, tako da bodo dosegli svoj častni in večni blagor. Kako naj nekatoliška organizacija, ki razširja glede človeške družbe nauk, ki ni v skladu s krščanstvom, vzgaja in vodi svoje članstvo tako, da bodo i v življenju krščansko živeli, se krščansko borili za svoje pravice in po smrti dosegli svoj večni cilj?

Nekateri so mnenja, da bi se dala doseči enotna fronta in enotna organizacija na ta način, da bi se izločile vse ideje in svetovno nazorne strani in bi se taka organizacija brigala le za materialne interese delavstva. Na to moramo reči tole: Prvič je taka organizacija nesmiselna, hiša, zidana na pesku. Kajti brez ideje ni organizacije, ni pokreta, ni borbe. Ideja pa ne more biti zgolj — materialni užitek. Drugič pa še to: Zakaj pa socialisti ne slede tem načelom in postavljajo svojo organizacijo na neke ideje in svetovno nazorne temelje, če jim je pa res za enotno organizacijo, ne glede na svetovni nazor? Zakaj so proti Bogu in Cerkvi? Zakaj smešijo vero in papeža?

Da, mi katoličani naj radi nekega lažnjivega gesla žrtvujemo svoje organizacije, svoje prepričanje in svojo svobodo, drugim pa tega ni treba.

Mi smo za enotno delavsko fronto, in sicer za prav tako, kot socialisti, namreč za enotno katoliško delavsko fronto. Ker pa vemo, da te zaenkrat še ni mogoče doseči, pa pravimo: v kulturnih in versko-nravnih vprašanjih ostane krščansko delavstvo na katoliških tleh in se bo organiziralo v katoliških strokovnih in kulturnih organizacijah; kadar pa gre za pravice delavsk: zadeve, pri nastopi skupno z vsemi delavskimi organizacijami, dobro zavedajoč se, da je le v slogi moč in rešitev.

Ko bodo poznali tudi socialisti toliko tolerance, tedaj se bo delavstvo lahko uspešneje postavilo v boj zoper kapitalizem.

Pravica do bolezenskih podpor po prenehanju službenega razmerja

Okrožni urad za zavarovanje delavcev (ravno tako tudi Bolnišnica blagajna LBPD) ne daje svojim članom bolezenskih podpor samo ob času, ko je član na delu, t. j. ko opravlja zavarovanje zavezan posel, ampak daje to pravico pod gotovimi pogoji tudi po izstopu iz dela, po prenehanju službenega razmerja.

Kateri pa so tisti pogoji, pod katerimi daje Okrožni urad bolezenske dajaive tudi po prenehanju službenega razmerja?

Pravico do bolezenskih podpor po prenehanju službenega razmerja ima tisti član, ki je bil v zadnjem letu pred obolenjem vsaj 6 mesecev ali pa v zadnjih dveh letih vsaj 12 mesecev zavarovan pri kateremkoli okrožnem uradu v naši državi in ki zato, ker nima zasluzka, ne more vplačevati članskih prispevkov. To pravico pa uživa tri tedne po izstopu iz obrata, če je bil v zadnjem letu šest mesecev zavarovan, oziroma 6 tednov, če je bil v zadnjih dveh letih 12 mesecev zavarovan. Zahteva se torej kvalificirano članstvo, pomanjkanje zasluzka in zglastev pri uradnem zdravniku v tretjem, oziroma šestem tednu. Za poznejša obolenja član nima nobenih pravic več do bolezenskih podpor.

Potrdilo delodajalca da takemu bolniku zadnji delodajalec. Bolnik mora seveda dokazati, da izpolnjuje gornje pogoje. Članstvo doseže najlažje z delavsko ali davčno knjigo.

Starostno zavarovanje delavcev v Združenih državah

Nad polovico Združenih držav ameriških ima že izpeljano delavsko starostno zavarovanje. Od 28 držav, ki so starostno zavarovanje sprejele, je v 20 državah obvezno.

V naslednjem prinašamo nekaj najznačilnejših določil zakona o starostnem zavarovanju v največjih državah Unije. Ta pregled je za nas zato zanimiv, ker v naših državah prebiva največ naših izseljencev.

V Kaliforniji je mogoče doseči pokojnino s 70. leti starosti. Tisti, ki hoče doseči uživanje pokojnine, mora biti vsaj 15 let ameriški državljan, toliko let mora tudi bivati v Kaliforniji, najmanj eno leto pa mora biti v kraju, kjer prosi za pokojnino. Pokojnina znaša 1 dolar na dan. Prosilec pa ne sme imeti premoženja, vrednega nad 3000 dolarjev. Zakon o zavarovanju je stopil v veljavo leta 1929. Polovico stroškov zavarovanja nasi država Kalifornija, drugo polovico pa okraj ali mesto, v katerem živi prosilec.

V Indiani je normirana starost 70 let. Pokojnina znaša največ 180 dolarjev letno. Prosilec mora biti 15 let ameriški državljan, 10 let mora prebivati v državi Indiana (računano od leta 1906), 1 leto v kraju, kjer prosi za pokojnino. Njegovo premoženje ne sme biti cenjeno nad 1000 dolarjev. Zakon je v veljavi od leta 1933. Stroške nosita na polovico država in okraj.

V državi Jowi je zakonito določena starost 65 let. Pokojnina ne sme segati nad 25 dolarjev mesečno. Do pokojnine ima pravico le tak, ki je 10 let ameriški državljan, 2 leti prebiva v kraju, kjer prosi za pokojnino in nima nad 100 dolarjev letnih dohodkov. Stroške zavarovanja nati država. Zakon je iz leta 1934.

Po zakonu o starostnem zavarovanju se v Michiganu doseže pokojnina s 70. leti starosti. Prosilec dobi največ 30 dolarjev mesečne pokojnine, biti pa mora 10 let ameriški državljan (računano od leta 1906). Ne sme imeti premoženja v vrednosti nad 3500 dolarjev. Stroške zavarovanja plačuje država. Zakon je bil sprejet 1933.

V državi Minnesota je predpisana starost 70 let. Pokojnina znaša 1 dolar dnevno. Pogoji za priznanje pokojnine: 15 let ameriškega državljanstva, 10 let bivanja v kraju, premoženje prosilca sme biti vredno največ 3000 dolarjev. Stroške zavarovanja krijejo mesta, okraji in vaške občine. Zavarovanje uvedeno l. 1929.

Država Montana je uvedla starostno zavarovanje l. 1923. Predpisana starost 70 let. Prosilec mora biti 15 let ameriški državljan. Prav toliko časa mora bivati v kraju. Pokojnina znaša največ 25 dolarjev

mesečno. Dovoljeni letni dohodki do 300 dolarjev. Stroške zavarovanja nati okraj.

V državi New York pa zakon o starostnem zavarovanju ne predpisuje ne starosti ne višine rente, niti državljanstva. Prosilec mora živeti v državi 10 let, da dobi pravico do pokojnine, v kraju pa vsaj eno leto. Višina dohodkov in premoženja nista določena, pač pa zakon odloča, da ima pravico do pokojnine tisti član, ki je za vsako pridobivanje ne-sposoben. Stroške nosita okraj in država vsak na polovico. Zakon je iz leta 1930.

V zakonu države Ohio je za dosego pokojnine določena starost 65 let, 15 let bivanja v državi in eno leto v kraju. Državljanstvo 15 let. Mesečna pokojnina znaša 25 dolarjev. Prosilec sme imeti premoženje v vrednosti do 3000 dolarjev, če je samski, do 4000 dolarjev, če je oženjen, oziroma 300 dolarjev letnih dohodkov. Stroške zavarovanja nati država. Zakon je stopil v veljavo l. 1930.

V Pennsylvaniji je predpisana starostna doba 70 let, rok državljanstva in bivanja v državi 15 let. Mesečna pokojnina 30 dolarjev na mesec. O višini premoženja in letnih dohodkov ni predpisa. Stroški zavarovanja odpadejo na državo. — Zakon je bil sprejet leta 1933.

Zakon države Wisconsin zahteva 70 let starosti, rok državljanstva, bivanja v državi in okraju 15 let. Pokojnina na dan 1 dolar. Stroške zavarovanja nati okraj, in sicer tako, da mu eno tretjino povrne država, dve tretjini pa povrnejo mesta in vaške občine.

Knjige in revije

Dr. Gosar, Za nov družabni red, II. zvezek. Drugi zvezek velepomembnega Gosarjevega dela bo v kratkem izšel pri Mohorjevi družbi. Prvi zvezek, ki je izšel lani, je dosegel izreden uspeh. Drugi zvezek z naslovom »Cilji in pota (krščanskega socialnega aktivizma), odlikuje izredna aktualnost in pestrost povsem konkretnih socialnih vprašanj in problemov, ki jih je avtor v tej knjigi sistematično predložil, razložil in pokazal pot do rešitve. Veliko vrednost Gosarjevega dela je v tem, da se avtor, zvest svojemu realističnemu gledanju na družbeno življenje, ni ustrašil nobenih problemov ter se ni izognil nobenemu važnejšemu družbenemu vprašanju naše dobe. Knjiga bo izšla v 5. snopiščih (po 160 strani) v presledkih po tri mesece. Vsak snopič bo stal 30 Din. Vsak javni in socialni delavec to knjigo neobhodno potrebuje.

Despot Ostojic: Naše radniško i nameštensko zakonodarstvo. Nedavno je v Belgradu izšla knjiga z gornjim naslovom. Obravnava delavska in nameštenska socialno zaščita in socialno zavarovalna določila v pogledu in zgoščeni obliki. Vsebinsko je podobno Priročniku iz delavske in nameštenske socialno varstvene zakonodaje, ki ga je izdala jugoslovanska strokovna zveza.

Drobne

V Italiji so nanovo uredili delo žena ter žensko in posebno matersko zaščito. Izdali so obširno uredbo, ki natančno popisuje, kje, kdaj in po kakšnih pogoji se sme zaposliti ženska oseba. Nočno delo je brez izjeme za vse žene prepovedano. Tudi delo otrok je bilo v tem letu urejeno. Otroci pod 14. letom se redoma ne smejo zaposliti. Le v izjemnih slučajih sme minister za korporacije dovoliti zaposlitev nad 12 letnih otrok. Postavljene so golove starostne meje za posamezne obrate. Važno je, da morajo biti vsi dečki pod 15. letom in vse deklice pod 21. letom pred vsim pom v delo zdravniško pregledani. Nočno delo je za vse osebe do 18. leta popolnoma prepovedano.

Sovjetska vlada je pretekli mesec tudi dovolila delavcem in kmetom igranje tenisa in modernih plesov. Sicer so res ljudje potrebni razvedrila in zabave. Toda moskovitarjem je zmanjkalo kruha, zato pa ljudstvo tolažilo s cirkusom. Kdo pa je od tega sit? Da sovjetskimi oblastniki trda prede, kažejo zadnji krvavi dogodki. Ko ni več kruha, se tudi cirkus kmalu neha. Pa ne samo kruha, tudi mleka manjka. V sovjetski Ukrajini je uvedla vlada za vse prebivalce »mlečni kartec«. Pod pretnjo stroge kazni ne sme niti eden Ukrajince kupovati mleka brez kartec. Pomanjkanje mleka je tako hudo, da morajo najprej kriti potrebe porodnišnic in bolnišnic, preostanek pa se sme dati ljudstvu na mlečne karte. Tako se v boljševškem raju cedi mleko.

Dan prejmeš — vsebino mu daješ ti

Prenmogo je žena — in niti ne najslabši — ki tožijo nad praznoto svojega poklica, svojega življenja, svojih dni. Vsak dan taisto delo, taiste dolžnosti, taiste sive ničevnosti. Nič izpremembe, nobenega vzpona iz pritlikavosti, nobene veličine; dan se loči od dneva le po datumu. V tej brezbrežni sivini se včasih zgosti misel in hrepenenje po velikih dneh, ko bi človek mogel pokazati svojo pravo moč in vrednost. Toda ne vdajaj se samoprevari, pravi neki mislec. Ne pričakuj posebnih zunanjih prilik in naključij, da se izkažeš veliko, da doživiš velike dneve. Zakaj zgolj in edinole od tebe same je odvisna veličina vsakega tvojega dneva. Vsak bo natanko tako važen, kakor ti sama hočeš. Pomisli: vsako jutro je kakor rojstvo, vsak dan majhno življenje zase, vsak večer smrt v malem.

Ce z dnevom iz vsakega početka slabo ravnaš, ga z ničemer drugim ne polniš ko z lenivostjo, če, mernostjo in dolgočasjem, potem se bo seve spričo te ničevosti še sam skrčil v nič. Odbijaj preteklosti in prihodnosti ga bodo zmrčili v prah, ker nisi umela, da bi mu z delom vtila kapljico večnosti in ga vobličila v sedanjost. Če pa dan celo zlorabiš v nasprotno, za kar ti je bil dan, potem v računu tvojega življenja ne teče dalje samo kot izguba, marveč kot dolg.

Ce že jutraj zarana pogledaš dnevu pogumno v oči in se z njim srčno boriš kakor Jakob z angelom, pa najsi potem ves dan korakaš zgolj po grudni brazdi najnavadnejšega dela, a s premislekom in ljubeznijo ter veseljem seješ seme svojih rok ali svojega duha, posevsaš vmes svoje dobre misli in namene — resnično, potem je to velik dan v tvojem življenju kakor le kateri. Tako moreš dati tudi najenotnejšim, najpustejšim dnevom svojega življenja lepo in veliko vsebino večne vrednosti.

Praktični nasveti

Zelenjava v zimski prehrani. Zelenjava sama ob sebi v človeškem telesu ne proizvaja veliko toplote, ki jo pozimi nujno potrebujemo. Vendar je pa zelenjava tudi v zimski prehrani zelo važna — ne glede na vitamine in druge, telesu neobhodno potrebne snovi — kot snovilka masloboč. Sladko in kisel zelje in repa, dalje ohrovt, koleraba, evetada, zelena, raznovrstna zelena solata itd., morajo sprejeti obilo masloboč in jo tako dovesti telesu v prijetni, pripravni obliki. Masloboč je najboljša proizvajalka toplote, a je same ne prenesemo, vsaj ne v večji množini. Tudi pozimi torej kolikor mogoče veliko zelenjave na mizo!

Kako ravnati z zmrznjenimi živili. Zmrznjena živila so večinoma še vsa uporabna, če z njimi pravilno ravnamo. Predvsem moramo skrbeti, da se počasi odtaja; prevelika neposredna izprememba v toploti raznese sokove v notranjih celicah in pri kuhanju ostane potem le »prazna slama«, ker je sokove izlužila voda. — Zmrznjeno sveže sadje in jaja položimo najprej v mrzlo slano vodo, da se odtaja, nato so ta živila še popolnoma užitna in skoraj niso

MODNE NOVOSTI

Lahko in hvaležno ročno delo. Iz najizbranejših volne spletemo poljubno velik trikotni robec in ozek pas. Srednji vogal robca prikačemo zadaj na pas, ki se zapenja na gumb, in to ob strani ali pa zadaj. Spretna vogala robca polegemo enostavno pod pas.

izpremenila okusa. Vsekakor pa niso več za shrambo, marveč jih je treba hitro porabiti. — Zmrznjen krompir odtaimo najprej v mrzli slani vodi, dene, mo potem v lonec, ki se neprodušno zapira, zalijemo z mrzlo vodo in pustimo prav počasi zavreti. Ko zavre, odlijemo krop, stresemo krompir v navaden lonec, zalijemo z že pripravljeno vrelo vodo in skuhamo do mehkega. — Zmrznjene konzerve, mleko, sadne sokove, vkuhamo sadje, meso in podobno postavimo najprej v prostor, v katerem je deset stopinj Celzija toplote. Potem postavimo kozarce, steklenice itd. v hladno vodo (največ 20 stopinj Celzija) in prav počasi segrevamo.

Plise za volane v različnih gubah
Specielni entel oblek. volan. šalov itd.
Ažuriranje — predtiskanje.
Vezenje monogramov, zavos, perila.
Navaden fia entel vložkov in cipk. — fitro, lino in poceni!
Matek & Mikeš, Ljubljana (polg hotela Struclki)

„SLOVENEČ“ SVETOVALEC

Naš domači zdravnik

E. G. V. Srčna napaka, ki jo točno opisujete po lastnih občutkih, se vobče zares ne da odpraviti, da bi bilo srce kakor prej, da se pa največkrat, a ne vselej toliko popraviti, da izginejo občutne motnje. V mislih imam namreč zaklopnice napake, ki nastajajo največkrat že v mlajših letih. Srce se zaklopni napaki nekam prilagodi in jo skuša izravnati. S previdnim ravnanjem (izprva mirovanjem, kasneje varovanjem, naposled opreznim gibanjem, oziroma delom) se srčna napaka pri sicer krepkih ljudeh ne- kakko urašča, srce se namreč tako krepi, da navzle napaki opravlja potrebno delo brez občutnih težav. Tako sem marsikaterega »srčnega« bolnika, ki je že leta in leta polegal in posedal in se ogibal celo kratkih sprehodov, usposobil z nekajmesečno vajjo, da se je lotil svojih poklicnih poslov v polnem obsegu, mnoge »srčne« bolnike »sedelčih« poklicev sem spravil celo na gorske pohode. Seve, brez zdravniškega vodstva ali nadzorstva je takšno poskušanje preveč tvegavo.

Ista. Strah in nemir v cerkvi? V dušljivem zraku postaja tesno celo zdravemu človeku, kaj šele upelhanemu s srčno napako! Prav je, da hodite v prostor z boljšim zrakom, pogovorite se z zdravnikom, da vam napiše za take manj ugodne razmere kakšno tešilo ali krepilo za vživanje ali njuhanje.

E. B. Lj. Zlata žila (hemeroidi) se vam je navzle operaciji ponovila in vas muči, tudi moji nasveti drugim zlatožilnikom vam ne pomagajo. Poleg zaprtosti imate še »grozno« napetost v trebuhu in bolečine v želodcu, grenko pehanje in glavobol. Verjamem, da vam vse drugo prizadevanje ne hasne, ako se ne morete dovolj gibati. Seve, trebalo bi pri vas zdravniške ugotovitve, ali je kakšna ovira v črevesju ali je samo črevo ustenjeno, od pravilne razporeditve je odvisno uspešno zdravljenje. Potrudite se, da pridete v bolnišnico vsaj radi ugotovitve.

F. S. M. Gnojen seč (»voda«) pomeni resno bolezen v mehurju ali sečevodu. Ko se že ne morete ali marate zdraviti v domačem kraju, pojdite v bližnjo bolnišnico, in sicer čim prej! Ko to opravite (zdravljenje v bolnišnici namreč) in če ne bo še stvar v redu, se oglašite, takrat pride morda zdravljenje z domačimi pripomočki v poštev.

I. D. P. Mehurna bolezen? Prejšnji nasvet naj velja tudi vam.

Z. A. M. Bolečine v trebuhu so tako različnega izvora, da je brez zdravniške preiskave nemogoče kaj pametnega svetovati.

M. B. Lj. Razjedjen jezik, ki se kar noče zaceliti, je resna zadeva, ki jo čim prej uredite tako, da si daste natančno pregledati razjedljino in morda tudi kri. Najbolje menda za vas pri bolniški blagajni ali v bolnišnici.

Ista. Premalo perila? Če ste sicer zdrava, je boljše manj ko preveč.

F. S. S. Operirana kila da povzroča komu skrbi glede rodnosti? Kila je več vrst, in to uspehi operaciji je sposobnost navadno povečana. Čudim se, kako je mogel nastati dvom v tem pogledu.

I. Z. T. Omedlevanje pri 45 letni ženi, pritisk v glavo, neka zaspana utrujenost in podobne napasti so morda v zvezi z njenimi leti, dobo mene. Morda

je vse tisto izraz kakšne živčne ali žilne bolezni. Jaz naj napravim razpoznavo in določim zdravljenje? Še tisti zdravnik, ki ga Vaša soproga obišče, ne dožene bržkone vsega že pri prvi preiskavi, marveč jo povabi še katerikrat k sebi na pregled in poročanje.

J. S. K. Kup bolezní da je edino Vaše premoženje? Čudno je, da v Vašem kraju nimajo siromašni ljudje ne zdravnika ne zdravil na razpolago, ko je vendar po državnem zakonu določeno brezplačno zdravljenje takih ljudi. Težko si mislim, kje je ovira. Če je Vaše stanje zares tako hudo, kakor poročate, spadate vsaj za nekaj časa v bolnišnico, in sicer na oddelke za notranje bolezni, ker se mi zdi, da je obistna (ali ledvična) bolezen najhujše zlo, in če se to omili, se poležejo tudi druge nadležnosti. Če ne morete tega doseči, ostanite tri mesece v postelji, pijte vsaj po eno žlico ribjega olja na dan, dva dni v tednu vživljajte samo sadje ali kuhane, srbečico si odganjajte z razredčenim cvetom ali kisom.

F. S. Lj. Strčci uhlji se dajo časih ali naravnati ali tudi zmanjšati s primerno kozmetično operacijo. Če je nakaza zares huda, da jo opažajo in vam opnašajo tudi drugi, resni ljudje — Vaše zrcalo je varljivo in zato nepristojno — posvetujte se s katerim operaterjem, ki vam pove približno, kakšen bo učinek in koliko bo stala lepota poprava.

M. S. M. Popolna živčna izčrpanost? Zdi se mi, da živite preveč v preteklosti, skoraj nič ali premalo v sedanjosti in prav nič v prihodnosti. Huda je Vaša življenjska zgodba, a poznam še mnogo hujših od Vaše. Odložite črne naočnike in obrnite pogled pred se in okoli sebe! Če mirno motrite življenje okoli sebe in primerjate svoje stanje s stanjem drugih ljudi na sploh, ne samo nekaterih, ki se jim do zvedno godi bolje ko vam, se kmalu uverite, da vam prav za prav ni niti tako zanič, ampak razmeroma še dovolj dobro. Ko pridete do takega spoznanja in poročate: »Hvala Bogu, da je navzle tolikim stiskam in prestalim strahotam še takol« pa se vam odvali najmanj pol muk z ramen. Vse opisane in podrobno našete težkoče in motnje izhajajo iz boleste prenapetosti Vašega živčevja. Pomirite se torej in glejte v bodočnost s trdnim zaupanjem, da bo tudi hudega vremena prej ali slej konec.

A. R. M. Srbečica radi morebitne zlate žile ali morebitnih glist ali drugih morebitnosti spada pred zdravnik. Ki to zadevo more neposredno razpoznavati, ne pa predme, ki morem o nji samo ugibati.

J. T. U. Izpadanje las pri mladi ženi je posledica najrazličnejših motenj, krajevnih, kožnih in splošnih. Vaše poročilo o stanju je kratko in nezadostno. Kako naj vam napišem »natančen odgovor« glede ravnanja?

Naročnica, ki se obrača radi rdečega nosu za nasvet, ni naročnica, niti bravka našega lista, sicer bi bila brala že več odgovorov glede cvetočih nosov v zadnjih mesecih.

V. D. — G. M. in drugi brezimniki, kakor po navadi — nič! Dopisi na zasebne naslove romajo — v koš.

Kmetijski nasveti

Kako naj odstranim neprijeten duh in okus iz svinjskega mesa? Mogoče je vzrok to, ker smo meso zalili z mlačno »slanamurjo« (slano vodo), ali pa, ker je bilo meso premalo vsoljeno ali premalo ohlajeno. F. P. V. — Neprijetnega duha in okusa ni mogoče odpraviti iz mesa, ker je posledica razkroja, ki se je v mesu vršil. Krivda bo najbrž v enem od vzrokov, ki ste jih navedli, ali pa je bil prostor, kjer ste imeli meso v razsoli, pregork. Malenkostno izboljšavo mesa dosežete, če pridenete vodi, v kateri ga kuhate, par kosčkov bukovega oglja.

Vlaganje jajc v apno. Lani o veliki moči sem vložila jajca v apno vodo in sem jih zdaj že vsa porabila. Zdaj pa imam zopet sveža jajca na razpolago. Ali jih lahko vložim v isto apno brozgo še enkrat? I. K. D. M. v P. — Jajca lahko vložite v apno, v katerem ste jih že lani hranili. Staro apno je celo boljše od svežega. Neporabno pa bi bilo v vašem primeru apno, če bi bilo pomešano s pobiti, mi jajci, ali če bi bilo trdo.

Krmiljenje nesnih kokoši pozimi. Kaj mi je storiti, oziroma kako moram krmiti kokoši, da bodo nesle tudi pozimi, ko je mraz? Krmim jih s koruzo in kuhanim krompirjem, pa vkljub temu ne nesejo. Pred snegom so še redno nesle vsak drugi dan. Ko je pa sneg zapadel, pa nič več. I. R. C. ob K. — Zakaj so kokoši nehale nese? Ob ugodnem vremenu brez snega in pravega mraza so se vaše kokoši prav gotovo obilo gibale čez dan zunaj na prostem in se pasle. Pri tem so dobile vse one snovi, ki so potrebne za dobro nesenje in jih niso dobivale v krmiljenem krompirju in koruzi. Dobile so zunaj na prostem prav gotovo še obilo črvov itd. in s tem zadostile potrebe po beljakovinah. Pred snegom in mrazom so imele še dovolj pašo in so lahko zadostile tudi potrebi po zeleni krmni. Tudi so si pri brskanju in kopanju nabrale v želodcu rudninskih, zlasti za tvorbo jajc lupine potrebnih apnenih snovi. Vse gibanje, brskanje, kopanje in pa iskanje črvov, žuželk itd., kakor tudi zelene krme in rudninskih snovi, je prenehalo popolnoma z istim dnem, ko je zapadel sneg in pritisnil mraz. Ko jim je s prihodom snega in mraza zmanjkalo vse navedeno in niso poleg pokladane krme dobile nobenega primerne nadomestila, so kokoši prenehale nese. Samo krompir in koruza sta postala nezadostna. — Primerna hrana.

Da kokoši nesejo tudi pozimi, ko je mraz, jih je fre. ba predvsem tako krmiti, da dobivajo v krmni vse potrebne redilne snovi. Zlasti ne sme manjkati v krmni beljakovine in rudninskih snovi. Tudi morajo dobivati kokoši zeleno krmo. Ne sme jim manjkati čez dan tudi gibanja. Tudi kurnik ne sme biti pomanjkljiv. Posamezna kokoš mora dobivati 12 do 15 gramov beljakovine na dan. To množino prebavljive beljakovine dobi kokoš, če ji poklade na dan 5 kg koruze, 5 kg pšeninih otrobov, 4 kg krompirja in 10 kg kislega posnetega mleka. Za deset kokoši bi prišlo na dan: pol kilograma pšeninih otrobov, pol kilograma koruze, 40 kg krompirja in 1 kg ali 1 liter kislega posnetega mleka. Ker imate mlekarno, v kateri izdelujete tudi maslo in dobivate posneto mleko, vam je, da je navedeni primer za krmiljenje vaših kokoši popolnoma umesten. — Pripravljanje dobro okisanega posnetega mleka. Potrebno količino posnetega mleka za Vaše kokoši prekuhajte, ako ni bilo že prej pasteurizirano v mlekarni, nato mu prišajte nekoliko že dobro okisanega posnetega mleka od prejšnjega dne in postavite posodo s tako pripravljenim posnetim mlekom na primerno toplem prostor ognjišča, štedilnika ali zakurjene peči, kjer je za kisanje mleka primerna gorkota 20 do 30 stopinj Celzija. Dobro skisano posneto mleko prišajte pšeninim ali tudi rženim otrobom vsak dan 1 do 2 uri pred krmiljenjem kokoši. Pol kilograma pšeni-

nih otrobov popije približno 1 liter dobro skisanega posnetega mleka. Glejte, da bo posneto mleko vedno res dobro skisano. Premalo skisano mleko bi lahko škodovalo kokošim. Kokoši se kaj kmalu privadijo na tako mešanico in jim dobro tekne. Pa tudi kar tako kislo posneto mleko pijejo kokoši radi. — Pokladanje krmil in skrb za gibanje kokoši. Kuhan in dobro zmehčan krompir krmite skupno z mešanico otrobov in kislega posnetega mleka. Koruza pa, ki jo lahko nadomestite tudi z enako količino drugega žitnega zrnja deloma ali popolnoma, pokladajte zase. Med mehko krmo (krompir, otrobi in mleko) primešajte tudi nekoliko soli (1 g na kokoš in na dan). Poleg mehke in zrnate krme naj dobivajo kokoši tudi zeleno krmo — krmno peso, zelenjadno odpadke, sredece storžev zelja in ohrovtja, ki jih zrežete in mešate med mehko krmo ali pa jih krmite posebej in poljubno. Ne pozabite na rudninske snovi, ki so potrebne za prebavo, za raščo kosti in napravo jajcne lupine. Zato dajte v posebni posodi kokošim drobenega peska, čistega zdrobljenega židnega ometa ali židne sipine, fino zdrobljenih jajčnih lupin in zdrobljenega lesnega oglja. Tudi čista sveža voda mora biti kokošim vedno na razpolago. — Kokoši bi pa le slabo izrabile tudi najboljšo krmo in ne nesle polno, če niso pozimi, ko ne morejo radi snega in mraza na prosto, v suhem, primerno toplem (vsaj 4 do 6 stopinj Celzija in ob najhujšem mrazu ne pod ničlo), svetlem in snažnem kurniku, brez vsakega prepaha ter imajo tudi dovolj prostora, kjer se lahko čez dan zadostno gibljejo. Prostor v kurniku, kjer kokoši počivajo ponoči, naj je toliko velik, da ga lahko kokoši same razgrejejo z lastno gorkoto; voda ne sme zmrzniti v njem. Da prisilite kokoši v tek dneva k gibanju, brskanju in jih sploh zaposlite tako, da ostane njih telo gorko in ne bo občutilo mraza, ravnanje tako-le: Zrnato krmo raztrosite v kurniku po tleh, ki so postlana za ped visoko s slamo ali čim drugim, da so kokoši prisiljene poiskati vsako celo ali predrobilno zrno v nastilju. Tudi zelena krma naj tamkaj ne manjka. Krmno peso obešite primerno visoko ob steni ali pa jo nasadite na kratek pokonci stoječ drog, da bodo kokoši peso kljuvale in se tudi pri tem gibale. Zjutraj potrosite najprej pest zrnate krme v nastilj, da lahko gredo kokoši takoj na delo, ko vstanejo. Pozneje še pred poldnevom pokladajte točno odmerjeno mlačno mehko krmo. Po končanem krmiljenju z mehko krmo odstranite takoj krmilno posodo. Med nastilj pride zopet pest ali več zrnja, da s tem poskrbite za popolno, dansko gibanje in delo. Kako uro prej, ko imajo iti kokoši spat, dobijo zrnato krmo do nasčenja. Le če tako postopate in skrbite tudi za snago v kurniku, v gnezdu in za snago samih kokoši ter jih obvarujete pred zajedavci, potem nesejo dobre kokoši tudi pozimi, ko je zunaj sneg in mraz.

Cebele ste zapazili sredi novembra. Od takrat so trikrat letele. Ali so več pojedle zato, ker so bile zapazene in ni bilo zime, ali bi več, če bi bila zima? Imate kranjčice. T. V. A. — Ze večkrat smo že tudi mi na tem mestu zapisali, da čebel ni treba prezgodaj odvesti in pažiti. Prevelika toplota jih namreč zadržuje, da se ne stisnejo v zimsko gnezdo. Dokler se pa prosto gibljejo po satju in celo izletavajo, prav gotovo porabijo več hrane, kakor če mirno žijo v zimskem gnezdu. Vendar v Vašem primeru ne bo velike razlike, ker so Vaše čebele — kakor pravite — le trikrat izletavale. Zdi se iz Vašega opisa, da odeja, s katero ste jih bili jeseni zapazili, ni bila preveč obilna, ker bi vam bile sicer veliko bolj izletavale; morda nimate čebelnjaka ali pa je slab. Vsekakor se iz Vašega dopisa razbere, da so bile čebele mirne, in to je glavno. Če družine mirno sedijo na satju, je poraba medu v zimskih mesecih tem manjša (v

popolnoma normalno zazimljenem panju seveda), čim manj ostrja je zima. Z naraščajočim mrazom raste tudi poraba medu, vendar je ta večja poraba malenkostna. Saj vsa družina porabi recimo decembra komaj kakih 75 kg hrane! Če so pa čebele nemirne zaradi kakih motenj ali brezmatičnosti ali bolezni, se poraba medu takoj občutno zviša. Prav tako se zviša, če zaradi prevelike toplote zlezajo iz zimskega gnezda in izletavajo. Dokler čebela mirno čepi v gruč in se nič ne giblje, porabi naravnost malenkost hrane, čim se pa giblje ali celo izletava, zahteva organizem takoj znatno več. — Kakor razvidite, Vaše čebele niso porabile — če so sicer v redu — nič hrane preko normalne količine, ker so mirno prezimovale, četudi ste jih zgodaj zapazili in je bila zima mila. Zdi se nam pa, da je Vaše vprašanje v zvezi z majhno zalogo v Vaših panjih in ta mala zaloga vam povzroča skrbi. Ako nimajo ob tem času Vaši kranjčji vsak vsaj po 4 do 5 kg medu, je Vaša skrb opravljena. V tem primeru skrbite, da dobijo v prvem ugodnem vremenu zadostno količino medu ali pa (za silo) vsaj sladkorja.

Osušenje stene v kleti, prislonjena na skalo, in osušenje betonskega stropa v enonadstropni zgradbi. Imamo klet, ki je iz železobetona. Ena stena kleti se naslanja na skalovje, katero je samo tudi deloma njen sestav. Streha je iz istega materiala in je ravna. Stavba je sicer vsa nad površino zemlje. Klet je vedno vlažna in po steni, ki je naslonjena na skalo, vedno kaplja voda. Ob deževju kaplja tudi od stropa, oziroma strehe. Pozimi vsa ta vlaga zmrzne. Mislim, da si morete predstavljati to neugodnost. Sve-

Pravni nasveti

Škodljivo namakanje njive. J. H. Sv. v.

Vaš mejas ima višje ležeči travnik, kakor je Vaša zraven ležeča njiva. Na ta travnik napelje vodo iz višje ležečih krajev in z občinske ceste. Voda teče po zemlji in tudi pod zemljo iz sosedovega višje ležečega travnika na Vašo njivo in vam dela škodo. Večkrat ste sosedu nagovarjali, da naj prepreči pritok vode na Vašo njivo, on pa je odvrnil, da že tako dolgo napeljuje vodo na svoj travnik, da mu tega ne morete več ubraniti. Vprašate, če lahko zabranite sosedu tako namakanje ali ne? — Sosedu lahko zabranite, če ne zlepa pa s tožbo, da presežek napeljane vode odvaja na Vašo njivo. Morda pa bi bilo najenostavnejše, če Vi na gornji meji Vaše njive izkopljete primeren odtočni jarek.

Kdaj se izgubi pravica do poti. J. H. Sv. v.

Pred 24 leti ste kupili gozd tik Vaše njive, ki je imel vozno pot preko travnika nekega posestnika. Začeli ste voziti sedaj iz gozda samo po svojem svetu, prejšnjo vozno pot po travniku pa le redko uporabljate. Pot preko sosedovega travnika ni vknjižena, pa vprašate, če bi mogli to pot izgubiti. Vi bi jo namreč za slučaj, da prodaste gozd, radi ohranili gozdu. Svetujemo vam, da pot preko sosedovega travnika vsako leto vsaj enkrat uporabite, sicer bi ta pravica do poti vsled neizvrševanja po 30 letih zastarala. Če bi pa sosed vam brnil pot, a Vi ne bi v treh zaporednih letih uveljavili svoje pravice, potem je ta pravica že po treh letih zastarala.

Znamarjen otrok. A. B. V.

Nezakonski sin slaboumne posestnikove hčere, čigar oče se je ponesečil, a varuh mu je lahko miseln in brezbrizen, je vzrastle brez vzgoje in brez pravega nadzorstva ter se 13 leten potepa po bližnjih občinah, tako, da so ga varnostni organi že večkrat odgonskim potom poslali na domačo občino. Vprašate, kako bi se moglo tega zanamernega otroka ipak rešiti, ker bo sicer popolnoma propadel. — Svetujemo vam, da pri varstvenem sodišču stavite primeren prelog, da se dosedanj varuh razreši in za varuha določi kakšen izmed sorodnikov, ki ima voljo brigrati se za otroka. Ta varuh se bo s pomočjo sodišča lahko pobrigal, da se fantu preskrbi mesto v kakem primernem banovinskem ali državnem zavodu.

Nova obrestna mera za denarne zavode. Že v nedeljo 27. januarja smo objavili novo uredbo o maksimiranju obresti. Po tej uredbi smejo denarni zavodi zahtevati za posojeni denar največ 10% obresti (prej 4,5%, nad obrestno mero Narodne banke). Za vlogne na vložne knjižice, tekoče račune in zapise pri denarnih zavodih smejo plačevati denarni zavodi največ 4% obresti. Za vlogne vezane najmanj tri mesece pa smejo plačevati največ 5%. Za zaščitenne dolžnike veljajo seveda še nadalje določbe uredbe o zaščiti kmetov. Navedena nova uredba o najvišji obrestni meri velja od 1. februarja 1935 dalje. V tem smislu je torej treba popraviti naše odgovore, nanašajoče se na najvišjo obrestno mero.

Drago plačano zaupanje. Leta 1932. ste kupili stavbno parcelo, na kateri je bila vknjižba neke posojilnice za 60.000 Din. V pogodbi je bilo dogovorjeno, da mora prodajalec izročiti parcelo bremen prosto. Prodajalcu ste zaupali in mu izplačili vsokupnino 18.000 Din. Prodajalec ste večkrat po vsi stopnjo opozorili, naj zbršite bremena z Vaše parcele, toda brez uspeha. Med tem časom se je celo tako zadolžil, da vse njegovo posestvo ne bo krilo dolga pri posojilnici. Na kupljeni parceli ste leta 1933. sezidali stanovanjsko hišo. Sedaj zahteva posojilnica od Vas plačilo vseh 60.000 Din, ki so še vknjižena ostala na parceli. Vprašate, če posojilnica lahko zahteva ta znesek ali pa samo od Vas plačano kupnino in če lahko posojilnica proda Vašo hišo. — Vaša nesreča je bila, da ste plačali kupnino prodajalcu in da niste istočasno zahtevali izbrisnih podatkov za vknjiženi dolg. Drugo napako ste napravili, da ste zidali na parceli, ki je bila tako visoko obremenjena s tujim dolgom. Posojilnica ima pravico od Vas, kot lastnice z njeno hipoteke obremenjene parcele, zahtevati plačilo cele hipoteke in v to svrhu bo posojilnica smela zahtevati tudi prisilno dražbo Vaše parcele s hišo vred. Škoda, ki bi jo Vi s tem utrpeli, vam je dolžan povrniti prodajalec, ki se je obvezal za bremen prosti prepis parcele. Morda se dogovorite s posojilnico, da se zadovolji s plačilom stvarne vrednosti parcele brez hiše, vendar je ne morete prisiliti na ta popust.

Zaščita kmeta. C. A. M. P. Uredba o zaščiti kmeta se nanaša na osebe, ki so dokazale s potrdilom občine, da so bile ob času zadolžitve (pred 20. aprilom 1932) kmetje. Ker ste dobili tako potrdilo in ste zaščiteni, se vam ni treba bati, da bi zaščita prestala, če vam sedaj davčna uprava predpiše več pridobnine, kakor zemljarine. Sicer pa merodajni krog je razpravljal o novem načrtu zaščite, pa bo najbrž še tekom tega leta uredba o zaščiti kmetov zopet spremenjena.

Ločena žena in pokojnina. Vaša sestra je primorana, da živi ločeno od svojega moža, ker je v strahu, da jo umori in je morala večkrat bežati pred njim. Njen mož, ki je vsled svoje nerosti bil že v umobolnici, prejema pokojnino ter polovico daje

tujte mi, kako bi se ta neugodnost odpravila kar najceneje in dobro. Se v eni zadevi, ki je slična prvi, se zatekam k vam. Naša stanovanjska hiša je enonadstropna zgradba. Streha je prekrita z opeko. Del stropa, oziroma podstrešnega poda je iz železobetona. Ta strop je pozimi vedno vlažen, da kaplja od njega. Na noben način nismo mogli odpraviti vlage. Slišali smo neke, da je dobro, če se strop, oziroma podstrešni pod posuje z debelo plastjo žaganja. Sicer se nam je ta nasvet še precej dobro obnesel, je pa zelo neprilaven. Mogoče bi bilo dobro preliti z asfaltom? D. V. S. — Zboljanje se bo doseglo, če se loči zadnja stran kleti od skal. Dobro bi bilo, da se odkoplje v širini vsaj 50 cm do pod tlaku v kleti skala, na katero je zid prislonjen. Zunanja stran zidu naj se potem namaže z asfaltom ali pa s fino cementno prevlakom. Tak način zboljanja bo pa morda predrag in težko izvedljiv. Osušenje kleti se bo doseglo tudi, če se prizida pred sedanjo steno še drugi zid, vendar je popolnoma do prejšnjega, marveč se pusti med obema zidoma nekaj praznega prostora. Ta zid je lahko iz betona, heraklita ali opeke, morda volte. Debelina je odvisna od pritiska vkletenih predmetov na to steno. Od tal naj se novi zid izolira z dvojno lego lepenke. Za zbiranje in odtok vode med obema zidoma naj se napravi izpeljan plitev žleb. — Železobetonska streha sama ne drži vode. Zavarovati jo je treba ali z asfaltno prevleko ali pa prekriti s pločevino ali z lesocementom. Ker železobetonski strop na zgornji strani ni zavarovan pred mrazom, se zbira v sobi na stropu vlaga. Temu se odmore, če se strop zavaruje pred mrazom. Asfaltna plast na plošči pod streho bi razmere gotovo že mnogo izboljšala, še boljše pa bi bilo, če se nad betonskim stropom napravi 8—10 cm debel nasip iz presejane gredca in prevlaka iz betona ali tlak iz opeke. Če bi bil pa tak način izolacije zaradi preobčutbe stropa nemogoč, naj se položi vrh plošče na drobnejših legah lesen pod.

svoji ženi. Vprašate, če ima Vaša sestra po moževi smrti pravico do pokojnine. — Ženi, ločeni od moža po predpisih rimsko-katoliške cerkve, ne pripada pravica do rodbinske pokojnine. Če torej Vaša sestra samo živi ločeno od moža, ni pa izvršena uradna ločitev zakona, bo po smrti moža dobivala pokojnino.

Zgradarina. — R. Š. — Privatni nameščenec stanuje v vasi pri neki stari ženi brezplačno in vpraša, če mora lastnica hiše plačevati zgradarino. — Ker v hiši ne stanujejo izključno poljedelci, je lastnik dolžan plačevati zgradarino, čeprav mu najemnik, ki ni kmetovalec, ne plačuje nobene najemnine.

Odškodnina za poškodbo. — T. V. A. — Napadalec, ki vas je poškodoval, je bil obsojen na plačilo odškodnine. Kljub opominu ni plačal ničesar in ste sedaj čuli, da je dal posestvo prepisati na ženo. Vprašate, če je žena plačnica za moža. — Žena ni plačnica za moža, vendar se more pogodbati, s katero je dolžnik na šodo upnikov prenesel posestvo na ženo, more izpodbijati. Za izpodbijanje je določen rok dveh let. Ako pa je bilo ženi znano, da ji mož izroča posestvo z namenom, da oskuduje upnike, pa znaša rok za izpodbijanje take pogodbe 10 let. Ako boste hoteli resno nastopiti proti dolžnikom, vam bo potrebno, da vzamete advokata, ker sami si ne boste znali pomagati in zlasti ne boste znali sestaviti tožbo, kakor to predpisuje zakon o izpodbijanju. Le tedaj bi se pogodba ne mogla izpodbijati, ako bi žena dokazala, da ni vedela niti ni morala vedeti za možev namen oskudovati upnike.

Kazni, izrečene od banske uprave, niso amnestirane. — J. N. L. — Kaznovani ste bili od banske uprave radi prestopka po zakonu o zaščiti delavcev in vprašate, če vam je ta kazen po zadnji amnestiji odpuščena. — Po zadnji amnestiji so bile odpuščene kazni na prostosti do šest mesecev, kakor tudi denarne kazni do 2000 dinarjev, osebam, ki so bile obsojene od civilnih ali vojaških sodišč, ne pa tudi onim, ki so bile obsojene n. pr. od banske uprave.

Državljanstvo. — S. U. — Emigrant iz Italije, ki je star 20 let, bi rad dobil naše državljanstvo. Ali je to mogoče? — Zakon o državljanstvu izrecno zahteva, da morajo biti osebe, ki zaprosijo za naše državljanstvo, v trenutku, ko vložijo prošnjo, 21 let stare. Zato naj navedeni s prošnjo počaka do polnoletnosti.

Izplačevanje vlog v zaščitenem zavodu. — M. S. L. — Pisali smo že v našem listu, da mora denarni zavod, ki mu je bila dovoljena odložitve plačil, le one zneske izplačevati in v onih rokih, kakor je to navedeno v odobrenem razporedu. Ko bo ta odobren, ga boste lahko vpogledali v prostorih denarnega zavoda. Niste modro ravnali, ko ste odklonili prejem zneska, ki se vam je zdel premajhen. S tožbo ne boste nič opravili.

Odpravnina vdovi drž. upokojenca. — J. N. D. — Vaše vprašanje glede odpravnine vdovi ni povsem jasno. Zato vam odgovorimo le, da uradniški zakon določa, da se smejo vdovam in hčeram vplačevalcev v pokojninski sklad izplačati za zopetno omožitev odnosno za omožitev na prošnjo, ki jo je treba predložiti, preden se sklene zakon, enkrat za vselej; triletni rodbinski prejemki, ki jim pripadajo. Izplačilo se sme izvršiti šele potem, ko se je zakon sklenil. Izplačilo triletno pokojnine se sme dovoliti, če je oseba, ki zahteva izplačilo, edini uživalec rodbinske pokojnine.

Rodbinska doklada za ženo. — Z. K. R. — Državni upokojenec ste in imate z ženo 1 hčro, ki je solastnica obeh. Z novim letom, so vam veli draginski dokladi za ženo. Ali vam res doklada za ženo ne pripada? — Rodbinska doklada za ženo ne pripada državnemu upokojencu, če ima žena od imovine, privatne službe ali samostojnega dela katekolek vrste več kot 200 Din čistega dohodka na mesec. Očitvino so torj ocenili mesečni dohodek vaše žene vsaj z 200 Din, pa so vam zato ukinili draginski doklado.

Krivična obdolžitve. — A. Z. — Pišete, da ste zahrbtnega denuncijanta izročili sodišču. Mirno čakajte rešitve. Odvisno je vse od tega, komu bo sodišče verjelo in kako bodo izpovedale priče. Obžalujemo, da je nasleda denuncijantu tudi vam predpostavljena oblast in je proti vam uvedla postopanje. Upamo, da se vam bo posrečilo dokazati svojo nedolžnost. Verjamemo, v kako težkih razmerah živite, ko ste obdani od samih neprijateljev. Toda vztrajajte v zaupanju na strogo izvajanje zakonitosti — napram vsem in vsakomur, katero obljublja zadnja vladna deklaracija.

Zgradarina od vinčarije. — S. F. B. — Mesar ste imate vinograd s hišo, v kateri prebiva vinčar. Od te hiše pa morate plačevati zgradarino, čeprav samo vinčar v njej stanuje. Vprašate, če imate pravico do oprostitve zgradarine od te hiše. — Po našem mnenju ne boste dosegli oprostitve, ker je vinčarija sicer ekonomska zgradba, vendar namenjena tudi za prebivanje. Čeprav v taki zgradbi prebiva poljski delavec, je zavezana davku, ako se ne smatra lastnik take ekonomske zgradbe za poljedelca. Vas pa ne bodo smatrali za poljedelca.

Počasni brzojav. M. O. — Radi počasnosti brzojav, ki je rabila za tisto kratko pot tri dni, se lahko pritožite na upravo pošte

ČITATELJEM ZA NEDELJO

Nedeljsko pismo

Moj ljubi prijatelj!

Ko sem prebral današnji evangelijski odlomek — Mat 13, 24—30: Jezus pripoveduje množicam priliko o pšenici in ljujki — sem že hotel preiti in ti pisati o tem drugem. A ko sem v knjigi obrnil list, sem na drugi strani — Mat 13, 36—43 — bral že Jezusovo razlago te prilike. In prav radi te razlage ostaniva pri evangelijski.

Prilika je preprosta. Gospodar je vsejal na njivi najboljšo seme. Sovražnik pa mu je v noči prišel ljujko. Zraslo je oboje. Gospod je z žalostjo to opazil, a je čakal do žetve: takrat je dal ljujko ločiti od pšenice in jo vreti v ogenj. Jezus je to priliko sam razložil apostolom, ko so ga prosili: »Gospodar je Bog. Njica je svet, Sovražnik je hudič. Žetev je konec sveta. Ženjci so angeli.« Ne najdeš kmalu ob kakih drugi evangelijski priliki tako ločne, žive razlage.

In več, radi katerega stavka sem pri tej priliki ostal? Radi treh besedi: Sovražnik je hudič. Morda se ti zdi ta stavek skoro neprijeten. Hudič! Da je Jezus tako kratko, nedvoumno povedal! Če bi ne bil, bi lahko »sovrážnika« na vse mogoče načine razlagali. S hudičem je pa res kar nerodno stopiti pred moderne ljudi. V Boga bi še kdo veroval, toda kaj bi s hudičem? Samo za kletvo je. Toda, kdor hoče biti kristjan, ne more mimo tega: hudič je in hudič je sejavec vsega zla. Tako je Jezus povedal. In zato mi ne smeš zameriti nedeljskega pisma — o hudiču.

Ko je znani francoski pisatelj Bernanos izdal svoj roman »Pod salomonov soncem«, je neki nemški kritik napisal takole: »Ta hudič je resničen... Po Danteju poznamo pekla, po Bernanosu hudiča.« Saj bi tudi tebi dejal, da beri to knjigo. A v njej so tako grozne globine in tako silni vzponi, da je ne bo vsak doumel. Skušal ti bom povedati drugače.

Majhni, povprečni ljudje morda ne verujejo o hudiča.

A mogoče boš prej ali slej stal v grozi življenja. Morda boš stal pred strašnim prepodom, ki ti ga je izkopal nezvesti prijatelj. Verovat si vanj, pa te je varal. In zdaj stojiš samo še v prepodu...

Morda boš začutil, kako ti je nekdo s neizmerno zlobo zadrnil vrt okrog vratu. Se slutil nisi. Se sanjal nisi o viharju, o poginu. Pa so ti zadrnili življenje kakor obsešču...

Ali pa se bo s tako silno težo gomadilo nad teboj življenje in človeška nesreča in bridkost, da se ti bo omagujotemu zdelo, da se sam Bog s teboj igra...

Morda boš stal ob razvalini družinske sreče. Samo sonce sta imela, ti in tvoja žena. Pa je prišel nekdo in ti je zadnji žarek ugasnil, zadnjo ljubezen vzel. Obupan boš tolkel z glavo v mrzli zid razvaline...

Morda boš stal ob mrtvem truplu otroka ali koga tvojih ljubih. Zločinski so ga iztrgali od tebe, mu izruvali vso lepoto iz oči in srca in ga pokopali v živalsko naslodo...

Če boš stal kdaj v taki ali podobni grozi življenja in ji boš stal nasproti kot mož, takrat ne boš več majhen, marveč boš v večini trenutkov zasutil vso strašnost pekla in hudiča. Začutil boš, kako je razpredel svoje mreže okrog naših src. Kako se ni pred najštejšim ustavljal in kako ne gre niti mimo najmanjšega. Kako je vrgel svoje zlo v najlepšo pomladno njivo, kako je vrgel svojo pogubo v najsestnejše mladostno nebo. Čutil boš in veroval.

Morda pa ti bo dano, da boš spoznal kdaj vso grozno resničnost pekla in hudiča — ob svetniku. Ne ob tistem, čigar življenje je bilo en sam smehljaj, neko kakor pravica. Marveč ob svetniku, ki se je z neizprosno odločenostjo zagrizel v zlobo sveta. Ki je drgetel v najsilnejših preskušnjah in skušnjah in je zato sam tako občudljivo hodil med najbolj zavrženimi. Ob svetniku, ki bo tudi v smrtni grozi zmagoval, lasti, izvajajoč še zadnjo krat premagano skušnjava. Ob takem človeku boš veroval v nebo — a tudi v peklo in hudiča.

Različen so poti in bridkosti, ki vodijo do vere. Res pa je, da mora biti človek velik vsaj v svojem verovanju. Vsi takrat, ko pada Bogu v roke in zmaga hudiča. Tega samo tisti povprečni ljudje ne zmorejo, ki rajejo in ostanejo v lastnem blatu.

Ti, prijatelj moj ljubi, pa gotovo nisi pri njih. Vital Vodusek.

Pierre Loti:

Stara mati

Stara Bretonka, Yvonne Moan po imenu, ki je stanovala v vasi Ploubazlanec blizu mesta Paimpol, je izgubila na morju moža in svoje sinove. Ostane ji le še vnuk, Sylvestre Moan, ki je vse njeno upanje in vsa njena ljubezen. Toda tega pozove mornariška uprava, da se vrka na obali Cîrec in gre v Tozkin. Tam je ranjen v boju. Na ladji, ki ga pelje v Francijo, umre. Yvonne ne ve še za nesrečo.

Ko se je nekega dne v začetku junija vračala Yvonne proti domu, so ji rekli sosede, da jo išče komisarjev sluga mornariškega urada.

»Gotovo je zopet kaka zadeva, ki se tiče mojega vnuka« si je mislila in to je ni skrbelo. V družinah mornarjev imajo čisto opavka z uradom: ona pa, ki je bila hči, žena, mati in stara mati mornarja, je poznala ta urad že šestdeset let.

Vedela je, da mora h gospodu komisarju. Zato se je praznično oblekla, si nadela belo pokrivalo in nekako ob dveh krenila na pot.

Ko je tako hitro stopala po znanih obrežnih stazah proti mestu Paimpolu, se je je začel lotevati strah, ko je premisljevala, da sta potekla zadnja dva meseca, ne da bi bila prejela kako pismo.

Bilo je krasno junijsko vreme. V nižinah, ki so bile varne pred rezkim morskim vetrom, je bilo že polno zelenja, žive meje na novo vzcvetelega gloja in blagodišeča visoka trava. Ona vsega tega ni opazila, ona, stanka, kateri so se zdeli letni časi kratki kakor dnevi.

Na oknih mračnih sten bližnjih vasi je bilo videti rožne grme, nageljne in levkoje in gori na strehah, ki so bile pokrite s slamo in mahom, je na tisoče malih cvetlic izvajalo prve bele metule.

Bližajoča se mestu Paimpolu, je zapazila, da postaja vedno bolj nemirna. Čudna slutnja jo je še hitreje gnala naprej.

Že je v sivem mestu, v ozkih »olčnih« ulicah in voščih stankam, sedečim pri oknih »dobro dan«. Te pa, vse začudene izprašujejo:

»Bog ve, kam se je tako mudi na delovni dan in v praznični obleki?«

Gospoda komisarja ni bilo doma. Za mizo je sedel njegov pisar, majhno, zelo grdo bitje, staro kakih petnajst let. Ker je bil preslaboten, da bi postal ribič, ga je urad sprejel in na tem stolu mu je v pisanju raznih papirjev potekala mladost.

Ko je stanka povedala svoje ime, je z važnim izrazom vzel akte iz omare.

Bilo jih je mnogo — kaj naj to pomeni? Potrdila, papirji s pečati, mornariška knjižica, že vsa rumena od dolge morske poti, vse to imajoč nekaj mrtvaški duh.

Položil jih je pred revno stanko, ki se je pričela tresti in vznemirjati. Spoznala je dvoje pisem, ki jih je pisala njena nečakinja vnuku mesto nje in ki sta se vrnila neodpečatani. Isto se je zgodilo pred dvajsetimi leti. Ob smrti sina Petra so se pisma vrnila s Kitajske h gospodu komisarju, kateri jih je izročil ubogi materi.

Bral je sedaj z glasom iz katerega je bilo spoznati važnost, ki jo polaga pisar pri čitanju — Moan, Jean — Marie — Sylvestre, vpisan v Paimpolu, list 213, številka vpisa 2091, umrl na krovu Bien-Hoa, štirinajstega — — —

— Kaj? — — — Kaj se mu je zgodilo, kaj pravite gospod?

— Umrl je. — — — je ponovil. Moj Bog, saj vendar ni bil hudoben ta pisar, če je to povedal na ta o surov način, je bilo to neumno početje mladega, nevednega. — Videč, da ne razume stanka teh lepih besedi, se je izrazil v bretonščini.

— Marw éol — — — (Mrtev je — — —)

Je, nego tudi do Nemčije in do vlade nad obema obalama Adrije — nad italijansko in dalmatinsko. Po Niellovem mnenju bi bila Nemčija, če bi izgubila to posojilnico, odrezana od jadranskega morja. Zato ni niti misliti, da bi Avstrija Benečijo prodala.

Druga priča mu je Anglež, ki je v strokovnem listu Army and Navy Gazette 1. in 29. decembra 1860 povedal podobno sodbo, da bi izguba Benečije pomenila za Avstrijo toliko kot izguba Trsta, Reke in Dalmacije, Nemčijo pa bi popolnoma odrezala od Adrije.

Nauki, po katerih se Benetke zahtevajo za Italijo, veljajo, po izjavljanju tega Angleža, tudi za nasprotno istrsko in hrvaško-dalmatinsko obal. Kaj bi koristilo Avstriji in Nemčiji, če bi prišlo tu do spopada med Italijani, Madjari in Jugoslavlani, ko pa vsi ti proglašajo zase in proti Nemčiji načelo narodnosti? Sila, ki vidi svojo korist v tem, da Avstrija zgubi Benetke, ima isto korist pri tem, da cesarstvo zgubi tudi svojo vzhodno jadransko obalo, pa najsi bi morala potem poravnati nastali preprič med imenovanimi narodnostmi s svojo vzvišeno besedo. Da bi pri tem ta sila razpolagala tudi s koscem nemške zvezne zemlje, je brez pomena. Zakaj tu se obrača princip v svojem izjavljanju proti Nemčiji enako kot proti Avstriji. Ako bi Nemčija pripustila, da bi Avstrija zgubila Benečijo, bil bi učinek nemškega nastopa tu že kaj dvomljiv: če pa bi jo izgubila kljub obrambni pomoči Nemčije, bi o nemškem ugovoru sploh ne bilo nikakršne govora več.

Se zanimivejša za nas pa je izjavljanje velkopruskega Nemca, ki je s strokovnim vojaškim in političnim znanjem razložil razbore svoje misli o pomenu Benečije v posebni brošuri (Der Besitz Venetiens u. d. Bedeutung des Neu-italienischen Reiches, Berlin 1861). Tudi on naglašala, da je v prvi vrsti avstrijska korist, da ostane Benečija v posesti Avstrije, toda dalekovidni motritelje tega vprašanja vidi še več: vidi nemško in svetovno korist. Zakaj tudi Italijani sami, piše, kakor tudi prišastni slovaneco-madžarsko-rumunske podonavske države, ki bi se morda dvignila iz razvalin razbite Avstrije, se bodo nekdo še bridko pritoževali, da ni ostala Benečija v avstrijskih in s tem v nemških rokah, če bi reklo na obeh straneh Adrije in od Trsta do izliva Donave prevladovala francoska vo-

Ponovila je te besede z glasom sličnim meketanju, ne vedoč kaj je izgovorila.

Bilo je dobro, da je sama na pol uganila, kaj se bo zgodilo, tako, da ni prišla vsa žalost naenkrat in nepriakovano. Potem se ji je pa vse zmešalo v trenutku, zmešala je vnuovo smrt s smrtjo moža in otroka: toliko je izgubila! — — — Ni se takoj zavedla, da je bil njen zadnji ljubimec tisti, na kogar so se nanašale vse njene molitve, vse njeno pričakovanje, vse njene misli.

Sramovala se je pokazati pred tem malim gospodom, ki ga je sovražila, svoj obup: ali se na ta način naznani stari materi smrt njenega vnuka! — — — Obstala je pred uradom vsa okorela in pričela mečkati svojo ogrinjalo s svojimi revnimi, starimi in tresočimi se rokami.

Zdelo se ji je, da je zelo daleč od doma! O Bog, narediti bo morala vso to pot in to dostojno, predno bo dosegla revno ležišče v kolibi, kamor se ji tako mudi, da bi se zaprla — nalik ranjenim živalim, ki se zateko v svoj brlog, da tam mirno poginejo. Radi vsega tega se je trudila, da ne bi preveč mislila na svoje gorje, da ga ne bi preveč razumela, ko je vsa preplašena radi dolge poti, ki jo čakal. Dali so ji pooblastilo, da lahko dvigne trideset frankov, ki ji pripadajo za Sylvestrovo vrečo: potem pa pisma, pot dila in škatlo, v kat ri je bila vojaška svetinja. Vzela je vse to nerodno.

Izgubljeni zlatniki

(Kitajska burka)

Ji-Pej, norec, je bil na poti po deželi in tu ga je ujel hud dež. Nprestano je bilo in škropilo, voda mu je curkala teka prek obraza na rame in odlo od bedra, našla pot skozi vsako špranjo njegove obleke in se mu stekala za debele klobučevinate oune, v katere si je bil zavil noge. Njegovi muli se ni godilo nič bolje. Najprej je nejevoljno zmigovala z ušesi, potem pa se je polagoma vdala nebesni nadlogi in potrpečljivo prenašala, naj jo je dež še tako neusmiljeno pral.

Naliv pa je preplaval tudi gorske prelaze. Korita so se stekala in ustvarjala potoke, iz potokov pa so nastajale reke in hudourniki, ki so grgraje drvili z gore in izpodjedali rumeno in rdečo ilovico in jo z vso mogočo navlako splavljali na kameno, luknjasto dno. Se čez kolena se je pogrezala vrla žival v kalno brozgo, mukoma dvigajoč konito za kopitom iz pohlepno cmakajočeh godlj, in po sili razmer vedno znova zastavljajoč korak vanjo. Ji-Pej se je moral živali okleniti z nogami okrog vratu, ako ni hotel, da bi mu krepela do kolen bredla po blatni godlji.

Ko je tako nekaj časa klavorno rinil po neznanem potu, mu je nenadoma udaril v nos dim gorečega lesa, ki ga je dež tlačil k tlom. Tudi jezno živinčje je začelo zopet zgibati z uhlji in napenjati mokre nozdni. — »Pri mescu!« je zavzdihnil premočeni mož. »Prenosišče je blizu in moji udje bodo zopet našli pokoji! Bo bodi zahvaljen!«

In res: skozi plahutajočo zaveso dežja se je zasvetil moten žar, oglasilo se so šumi, temna gmeta, ki se je sprva zlivala s somrakom, se je vobli. čila v kockasto klado in potem v leseno hišo — in slednjič je skočil Ji-Pej, moker ko miš, z živali, jo vedel v kolnico, sam pa stopil v hišo.

Notri seveda sprva ni bilo videti več kakor zunaj. Gost dim in čad se je valil nad temnimi telesi in postavami, med katerimi se je tu pa tam, vendar zelo skopo, kakor raztreseno zlaot zrnilo med gluhim kamenjem, svetil žarek ognja, katerega veseli prasket je navdajal došleca s predčutjem srečnega ugodja. Toda kako priti do njega? Zamislil je in za trenotek vsrkaval topli sopuh, v katerem je razločil mešanico kmetijskih duhov, jedi, tobakovega dima, z drvmi hranjenega ognja in človeškega izhlapevanja. Ko je oči zopet odprl, je razločil v kotu pred desko s piščančji gostilničarja, ki si je menceal zaspale oči. Okrog ognjišča pa, ki je bil cilj njegovega hrepenja, je videl gručo pušičih in kocka očih kmetov, ki so kljub svojim debelim ovčjim kožuhom oblegali ogenj in si privoščili čaj, rakijo in pipe.

»Nebeški blagoslov bodi z vami!« je pozdravil kmete in pričakoval, da mu bodo kot tujcu in gostu takoj napravili prostor. Oni so pa samo zagoveto bolčali vani kakor v duha z drugega sveta — podobno je vsakogar bil na pr. bgu dežja, saj mu je curkalo z nosu in brade; najsi mu je ta ali oni

z odprtimi rokami, prelagajoč iz ene roke v drugo, ne da bi našla žep, kamor bi spravila vse to.

Šla je po ulicah Paimpola okorna, ne da bi koga pogledala; s sprednim delom telesa se je nagibala naprej, ko pri človeku, ki bo vsak čas padel; v ušesa ji je butalo šumenje nemirne krvi: — hitela je, storila več, kot je mogla, samo, da bi čimprej dospela domov.

Po dobri polurni hoji je bila že vsa sklajena: zdaj pa zdaj je zadela s čevlji m ob kamen, kar ji je povzročilo v glavi bolesten udarec. Strah jo je bilo, da bi padla in bi jo odnesli.

»Glejte staro Yvonne, ki je pijana!«

Padla je, in fantalin so tekli za njo. Bila je vprav pri vasi Ploubazlanec in mnogo hiš je bilo ob cesti. Vendar je imela toliko moči, da se je pobrala in se vsa šepajoča rešila s svojo palico.

»Glejte staro Yvonne, ki je pijana!«

Mladi nesramneži so ji prišli prav pred obličje in se ji smejali. Pokrivalo ji je že zlezlo čisto na stran.

Bili so med temi mladimi predržeži tudi taki, ki niso bili slabi v srcu — in ko so jo videli čisto od blizu, kako se je pačila od strašnega obupa, so se odstranili, vsi žalostni in presunjeni in so molčali.

Ko je prišla domov, je našla zaprta vrata. Iz prsi se ji je izvil krik pogibelji, ki jo je dušil. Padla je v kot z glavo ob steno. Pokrivalo ji je zlezlo že na oči: zagnala ga je na tla — svoje revno, lepo pokrivalo, s katerim je ves čas tako obrirno ravnila. Njena zadnja praznina obleka je bila vsa zamazana in čop sivih motnih las ji je pokrilo obličje, ki je bilo polno bede.

»Napravite mu prostor ob ognju!« je ukazal krčmar. — »Kajpak, da bi nas izpodrinili in nam še obleko umazal, ha?« je odgovoril eden izmed kmetov. »Naj nas pes požre, če bomo kaj takega storili!« — In so se še tenjeje pomaknili vkup in bili trdno odločeni, da ne ponuste niti za las. Kmetске butice so pač povsodi trde.

»Le pustite,« je Ji-Pej pomignil krčmarju in začel s srditim koraki hoditi po ikovnatih tleh sem ter tja. Pogosto se je oiresel kakor mcker koder in da pri tem ni ravno pazil na kmete, si lahko mislimo. Dostikrat je postal in teptal z nogami, da bi se voda z njega hitreje odlekla. Polagoma so se mu razegnili usta v zadovoljnim nasmehu od uhlja do uhlja, da je bil videti njegov obraz ko polna luna — seve tega v dimu in čadu ni bilo mogoče videti. Potem je zrova začel tekati, toda zdaj je spremljal svoje korake z najrazličnejšimi glasovi — včasih je nekaj zasikal med zobmi, napihoval lica, srdilo mlaskal in tolkel s postjo po stenah in pručicah. Zraven je stresal z glavo, opletal z rokami ko z veterinami in nekaj mrmral sam s seboj, dokler ga slednjič krčmar ni vprašal:

»Kaj pa je s teboj, čisti gospod? Ali si bolan? Ali pa so ti zli duhovi obsedli telo? Fo nas obvaruj pred besili!«

»Nič od vsega tega,« je odgovoril Ji-Pej, navzhanec. »Ampak kako naj bi se človek ne jezil? Pomisliti mojo nesrečo! Pred tremi urami sem spil v hribovski krčmi čašico čaja. Ko sem plačal, sem imel v rokavu še dvajset zlatnikov. Zdaj pa jih zastonj iščem. Moral sem jih na tem nesrečnem potu izgubiti. Kakšna srca, da dežuje; ob tem vremenu pač nikogar ne bo po poti, da bi jih našel. Zato me zarana zbudi, da se odpravim in jih grem iskati!«

»Bogovi naj bodo s teboj!« je rekel krčmar.

Okrog ognjišča je postalo čudno tiho. Kmetje so stikali debele glave ter gibal z rokami in prsti. Tu so se vzravljale rame, tam roke, tam usločen hrbet. Omahovaje in škrtkaje so vstajali drug za drugim in se s plašnimi pogledi zmazali ven. Ni se pretaklo pet minut po Ji-Pejevih besedah, ko je bil prostor okrog ognja prazen, v izbi tiho in ni bilo slišati drugega ko prasketanje in pokljanje ognja.

»Pri peklemskem zmajalu« je rekel krčmar. »Prijatelj, ti-le ne bodo prej mirovali, dokler ne najdejo tvojega denarja in ti ne boš videl več niti beliča; zakaj denar je denar.«

»Nu,« odvrne šaljevec, zdaj imam prostor pri ognju in prosim te za kos ovčevine z zelenim grahom in čašico čaja. Kar se pa tiče denarja, bodo pač rili po blatu za njim in si pokvarili obleko; toda denar je že v žepu; samo poslušaj!« — In udaril se je po žepu, da je srebrno in vesele zažvenkljalo. In ko je prijetno čutil, kako se mu ogrevajo udje, in je med zobmi mlet svoj prigrizek, se je včasih tiho zasmel sam pri sebi. Smejal se je, ko je pomislil na vrsto kmetičev, kako se pogrezajo v blato in vodo in brazdajo za zlatniki, zraven pa preklinjajo, da se ogenj dela. Na leseno streho pa se je neprestano vsipal dež kakor iz škata.

Kulturni obzornik

Dokumenti slovenske politične miselnosti po vojni 1. 1866.

1. Važnost Benečije za druge in za Slovence

Januarja meseca leta 1861. je bila napisana v Heidelbergu veleznanimiva razprava z naslovom: »Nemčija, Avstrija in Benetke«. Napisal jo je politični mislec, vseučiliški profesor Julij Fröbel. V nji je dokazoval neprecenljivo vrednost Benečije za varnost in obstoj Avstrije in Velike Nemčije. Po izgubi Lombardije leta 1859. se je namreč od francoske strani sprožila misel, naj bi Avstrija svoje beneško ozemlje prodala, da bi tako dobila mlada Italija svojo naravno narodno zaokrožitev. Razprava je še danes kaj zanimiva in poučna, ker prica o bistroumnosti nemškega pisca velikonemškega kova, ki je hotel, naj se Avstrija ohrani in z njo vsa nemška posest, h kateri je računal svedu tuda, posest Benečije, češ, da je ključ do vse nemške posesti — ob Adriji in v srcu Inj. Evrope: ko brani hkratu tudi nemško pozicijo ob Renu. »Posest Benečije je za Avstrijo in z njo vred tuja za Nemčijo osnovni pogoj vojaške varnosti in političnega razvoja.« To trditve dokazuje na temelju sodobnih vojaških, strokovnih glasov, češ: O vojaški pomembnosti benečanskega trdnjavega četverokota ne le za Avstrijo, nego tudi za Nemčijo, ali celo — če bi bil komu ljubši ta izraz — za Prusijo in za Evropo sploh, so se čuli zelo razsodni glasovi ne samo v Avstriji, nego tudi v Prusiji in v drugih krajih Nemčije, v Angliji in celo v sami Franciji. Vsi se strinjajo v tem, da bi Avstrija samo sebe moralno onemogočila, Nemčija pa se izpostavlja zamehu sveta, če ne bi obe skupaj napeli vseh svojih sil, samo da bi si ohranili to neprecenljivo strateško in kulturnogeografsko postojanko. Priča za to mu je tudi francoski general Niell, ki je po vojski leta 1859. naglasil, da je trdnjanski beneški četverkot ključ ne le do Avstri-

je, nego tudi do Nemčije in do vlade nad obema obalama Adrije — nad italijansko in dalmatinsko. Po Niellovem mnenju bi bila Nemčija, če bi izgubila to posojilnico, odrezana od jadranskega morja. Zato ni niti misliti, da bi Avstrija Benečijo prodala.

Druga priča mu je Anglež, ki je v strokovnem listu Army and Navy Gazette 1. in 29. decembra 1860 povedal podobno sodbo, da bi izguba Benečije pomenila za Avstrijo toliko kot izguba Trsta, Reke in Dalmacije, Nemčijo pa bi popolnoma odrezala od Adrije.

Nauki, po katerih se Benetke zahtevajo za Italijo, veljajo, po izjavljanju tega Angleža, tudi za nasprotno istrsko in hrvaško-dalmatinsko obal. Kaj bi koristilo Avstriji in Nemčiji, če bi prišlo tu do spopada med Italijani, Madjari in Jugoslavlani, ko pa vsi ti proglašajo zase in proti Nemčiji načelo narodnosti? Sila, ki vidi svojo korist v tem, da Avstrija zgubi Benetke, ima isto korist pri tem, da cesarstvo zgubi tudi svojo vzhodno jadransko obalo, pa najsi bi morala potem poravnati nastali preprič med imenovanimi narodnostmi s svojo vzvišeno besedo. Da bi pri tem ta sila razpolagala tudi s koscem nemške zvezne zemlje, je brez pomena. Zakaj tu se obrača princip v svojem izjavljanju proti Nemčiji enako kot proti Avstriji. Ako bi Nemčija pripustila, da bi Avstrija zgubila Benečijo, bil bi učinek nemškega nastopa tu že kaj dvomljiv: če pa bi jo izgubila kljub obrambni pomoči Nemčije, bi o nemškem ugovoru sploh ne bilo nikakršne govora več.

Se zanimivejša za nas pa je izjavljanje velkopruskega Nemca, ki je s strokovnim vojaškim in političnim znanjem razložil razbore svoje misli o pomenu Benečije v posebni brošuri (Der Besitz Venetiens u. d. Bedeutung des Neu-italienischen Reiches, Berlin 1861). Tudi on naglašala, da je v prvi vrsti avstrijska korist, da ostane Benečija v posesti Avstrije, toda dalekovidni motritelje tega vprašanja vidi še več: vidi nemško in svetovno korist. Zakaj tudi Italijani sami, piše, kakor tudi prišastni slovaneco-madžarsko-rumunske podonavske države, ki bi se morda dvignila iz razvalin razbite Avstrije, se bodo nekdo še bridko pritoževali, da ni ostala Benečija v avstrijskih in s tem v nemških rokah, če bi reklo na obeh straneh Adrije in od Trsta do izliva Donave prevladovala francoska vo-

lja ter bi se pričela ruska volja tam, kjer bi jenjala francoska. Odrgranje Benečije od Avstrije bi bilo prvi korak v tako stanje. Benetški trdnjaski četverkot tvoril vrata, skozi katera mora izven Nemčije iti vsaka vojska, prodirajoča iz Francije proti spodnji Donavi in na balkanski polotok. Dokler ima Avstrija ključne teh vrat v svojih rokah in se Francija ne more prebiti skozi notranjost Nemčije, da se francoska vojska le po morju prevesti na bojno polje na Ogrskem in v evropski Turčiji.

Vse le sode imajo svojo zgodovinsko vrednost, čimbolj jih je potrdil ali zavrnil zgodovinski evropski potek, ki ga danes, 16 let po svetovni vojni, lahko stvarno ocenjuje vsakdo od dejanskega stanju političnih evropskih vprašanj najnovejših dni.

Zgodovinski razvoj do današnjih dni je potrdil popolnoma te zelo resne sodbe o pomenu »Benečije za Avstrijo, Nemčijo, kakor tudi za vso — Evropo! Za vedno? Ali je Hitlerjeva Nemčija zadnja postaja razvoja ali le predzadnja stopinja? Je najnovejša francosko-italijanski prijateljstvo in garancijski pakt »nedotakljivosti Avstrije res jamstvo proti »združitvi« z Nemčijo in s tem proti posesti — Trsta? Dvomimo!

Zato je Fröbelova razprava silno poučna za vsakogar, ki se hoče poučiti o presoji novega političnega položaja, nastalega tisti hip, ko je Bismark v aprilu 1866 sklenil z Italijo svojo zavezniki pogodbo proti Avstriji, ki je takoj nato v malo časa v svojo obrambno zvezo z Napoleonom III. Prišla z Bismarkom na čelu je torej pet let po Fröbelovi razpravi sama pričela na svoj način reševati osnovno vprašanje na škodo Nemcev, ko je po tretjem juliju 1866 drugače odločila vprašanje, kakor za je gledal Fröbel in z njim vsi, ki so pravilno ocenjevali zmagovalno pot »narodnostnega vprašanja« po Evropi, ki je radi njega imela rešiti toliko takih večjih in manjših vprašanj iz leta 1818, zlasti pa od tedaj, ko se je pričela Avstrija s francoskim pritiskom umikati na italijanski fronti leta 1859.

Bismarkova politika je dosegla v svojih posledicah prav to, kar je Fröbel označil z besedami: »To pa, kar si pametni ljudje ne morejo misliti, je nemška in pruska politika, ki bi gradila svojo moč na poginu ali vsaj nadaljnji oslavitvi Avstrije. Za označbo take politike, če bi jo res kakera stran izjavila, bi imel jezik le dvoje izra-

zov na izbiro, da je nora ali popolnoma nesramna. Kakšni dogodki in svetovni položaji bi se morali razviti po uničenju avstrijskega državnega telesa, naj nudi slika, ki si jo more naslikati nemški rodoljub za lastno muko v mračni uri, ki pa njenih podednih črt in barv neče svetlo pokazati. Eno pa drži: enotna moč in veličina Nemčije bi na tem potu ne bila ustanovljena. Razdvojenost med Avstrijo in Prusijo bi se ponovila v izpremenjeni obliki kot razdvojenost med južno in severno Nemčijo. Razdelil bi se narod sam v duhu in v srcu, ako ne bi nastopile še vse hujše posledice. Na vzhodu bi se proti nam dvignile nove sile. V najsestnejšem slučaju bi nastala po francoski podpori in sodelovanju, brez katerega bi se radi Rusije ta reč ne dala misliti, ob Donavi in Adriji slovancko-madžarska-rumunska država, ki bi — bodisi radi svojega postanka in raznih prilik kakor tudi v svoji neizogibni lastnosti francoske vazealne države — morala biti protivnik Nemčije. Nemčija bi bila po nji in v spopadu z Italijo odrezana od Crnega morja in Adrije, bila bi torej potisnjena stran od najvažnejšega pozorišča bodočega svetovnega prometa.

Na Sredozemskem morju in na vseh njegovih obalah bi gospodovala Francija; južna Nemčija bi bila pod francosko, severna pa pod rusko zaščito. To pa je še kar lepši pogled, ki se nam odpira — pokrijmo manj lepi e kopreno nevednost!

Bismark in »Malonemec« so z vojno in mirom leta 1866 torej podli osnovno Fröbelovo zahtevo: »Naj se tudi v danih razmerah ta Nemčija kakorkoli ugodneje razvija — Avstrija se sme v nemško korist sicer povečati, ne pa pomanjšati, nenemške dežele cesarstva se morajo v eni ali drugi obliki s posredovanjem Avstrije zvezati z Nemčijo in v tej zvezi ostati!« — To je dobro pomniti ob neposrednih vtisih v dnešni »pospurskega plebsicista«: je dobro čuti bistro sodbo dalekovidnega Nemca, ki je po drugi poti hotel doseči v bistvu isto, kot evojeceno Bismark in njega naslednik: Združiti vse Nemce. Pomniti tembolj ob sklepu italijansko-francoske novega prijateljstva radi Hitlerje

NARODNO GLEDALIŠČE V LJUBLJANI

DRAMA — Začetek ob 20
Nedelja, 10. februarja ob 15: *Matilek se ženi*. Izven.
Znižane cene od 34 Din navzdol. — Ob 20: *Vihar v koprnicu*. Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol.
Ponedeljek, 11. februarja: *Gugulnica*. Red Sreda.

OPERA — Začetek ob 20
Nedelja, 10. februarja ob 15: *Pri belem konjčku*. Izven.
Znižane cene od 36 Din navzdol. — Ob 20: *Mignon*. Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol.
Ponedeljek, 11. februarja: *Zaprtje*.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE
Nedelja, 10. februarja ob 15: *Janko in Metka*. Otroška predstava. Znižane cene. — Ob 20: *Okence*. Prvič.
Ponedeljek, 11. februarja: *Zaprtje*.
Torek, 12. febr. ob 20: *Zdravnica na razpotju*. Red B.

Naznanila

Ljubljana

1. *Mladinska zveza JSZ* vprizori v nedeljo, 10. t. m. ob 20 v dvorani Delavske zbornice sijajno burko *Matilek se ženi*. Vstopnice se dobe v predprodaji v tajništvu Jugoslov. strokovne zveze, Miklošičeva cesta 23-I. Cene sedelcem: 6 in 4 Din, stojščim 3 Din. Nasvetujemo vam, da si priskrbite vstopnice že v predprodaji. Med odmorom igra tamburaški orkester *Mlad. zveze*.
1. *Cebelarji* Občinski sestanek 14. meseca v ponedeljek, dne 11. februarja ob 8 zvečer v Nabavljani zadnji ulazni krogovi dr. železnice, Masarykova 17.
1. *Tehnična eksekutiva Ljublj.* šah. kluba posilva vse svoje igralske prevege in drugega razreda na važen informativen sestanek v ponedeljek ob 20 v kavarni Evropa. — LSK.
1. *Podporno društvo na 1. drž. realni gimnaziji v Ljubljani* ima svoj redni občni zbor dne 15. t. m. ob 17.30 v zborovalnici zveza.
1. *Občni zbor Hranilnega in posojilnega konzorcija*, kredit. združbe drž. uslužbenec v Ljubljani, bo v ponedeljek, 12. februarja ob 19.30 v sejni dvorani mestnega magistrata v Ljubljani. Zborovalni red je objavljen v uradniškem glasilu *»Naš glas«* št. 3 od 1. jan. 1935 ter je na vpogled v letnim proračunom tudi v zbirni pisarni, Gajeva ulica 9.
1. *Nočno službo imajo lekarnarje*: danes: mr. Bakur-čič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva c. 20; mr. Gurtus, Moste; jutri: mr. Sušnik, Marjani trg 5; mr. Kurali, Gospodarska cesta 10; mr. Bohinec dol., Rimska cesta 31.

Celje

1. *Predavanje za mojstrske izpite* bo v torek, dne 12. t. m. ob 19 v mali dvorani Obrtnega doma.
1. *Škafalne tekme za prvenstvo Celja* za mednarodno udeležbo, dne 10. t. m. zaradi slabih snežnih razmer odpadejo in se bodo vršile eno prihodnjih nedelj, o čemer bomo še pravočasno poročali.

Drugi kraji

Kamnik. Krajevni odbor Rdečega križa ima svoj redni občni zbor v nedeljo ob pol 10 dopoldne v dvorani gasilnega doma.
1. *Izredni občni zbor SPD, podružnice v Radovljici*, bo dne 28. februarja t. l. ob pol 7 zvečer v društvenem lokalu v radovljiški gradinih z dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega obnovega zboru. 2. Odobritev pravic, sklenjenih na skupščini dne 16. decembra 1934. 3. Služajnost.

LJUDSKA UNIVERZA V LJUBLJANI

V ponedeljek, dne 11. t. m. ob 20 bo predaval g. prof. in primarj dr. Zolotar Alojaj v dvorani Delavske zbornice o boju proti raku, boleznim, ki se vedno bolj širi. Vstop je vsakomur prost.

Radio

Naročite se na glasilo slovenskih poslušalcev naš, še nad 6 let izhajajoči tednik za radiofonijo

RADIO LJUBLJANA

Aktualni članki, misli k sporedom, kronika dogodkov v domačem in tujem radiu, strokovne kritike, rubrika za film in gramofonske plošče, številne ilustracije, tehnični del, čez 20 strani sponzorov. — Vsak redni naročnik ima zavarovan svoj aparat in je sam zavarovan za primer smrtne neizgode! — Uganjarski natečaj v vsaki številki, dobitki elektroneke za aparat po izbiri. — Četrtna letna naročnina 35 Din, polletna 70 Din, celoletna 140 Din, ena številka 3 Din. Zahtevajte brezplačno številko na ogled, pišite še danes upravi tednika *»Radio Ljubljana«*, Miklošičeva cesta 7, Ljubljana.

Programi Radio Ljubljana

Nedelja, 10. februarja: 7.30 Smernice banovinskega načrta za pospeševanje kmetijstva (inž. Josip Zidanšek) 8.00 Kadar v planinah citre pojo (plošče) 8.30 Poročila 8.30 Radijski orkester 9.00 Versko predavanje (ravnatelj Jože Jagodine) 9.15 Prenos cerkvene glasbe iz franciškanke cerkve 9.45 Plošče 10.00 Pomoč ječljajcem (Vilko Mazi) 10.20 Lani sem se ženi (narodna na ploščah) 10.40 Drago Zupan poje z radijskim orkestrom, vmes radijski orkester 11.40 Mladinska ura (gospa Cirila Medvedova) 12.00 Čas radijskega orkestra (plošče) 12.30 Poročila 13.00 Plošče po željah 16.00 Operetna glasba (sodelujoča godna Igljeva in Jelačina s spremljevanjem radijskega orkestra, vmes koncert zbor koroških Slovencev 19.30 Nacionalna ura: Bran-l-bor (dr. I. C. Oblak, prenos v Zagreb in Beograd) 20.00 Čas, jedilni list, program za ponedeljek 20.10 Julij Betetto poje s spremljevanjem radijskega orkestra, vmes radijski orkester 21.30 Čas, poročila 21.50 Harnonika solo (Ivan Magister), vmes mandolinistični sekstet. Ponedeljek, 11. februarja: 12.00 Spomini na Joh. Stravens (plošče) 12.30 Poročila 13.00 Čas, korziki pojo na ploščah 18.00 Zmikanje na dan morja (Viktor Pirnat) 18.20 Debussy: Morje (simfonična pesnitev na ploščah) 18.40 Slovensčina (dr. Kolarik) 19.10 Zdravniška ura (dr. Bogomir Magajna) 19.30 Nacionalna ura: Zdrženje Cviljeva Zuzorle (iz Beograda) 20.00 Prenos opere iz Zagreba, v odmoru čas, poročila, jedilni list, program za torek.

Drugi programi

NEDELJA, 10. februarja. Beograd: 15.30 Ljudski popolnil 20.00 Opereta *»Orlov«*, Granichstein 22.30 Pester program — Zagreb: 20.00 Plošče 20.15 Vokalni koncert: 20.45 Bečica 21.15 Slagatelj 22.15 Salonski kvartet — Dunaj: 17.05 Plošče 19.30 Klavirska glasba 20.05 Vesele igra — Buda ima očeta 22.15 Orkestralni koncert 23.45 Jazz — Budimpešta: 20.45 Plošče 22.00 Salonska glasba in jazz 23.00 Cigarska glasba — Milan-Trest: 17.00 Plesna glasba 20.45 Prenos koncerta — Rim-Bari: 17.00 Koncert 20.45 Operetni večer — Praga: 17.55 Salonska in komorna glasba 20.00 Simfonični koncert 22.30 Jazz — Bratislava: 17.30 Sveta na selu 18.15 Pesmi in ciganski glasba 22.35 Cigarska glasba — 1. orkester 19.00 Laska glasba 20.00 Poljsko morje v poljski glasbi 21.00 Vesela ura 22.15 Plesna glasba — Nemčija: 21.30 Klavirska in orkestralni koncert — Berlin: 18.50 Čajkovski: Serenada 19.10 Kvintet 20.00 Veseli zvoki — Königsberg: 18.40 Domača glasba 20.00 Orkestralni koncert — Hamburg: 18.40 Domača glasba 20.00 Glasbena parada — Bratislava: 19.45 Od Rena do Donave — Lipsko: 20.05 Operna glasba — Köln: 19.30 Operetni polpoučni — Frankfurt: 19.45 Igra — Stuttgart: 17.11 Seja dam za karneval 19.15 Čestni dan za žvabeško pesništvo — Monako: 19.00 Vojnaška koronacija 20.00 Zdravni koncert — Zürich: 20.00 Radijski orkester 21.10 Radijski orkester — Strassburg: 21.30 Stiri igre. PONEDELJEK, 11. februarja. Beograd: 20.00 Zagreb: 20.00 Opereta *»Ives in Marica«*, Humardinec — Dunaj: 17.40 Pesmi 20.00 Komorna opera *»Hans Sachs«*, Lortzing 20.05 Radijski orkester 23.45 Jazz — Budimpešta: 19.30 Opera *»Carmen«*, Blazet 20.15 Cigarska glasba — Milan-Trest: 17.00 Erika Morini igra 20.45 Koncert po željah 21.00 Komorna glasba — Rim-Bari: 17.00 Petje 17.30 Erika Morini igra 20.45 Koncert po željah 22.00 Italijanska narodne pesmi — Praga: 19.30 Vesela in plesna glasba 20.30 Godba na pihala 21.25 Zahavna glasba — Varsova: 20.30 Laska glasba in petje 21.00

Jesenice

Na Hrušici nad Jesenicami je umrl posostnik Matija Kobentar, p. d. Rogar, oče številne družine, ki se je vsikdar udeleževal v katoliški prosveti, zlasti v domačem društvu na Hrušici. Zadel ga je kap že preteklo nedeljo in ni bilo upanja, da bi zopet okrevljal. Pokojni se je zlasti trudil za prostovoljno gasilsko četo na Hrušici in ena njegovih velikih zaslug je tudi, da ima Hrušica krasen gasilski dom, kakršnega ni v bližini. Zelo ga je potrl, ko mu je pred dvema letoma lahkomisljen mladenič ustrelil komaj 19letno hčerko, katere ni mogel do svoje smrti pozabiti. Pokoj njegovi blagi duši, številnim domačim pa naše iskreno sožalje.

Za Evharističnem kongresu v Ljubljani bo treba tudi rediteljev in sicer v Jesenicah najmanj 15, če le mogoče pa več. Zglasijo naj se mladi mošje in fantje, ki bodo kos precej težki nalogi. Priglasiti se je treba še danes, ker mora do srede tedna pripravljati odbor v Ljubljani že imeti imena vseh v poštev prihajajočih rediteljev.

»Aljaž« na Jesenicah bo danes popoldne zadnjikrat vpriporil priljubljeno opereto *»Pri belem konjčku«*.

Ptuj

V prijazni cerkvi sv. Ožbalta so v dneh 1., 2. in 3. februarja oo. kapucini obhajali tridnevno v čast in proslavo svojemu novemu svetniku sv. Konradu Birndorferju, ki je kot kapucinski brat-lajk bil 43 let vrtar v samostanu sv. Ane v Althötingu in radi izrednih čudežev, ki so se po njegovi smrti godili, bil že lansko leto na binkoštno nedeljo, 20. maja v Rimu slovesno proglašen za svetnika. O priliki te tridnevne je bila cerkev polna vernih poslušavcev vsak dan pri vseh treh lepih in zanimivih govorih, ki jih je imel znani odlični govornik p. Ivan Reberc, misijonar iz Varaždina. Da je pa bilo to slavlje na čast sv. Konrada toliko lepše, veličastnejše, je imel zadnji dan tridnevne g. prosti Ivan Greif slovesno, pontifikalno sv. mašo na veliko veselje navzočnega vernega ljudstva.

Zopet požar v ptujski okolici. V četrtek, 6. t. m. smo imeli v bližini Ptuja in sicer v Turnišu zopet požar. Zidarju Albinu Vnuku je zgorela hiša. Hiša še ni bila dograjena, manjkal je omet na stropu in tudi kolavdacija se še ni vršila. Vključ temu se je Vnuke vselil v napol dograjeno hišo. Ko se je za kratek čas oddaljil od doma in pustil zakurjeno peč brez nadzorstva, se je od žareče železne cevi vnel strop in ogenj je upepelil celo zgradbo. Škoda znaša Din 15.000.

Narodno gledališče iz Maribora gostuje v ponedeljek v Ptuju, kjer priredi ob 20 izborna veseligr *»Okence«*. Rezervirajte si pravočasno vstopnice.

Hrastnik

Gosp. dr. Franu Rošu, članu banskega sveta v Laškem! Na zasedanju banovinskega sveta dne 5. t. m. ste se izjavili proti odepitvi hrastniške kotline od občine Dol. Z ozirom na to, da je: 1. 99.99% prebivalstva Hrastnika, oz. Dola za odepitev, ter je med temi sedaj tudi krajevna organizacija JNS Hrastnik-Dol in 2. da je naloga člana banskega sveta (ne glede na to, ali je izvoljen ali imenovan), da zastopa težnje prebivalstva svojega sreza, — si dovoljujem kot močno prizadet davkoplačevalec in tajnik bivšega nadstrankarskega akcijskega odbora, proti priključitvi Hrastnika k Dolu, Vas prositi, oz. pozvati, da javno navedete razloge, ki so Vas privedli do predmetne izjave v ban. svetu. — Hrastnik, dne 8. februarja 1935. — Drago Logar, posestnik in gostilničar v Hrastniku.

Brežice

Preteklo nedeljo smo imeli izredno lepo slovesnost: obhajali smo zlato poroko Lovrenca in Marje Vilfan z Dobrega polja. Zlatih porok pač nikjer nimajo na pretek, zato so bili ta dan vse Brežje pokonc. Slovesnosti so se udeležili tudi svatje v narodnih nošah, kar je vtisnilo vsemu okvir tople domačnosti. Ko sta jubilarita stopila pred oltar, ju je g. p. Norbert počastil z govorom, ki ju je ganil do solz. Med cerkvenim obredom je domači pevski zbor pod vodstvom g. Boleta ubrano zapel zlatoporočno himno, operni pevec g. Mohorič iz Ljubljane, jubilaritov nečak, pa globoko občuten, prekrasno solo-partijo iz Gounodove Ave Marije. — Sivolas jubilarita sta k svoji zlati poroki prejela toliko čestitk, da se pač ne moreta vsakemu posebej zahvaliti. Zato sta nas lepo prosila, naj na tem mestu izrečemo vsem zgoraj imenovanim in neimenovanim, prav posebej pa še g. župniku Bleiweisu, njuno najprišrejšnje zahvalo.

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
SOLSKA ZVEZKE - MAPS
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNIKA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PRRJ
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
IL NADSTROPJE

Litavska orkestralna in klavirska glasba 22.15 Plesna glasba — Berlin: 19.30 Plošče 20.10 Godba na pihala — Königsberg: 19.15 Glasbeni večer 20.45 Pester večer — Hamburg: 19.00 Plesna in zabavna glasba 20.15 Večer Joh. Brahmsa — Bratislava: 19.00 Stuttgart 20.10 Igra — Lipsko: 19.00 Narodne pesmi 21.00 Smuarsko veselje — Köln: 20.30 Ugankarski večer 21.00 Ples iz vsega sveta — Frankfurt: 20.10 Komorna glasba 21.10 Zabavni koncert — Stuttgart: 19.00 Plesna in zabavna glasba 19.45 Stuttgarterški skladatelji 20.15 Pester večer — Hanobor: 19.15 Večerna glasba 20.10 Narodne pesmi 20.40 Beethovenov koncert — Zürich: 19.50 Glasba, petje in ples 21.10 Klasičnoromantična orkestralna glasba — Strassburg: 19.30 Radijski orkester 21.30 Komorna glasba.

TIVAR OBLEKE!

VAŽNO
ZA VARNOST!!!

LJUBLJANA 26
Sv. Petra c. št.

Velikanski popust na izgotovljenih moških oblekah kakor tudi na ostali naši konfekciji.

Zaradi konca zimske seziije smo znižali cene našim oblekam.

NEKAJ DOKAZOV:

Moške obleke		Fantovske obleke	
od Din	na Din	od Din	na Din
330.—	240.—	110.—	70.—
400.—	290.—	140.—	100.—
420.—	340.—	210.—	120.—
580.—	490.—	280.—	210.—
660.—	590.—	300.—	230.—
750.—	690.—	330.—	290.—

Te obleke prodajamo po znižanih cenah v naši podružnici

Sv. Petra c. št. 26 nasproti hotela „Balkan“ (Tratnik)

Ker je to velike važnosti, Vas opozarjamo, da se pred vstopom v trgovino prepričate, če greste k nam.

POHITITE, DOKLER JE ZALOGA ŠE VELIKA.

Opozarjamo Vas tem potom tudi na našo glavno zalogo v

Prešernovi ulici šte. 54, nasproti Glavne pošte,

z lepo in veliko izbiro moških oblek kakor tudi naše druge konfekcije najnovejših krojev, po naših znano nizkih cenah.

TIVAR OBLEKE!

Angleško društvo v Ljublan

Dne 6. februarja se je vršil redni občni zbor Angleškega društva v Ljubljani (English Society of Ljubljana). Zborovanje je otvoril podpredsednik dr. Majaron. Orisal je delovanje društva v pretekli poslovni dobi, ki kaže zadovoljiv napredek tako glede porasta števila članstva kakor tudi glede poseta knjižnice, čitalnice in konverzacijskih večerov. Tajnik Marko Bleiweis je poročal, da se društvo prav lepo razvija. Ta čas se vrši v društvenih lokalih pet tečajev angleščine pod vodstvom Miss Copelandove, Mrs. Kenkove in gospe Graborjeve, vsako sredo zvečer pa prireja društvo konverzacijske sestanke in čajanke, ki se vrše v društvenih prostorih v Wolfovi ulici št. 1-I. Društvo je priredilo več predavanj na univerzi in v radiu Ljubljana. Predavali sta Miss Copeland in Miss Oxley iz Maribora. Društvo, ki šteje nad 150 članov, je v stalnih stikih z angleškimi društvi v Beogradu, Zagrebu, Novem Sadu, Mariboru itd., pa tudi z mnogimi sorodnimi društvi v inozemstvu. Število Ljubljancev, ki obvladajo angleščino, stalno raste in to po zaslugi Miss Copelandove, ki poučuje angleščino na ljubljanski univerzi, kakor tudi po zaslugi društva, ki stalno prireja tečaje za učenje angleščine. V društveni čitalnici so članom na razpolago številne revije in časopisi. Iz poročila knjižničarke Olge Graborjeve posnemamo, da vsebuje društvena knjižnica 1200 knjig, med njimi najboljša dela iz klasične in moderne angleške literature. Blagajnik dr. Zdenko Svigelj je poročal, da je stanje društvene blagajne povoljno, čeprav je članarina minimalna. Po poročilu revizorjev je občni zbor soglasno izglasoval staremu odboru razrešnico. Nato so se vršile volitve novega odbora, ki se je konstituiral takole: predsednik: dr. Marušič Drago, minister in senator, podpredsednik: dr. Majaron Ferdinand, odvetnik; tajnica: Miss Fanny S. Copeland, lektorica; tajnik I.: sodniški pripravnik Boris Kermauner, tajnik II.: Marko Bleiweis, cand. ing.; blagajnik: dr. Zdenko Svigelj, odvet. pripravnik; knjižničarka: Grabor Olga, profesorica; odborniki: dr. Voršič Josip, odvet. pripravnik, ga. Blanka dr. Kenkova, soproga univ. profesorja in dr. Suver Vaso, borzni senzal; revizorja: dr. Kržan Fran, ravnatelj Ljudske posojilnice, in Miklavčič Fran, prokurist Zadržno-gospodarske banke.

Dve novi knjigi iz knjižnih zbirke Jugoslovanske knjižarne

S precejšnjo zamudo, ki je ni zakrivila založnica, sta izšli te dni dve knjigi iz knjižnih zbirke naše agilne Jugoslovanske knjižarne. To sta iz zbirke »Domačih pisateljev« prve zveze Franceta Bevka Izbranih spisov (Ljudje pod Osojnikom in »Krivda«) ter iz zbirke »Ljudske knjižnice« Ernesta Claesa *»Beloglavček«*. Z zbirko »Domačih pisateljev« omogoča Jugoslovanska knjižarna v teh težkih časih izhajanje domačih del, ki bi sicer ne mogla zagledati belega dne. Že izdajanje Levstika in Erjavca je velikansko kulturno delo, ki danes morda niti še ne najde tistega priznanja, kakršnega bi zaslužilo. Preglednim Izbranim spisom, ki pomenjajo nad vse dragoceno bogatstvo našega knjižnega trga, so se pridružili sedaj Bevkovi Izbrani spisi, ki so predvideni na deset zvezkov, katerih vsak bo zaključena celota. S tem prvim zvezkom podaja Jugoslo-

vanska knjižarna dve Bevkovi kmečki povesti, ki sta pred leti izšli v Gorici oz. v Trstu. Obe kažeta vse svojstvenosti Bevkovega pisateljskega talenta, zlasti ker ju je močno predelal. Kakor ti dve deli, tako je mnogo drugih njegovih povesti izšlo na Primorskem, ki so našemu občinstvu docela neznane. Bevkovi izbrani spisi ne pomenjajo samo ustavitve njegovega pisateljskega lika, ampak zlasti v današnji slovenski književni suši dragoceno pridobitev za vsakogar, ki ljubi lepo slov. izvirno knjigo.

Nad vse popularna pa je tudi *»Ljudska knjižnica«* s svojim pestrim in zanimivim, pa vseskozi kvalitetnim izborom knjig. Na mah si bo osvojil srca vseh bravcev Claesov *»Beloglavček«*, zgodba o porednem vaškem paglavcu, ki bo vsakogar spomnila na lastna otroška leta, polna razposajenosti in veselja. Claes pripada Timmermansovi pisateljski generaciji, odklikuje ga pa še prav posebna vedrina, ki preveča vse njegove spise. Z *»Beloglavčkom«* si bo *»Ljudska knjižnica«*, ki je med najboljši ljubljenskih zbirkami, še bolj utrdila svoj sloves.

Naj bi ne bilo slovenske družine, ki se zaveda važnosti družinske knjižnice, naj bi ne bilo slovenskega človeka, ki ljubi lepo knjigo, ki ne bi bila naročena vsaj na eno knjižnih zbirko Jugoslovanske knjižarne (Leposlovna knjižnica, Ljudska knjižnica, Domači pisatelji Kosmos). Mesečno plačevanje je tako rekoč malenkost. Človek ne ve, kako in kdaj, pa se mu nabere krasna knjižnica, ki mu je v ponos. Temu bo z veseljem pritril, kdor je vsa zadnja 4 leta reden naročnik ter knjižnih zbirke Poleg tega je oprema knjig iz teh knjižnih zbirk brez dvoma med najlepšimi pri nas, za kar je založnica žela posebno priznanje tudi v inozemstvu. — O vsem potrebnem pouči prospekt, ki ga pošlje Jugoslovanska knjižarna v Ljubljani zastonj na zahtevo.

Učinkovito — a nevarno

Na Gorenjskem nekje je nekemu posestniku zmanjkalo v skladovnici, namenjeni za prodajo, vsak dan nekaj polen. Dasi je slutil, kdo bi bil uzmovič, vendar se je hotel o slutnji prepričati, toda na način, ki bi bil lahko usoden. Vzel je posebno lepo poleno in ga navrtal, v izdolino pa nasul smodnika, nakar je poleno zopet položil vrh klade tako, da je moralo priti nepoklicanemu uzmoviču prvo pod roko. Ko je tat videl, da kmeta ni v bližini, je po svoji navadi prišel ter sušnil par dolgih polen, jih doma razžagal ter vtaknil v štedilnik. Učinek je bil grozen: počilo je, pokadilo se je, se usedalo in ropotalo. Ko se je prah in dim razknil, ni bilo o štedilniku ne sluha ne duha, razneslo ga je. Tat najbrže ne bo šel nikdar več po drva, ki niso njegova last.

V vinarni Briški

nasproti glavne kolodvoru v palači Grafike zopet odprto vsak dan tudi ob nedeljah in praznikih od 5. do 24. ure.

Vsem cenj. gostom se vljudno priporočam

Briški

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglaš Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoke peline vrstice po Din 2'50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Priloge

Gostilna Kromar

Dolenjska cesta 5 - priredi vsako nedeljo klavirski koncert. (h)

Službe iščejo

Prodajalka

meš. stroke, s 6 letno prakso pri istem podjetju — želi nameščenje. Vajena tudi nekoliko knjigovodstva. Ponudbe pod »Prodajalka« 1390 upr. »Sl.«.

Prodajalka

dobra moč, želi službo v trgovini mešanega blaga. Zmožna tudi gospodinjstva. Ponudbe pod »Prodajalka« 1390 upr. »Sl.«.

Fant

priden in pošten, vaje vsakega dela, išče službo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1307. (a)

Obrtnica

išče službo v trgovino ali k boljši družini za gospodinjstvo. Ponudbe: Meško, Polensak 44, Moskanjci.

Strojnik ključavničar

varilec, 18 let prakse, z elektrotehnično naobrazbo, samostojen v polaganju transmisije, cevi, strojnih montaž in konstrukcij, išče primerno zaposlitev. — Ponudbe upravi »Slovenca« Maribor pod »Varilec« št. 1334. (a)

Trgovski pomočnik

priden, pošten, trezen — želi premeniti službo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1330. (a)

Ekonom in vrtnar

ženjen, brez otrok, trezen, z 20 letno prakso v vseh panogah kmetijstva, tudi v hmelju in vrtnarstvu, išče službo kot šafar, majer, viničar, vrtnar ali slično. — Dopise upravi »Slovenca« pod »Sama delava« 1326. (a)

Službo išče

absolventinja trgovskega tečaja: poleg tega tudi šivilja. Sprejme kakršnokoli mesto v trgovini ali pisarni. Obenem bi pomagala tudi v gospodinjstvu. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Zmožna« 1285.

Trgovska sotrudnica

mлада, simpatična, bi rada spremenila službeno mesto. Vešča v manufakturi, speciji; šla bi najraje v Ljubljano, Celje ali Maribor. — Ponudbe pod »Takoj« št. 1369 upravi »Slovenca« Maribor. (a)

Gospodinja

kot »starejša«, verzirana v vseh gospodinskih poslih, prvovrstna kuharica, išče službo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 1415. (a)

Mesarski pomočnik

z mojstrskim izpitom — vešč prekaževalec — išče primerno službo. Ponudbe upravi »Slovenca« v Mariboru pod »Vesten« št. 1444. (a)

Postrežnica

starejša, pošena, zmožna tudi mešanske kuhe — išče službo za malo plačilo. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1451.

Trgovske

Trgovski pomočnik

mešan blaga, pošten in trezen ter marljiv, z 3-letno prakso, želi premeniti službo. Plača po dogovoru. Cenj. ponudbe v upravo »Slov.« pod »Pošten« št. 874. (a)

Starejša ženska

z odraslo hčerko, se išče za gospodinjstvo na večje posestvo. Pogoji: znanje nekaj nemščine in dobra priporočila. Dopise upravi »Slovenca« pod »G. K.« št. 1278. (b)

Trgovski pomočnik

izkušen trgovin v mešanem blagom, dober prodajalec, vešč slovenskega in nemškega jezika, vjašine prost. dobi službo. Ponudbe, po možnosti s sliko, poslati ali se osebno predstaviti pri tvrdki Tomaž Kosce — trgovec, Ormož. (b)

Zidarskega vajenca

dobro izolanega, inteligentnega in močnega, ki ima starše v Ljubljani, sprejme gradbeno podjetje za izučitev specialnega dela. Ponudbe z navedbo šolske izobrazbe in starosti poslati upravi »Slovenca« pod značko »Za stalno« št. 1346. (b)

Čevljarški pomočnik

boljši, za zbita in šivana dela, dobi stalno službo. Pogačar, Kamnik. (b)

Hlapca

nekačiča, z dobrimi spretnostmi — sprejemem. Ljubljana, Karlovska c. št. 4.

Ženska oseba

ki ima obrtno in osebno gostilniško pravico, poštena — se išče. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 1399.

Potnike

ali zastopnike, seriozne, sposobne, iščemo v vseh občinah Jugoslavije za posredovanje dovoljenih igralnih avtomatov na procentni obratun. Za prevzem avtomata kot vorec je potrebno Din 6000 — gotovine. Za vsak postavljeni avtomat nudimo 10% provizije, a od rednega inkasa zoper 10%. Možnost služba potnikov ali zastopnikov je po sposobnosti istih do Din 10 000 — mesečno. Ponudbe je poslati pod številko 39523 na »Publicitas d. d., Zagreb, Ilica 9.

Krojače

samo prvovrstne, popolnoma izveštane v damskih plaščih — sprejme »Elite«, Prešernova ul. 7.

Razpis

Občina Koprivnik, srez Kočevje, razpisuje pogodbeno mesto občinskega delovodje. Mesečni prejemki 800 Din in doklade po § 57 uredb 100 Din. Šolska izobrazba najmanj 4 razredi srednje šole ali nje enake strokovne šole, vešč tudi nemškega jezika. Varščina 5000 Din. Pravilno kolkovane prošnje, opremljene s potrebnimi listinami po št. 7. in 8. uredb o občinskih uslužbenih je vložiti tekom enega meseca po objavi tega razpisa v »Službenem listu« pri tej občini. Občina Koprivnik, dne 1. februarja 1935. (b)

Zastopnike

v vseh krajih sreskih načelstev iščemo za prodajo novosti svetovnega slovesa z dovršenim uspehom. Stalen glaven in stranski zaslužek. Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 1244.

Prodajalka

ki bi obenem tudi bila pomoč v gostilni, iščemo za manjšo specerijsko trgovino. — Dopise prosim upravi »Slovenca« pod »Poštena« št. 1375.

Pomožno natakario

staro 18 do 24 let, ki zna igrati na harmoniko ali citre — takoj sprejemem. Ponudbe s sliko upravi »Slovenca« št. 1349. (b)

Prodajalka s kavčijo

ki bi sama vodila trgovino, sprejemem za deželo. Oskrba v hiši. Naslov v upravi »Slovenca« v Celju.

Čevljar, pomočnika

zmožnega šivanih in pletenih del, takoj sprejemem. Franc Juvan, čevljar, Radomlje 25, pri Kamniku.

GREŠITE MNOGO

Če ne čitate redno

SLOVENCA

Vajenci

Učenko

sprejemem v specerijsko trgovino. Vsa oskrba pri starših. Izobrazba 3 mese. šole. — Naslov v upravi »Slovenca« št. 1280. (v)

Učenca

v trgovino z meš. blagom sprejemem. Ponudbe s prepisom zadnjega šolskega spričevala v upravo »Sl.« pod »Hrana in stanovanje« št. 1392. (v)

Kot vajenka

(stara 16 let) želim vstopiti v kako gostilno ali kuhinjo. Naslov v upravi »Slovenca« št. 1323. (v)

Učenec

s primerno šolsko izobrazbo, pošten, agilen, ki ima res veselje do večje trgovine z mešanim blagom, se sprejme. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Slovenigradec« št. 1441.

Vajenka

za čevljarstvo šeparico sprejme Alfonz Zarnik — modno čevljarstvo, Gajeva 9. (v)

Denar

Posojila

na vložne knjižice daje Slovenska banka. Ljubljana Krekov trg 10.

Hranilne knjižice

kupujemo, prodajamo ter izposlujemo posojila na iste najhitreje in najsolidneje. — Poslovni zavod d. d., Zagreb, Praška ul. 6/II. Tel. int. 38-38. (d)

Posojilo

20.000 Din iščem na novo hišo. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Prvo mesto« št. 1266. (d)

Posredujem

denar na hranilne knjižice vseh denarnih zavodov. Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12. (d) Telefon 38-10

Ureditev dolgov

potom sodnih in izven-sodnih poravnav.

Nasveti v konkurnih zadevah in vseh drugih trgovsko-obrtnih poslih. Strokovne knjigovodske revizije, sestava in apro-bacija bilanc.

Preskrba kreditov,

nasveti glede hranilnih vlog in plasiranje istih. Vsi posli kmečke zaštite.

Lojze Zajc.

Ljubljana, Gledališka ulica 7. Telefon 38-18.

Družabnika

ali finansierja, serioznega, z na manj 11in 300.000 — gotovine iščemo za izdelavo in plasiranje nadvse rentabilnega, oblastveno dovoljenega igralnega avtomata na procentni obratun. Stood-totna amortizacija vsake vloge tekom 6 mesecev. Za vsako vlogo damo dvojno kritje. Ponudbe pod številko 39523 na »Publicitas d. d., Zagreb, Ilica 9.

Vložno knjižico

Zadružne gospodar. banke z vlogo 15—20.000 Din kupim proti mesečnemu odplačilu po 1000 Din v gotovini. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »V gotovini« št. 1344. (d)

Hranilne knjižice

Mestne hranilnice Ljubljanske za 100 do 120.000 Din v polni vrednosti kupim. Plačam do 3000 Din na mesec. Nudim varnost. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »3000« št. 1435. (d)

45.000 Din posojila

v gotovini — iščem za takoj. Vknjižba na I. mesto ali zastavilo hranilne knjižice. Ponudbe upr. »Sl.« pod »Vknjižba« 1409. (d)

Posojilo

za nakup hiše s pekarno iščem — najraje od trgovca z moko. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »300.000« št. 1354. (d)

Stavbno podjetje

vabi družabnika (-co) z manjšim kapitalom k sodelovanju. Ponudbe upr. »Slov.« pod »Kapital« št. 1418. (d)

Družabnika

sprejme dobro vpeljana veletrgovina. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Rentabilnost 250« št. 1425. d

Iščem kompanjona

ki razpolaga vsaj s 30.000 Din, za umetni mlin na zelo prometnem kraju. — Dopise upravi »Slovenca« pod »Dobro dobiček« št. 1309. (d)

Ženitbe

Gospodična

srednjih let, z gotovino in pohištvo, želi poročiti drž. uslužbenca. Vdovici niso izključeni. Ponudbe pod značko »Zima« 1327.

33 letna gospodična

resna, s prihranki in službo, želi v vrhu ženitve znanja z boljšim gospodarstvom. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Bodočnost« št. 1382. (z)

Vdovec

z gostilno in trgovino, z večjim premoženjem (kapitalom) išče sebi primeren gospo v starosti nad 50 let. Ponudbe podružnici »Slovenca« v Ptuj pod št. 1348. (z)

Pouk

Instruiram

vse predmete nižje gimnazije po nizki ceni. Naslov v upr. »Sl.« pod št. 1410. (u)

Kako postaneš

šofer?

Ako se vpišeš v J. Čehovo šolo šola na Trševski cesti 36 ki ti pošlje na zahtevo prospekt za stonji. (u)

Stanovanja

ISCEJO:

Dvosobno stanovanje z vsemi pritliklinami, najrajši s kopalnico — išče mirna stranka dveh oseb za majev termin. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Točen plačnik« št. 1357. (z)

Štiri- do petsočno

stanovanje z vsemi pritliklinami, v bližini Tabore ali sv. Jožela — se išče. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Za maj« št. 1357. (z)

Dvosobno stanovanje

išče mirna, 3-članska družina. Točen plačnik! Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Bežigrad« 1407. (c)

Enosobno stanovanje

snažno, s kabinetom, išče upokojenka za april. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1320. (c)

Dvosobno stanovanje

s kopalnico išče zakonski par brez otrok. Ponudbe s ceno upravi »Slovenca« pod »Cisto« št. 1329. (c)

ODDAJO:

Trisobno stanovanje

v Tavčarjevi in štirisobno v Slomškovi oddamo. Več pri kamnoseki Vodnik, Kolodvorska 34. (c)

Dvosobno stanovanje

podpritlično, s pritliklinami, ceno oddam Prešernova 20, Zelena jama. (c)

Trisobno stanovanje

solčno, s kopalnico, plinom, balkonom, v I. nadstropju vile na Mirju, takoj za Obrtno solo, oddam z marcem ali aprilom. Ponudbe pod »12000« št. 1428 upravi »Slov.«. (c)

Pritlično sobo

in kabinet oddam z majem snažni, mirni stranki. Pripravno za mirno obrt. Informacije: Poljanska c. št. 33-I. (c)

Enosobno stanovanje

oddam s 15. februarjem. Vič 152, Cesta na Brdo.

Solčno sobo

oddam stalnemu gospodu, eventualno s hrano. Gruberjevo nabrežje 16. Primerno za upokojenca. (s)

Dve sobici

v bližini tovarne za klej in Sv. Križa oddam z majem samo rednemu plačniku. Poizve se: Restavracija Dev. M. Polje, pri kolodvoru. (s)

Opremljeno sobo

s souprabo kopalnice, v sredini mesta, pri operi, takoj poceni oddam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1359. (s)

Opremljeno sobo

oddam v Mariboru, Stolna 1. (s)

Sobico

lepo, prazno, oddam na Resljevi cesti 12/II, levo.

Vnajem

ISCEJO:

Valjčni mlin

na stalni vodi, vzamem v najem. Položim tudi kavčijo. Ponudbe upravi »Sl.« pod »Dobro idoče« 1385. (m)

ODDAJO:

Lokal

s stanovanjem — poleg »Produkte«, Dunajska cesta — oddam. Poizve se: Figar, Vošnjakova 6. (n)

Trgovina

z mešanim blagom, v industrijskem kraju, dobro vpeljana, z močjo razširjenosti velikega razširjenosti — se odda v najem. Ponudbe pod »Najem trgovine« št. 1378 upravi »Slovenca«. n

Poslovni lokali!

V najem oddamo poslovne lokale, primerne tudi za večjo trgovino ali engros trgovino, v prometni ulici Maribora. Za podrobne podatke se je obrniti na podružnico Ljubljane kreditne banke v Mariboru.

Enodružinsko hišo

z večjim vrtom, pri Dev. Mar. v Polju, oddam takoj v najem. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1351. (n)

Hiša

z vrtom in njivo, tik cerkve, 1 uro od Celja, se odda. Naslov v podružnici »Slovenca« Celje. (n)

Obrtni lokal

(dve sobi) oddamo s prvim majem 1935 v Selenburgovi ulici. — Ponudbe pod »Lokal maj« št. 1461.

Pohištvo

Razno pohištvo

zaradi preselitve ugodno prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 1408. (s)

Spalnice

moderne, orehove korenine, pleskane v najnovejši orehovi imitaciji, in kuhinjske opreme — dobite najceneje pri Andlovic, Komenskega ul. 34. (s)

Razno pohištvo

povsem nove spalnice, jedilnice in posamezne kose raznovrstnega novega pohištva — prodam po najugodnejših cenah (tudi na hranilne knjižice). — I. Mathian, tovarna pohištva v Ljubljani, Tyrseva cesta št. 14. (s)

Posrestva

Enonadstropno hišo

v zelo lepem kraju, pripravo za vsako obrt — prodam ali dam v najem. Pogačar, Kamnik 22. (p)

Za 105.000 Din

dvostanovanjska hiša, nova, s pritliklinami, 10 minut od tramvajске postaje v Vodmatu, pod ugodnimi pogoji takoj naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1240. (p)

Ugodna prilika

za nakup vinogradskega posestva, ležečega na Trški gori pri Novem mestu. Nad 4½ ha vinograde, 1½ ha njiv, travnika, gozda in vrta, 2 hiši in gospodarsko poslopje ter pritlikline. Dražba bo pri sreskem sodišču v Novem mestu dne 18. II. 1935 ob 8½ v sobi št. 1. Cenjeno 242.606 Din, najmanjši ponudki 161.737 Din, kavčija 24.300 Din. Točnejša pojasnila na razpolago pri Mestni hranilnici ljubljanski v Ljubljani. (p)

Posestvo

hišo z gospodarskim poslopjem, sadni vrt, njive, travniki in gozd —

Glasba

Muzika

prodaja prvovrstne inozemske klavirje in pianine. Popravila in uglašuje strokovnjaško, na ceneje. Izposojuje in prodaja tudi preigrane instrumente — Ljubljana, Knaflijeva ul. 4.

PRESELILI SMO SE

iz Tavarijeve ulice 5 v pasajo nebotičnika ELEKTROTON c. z. o. z. plošča - gramofone izposojamo, zamenjamo, prodamo in kupujemo

Kratek klavir

prodam za nizko ceno. Trnate Anton, Medvode.

Harmonika

diatonična (navadna) štirikratna, trikrat uglašena, poceni naproday. Maribor, Mejna 5. (g)

Harmonij

dobro ohranjen, kupimo. Ponudbe je poslati na naslov: Šolsko upravitelstvo v Hajdini pri Ptuj.

Obrt

Parne pekovske peči in stroje postavlja »Tehna«, Ljubljana. Mestni trg 25. Sprejema zastopnike iz vseh krajev.

Modroce

posteljne mreže, železne zložljive postelje, otomane, divane in tapetne izdelke nudi na ceneje. RUDOLF RADOVAN tapetnik, Mestni trg 13. Ugodni nakup morske trave, žime, cvilha za modroce in blaga za presleke pohištva.

Predno se odločite, za popravilo Vašega pisalnega stroja

zahajevate ponudbo o specialnega mehanika

B. Žitnik, Ljubljana

Kolodvorska ul. 21

Tel. šte. 34-25

Za vsako popravilo jamčim nismo!

Pozor!

Moderne tapetne izdelke, kot couch zofe, otomane, modroce, si najceneje naročite pri tapetniku Josipu Pirnarju — Novo mesto. (t)

Prodano

Neveste

gospodinje - obrtniki ne zamudite ugodne prilike. Zaradi izpraznitve zaloge odprodajam iz skladišča razno kuhinjsko posodo, orodje itd. po znatno znižanih cenah Stanko Florjančič, železnina. Resljeva cesta št. 3 (poleg Zmajskega mostu). Vhod skozi dvorišče. V račun vzamem tudi hranilne knjižice Kmetске in Ljudske posojilnice ljubljanske. (t)

Žage

remscheidske, izberete tudi na knjižice na ceneje pri »Jeklo«. Stari trg. Zahajevate ponudbe! (t)

Voz zapravljalček

eleganten, prodam ali zamenjam za dolinsko vino. Ačkun Valentin, Trbovlje. (t)

Sveže najtinejše norveško

ribje olje

iz lekarne dr. G. Piccolija v Ljubljani se priporočajo ljudem in slabotnim osebam.

Premož, drva, koks prodaja Vinko Podobnik, Tržaška cesta št. 16. Telefon 33-13.

Žimo, mokro travo, motvoz vseh vrst, štrange, uzde, vrvi za perilo in druge vrvarske izdelke kupite najboljša in najceneje pri I. Andlovic, Mestni trg 9. (t)

Ženini, črne suknje in obleke res poceni kupite pri PRESKERJU, Sv. Petra c 14. (t)

Pozor trgovci!

Prodajam 15.000 parov platnenih čevljev z gumi podplatom v sivi in beli barvi. Cena istim je Din 1:50 za par od šte. 23 46. Izpod 100 parov jih ne prodajam. Čevlji so solidno in lepo izdelani in je vsak par posebej zapakovan v kartonu.

Ivan Prešern tovarna čevljev Krani

Naprodaj:

6% Ljublj. obligacije, slamozeznica, spona (klanje), prsna konjska oprema in vozne sanke. Streliška 33.

Naprodaj

zobata lesena triba, premer 2 m, in k nji pripadajoča železna, ter več drugih mlinskih potrebščin. Pirc Franc, Hudo 15, p. Radomlje. (t)

Zdrav, odbran krompir

oddaja, dokler zaloga

po 55 Din 100 kg

vsako količino

tvrdka A. VOLK.

Ljubljana,

Resljeva cesta št. 24

Pisalni stroj

dobro ohranjen — poceni naprodaj. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 1401. (t)

Hud pes

volčje pasme — naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1321. (t)

Tvrđka

A. & E. Skaberné Ljubljana

javljaja, da jemlje do preklica v račun zopet knjižice prvovrstnih ljubljanskih denarnih zavodov (Mestna hranilnica, Ljudska posojilnica, Ljubljanska kred. tuda banka Kmet-ska posojilnica).

Istočasno opozarja na svojo inventurno prodajo.

Poročne prstane

ure, veržice, uhane, kakor tudi očala — kupite najbolj ugodno pri Josipu Jankotu, urarju v Kamniku, na Šutni — nasproti farne cerkve. (t)

Šivalne stroje:

Vesta, Kayser, Pfaff Gritzner, Nauman in Rast-Gasser kupite najceneje pri stari domači tvrdki

M. R. PLEVEL

v Preski pri Medvodah

Oglejte si zalogo.

Zahajevate ponudbe.

Edino potom tvrdke

ABC

Ljubljana, Medvedova cesta 8, telefon 24-44 (poleg gor. kolodvora)

najbolje kupite in prodate vse dobro ohranjene predmete, kakor: pohištvo, šivalne stroje, kolesa in motorje, pisalne stroje, glazbila, trgov. inventar, orodje, dragocenosti in umetnine itd., itd.

V prodajo sprejemamo vse vrste premičnin! Informacije brezplačno!

Pisalne mize

hrastove, orehove spalnice, moderno, vezano (spe-rano), in česajev spalnice, navadno, ima poceni naprodaj Ignacij Vurnik, mizarstvo, Vižmarje št. 36, Št. Vid. (t)

SHELL-ov ZIMSKI RASTLINOBRAN

JE UN VERZALNO, POPOLNOMA NEŠKODLJIVO SREDSTVO, KI UNIČI RAZNE ŠKODLJIVCE, NJIHOVA JAJČKA, GNEZDA IN LIČINKE

ZAHTEVAJTE BREPLAČNO POUČNO KNJIŽICO IN NAVODILA PRI

ANGLO-JUGOSLAVENSKO PETROLEJSKO D. D. BEOGRAD ZAGREB SARAJEVO

Drobilec

v dobrem stanju, za kamenje, in mlin - ugodno naprodaj. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 1419. (t)

Visoka kredenca

(staronemški slog), lepa, z marmornato ploščo, naprodaj. Naslov v upr. »Slovenca« št. 1355. (t)

KROMPIR „ONEIDA“

gorenjski, priznani na boljši debeli, ter rožni k dobavi samo vagonске množine

Kmetijska obratna zadruga Kran

Šivalni stroj

počezljiv, popolnoma nov 2800, rabljen 1300 Din, čevljiarski stroj (flachsteper) nov, 2800 krojaški stroj 1600 Din — prodaja tudi na hranilno knjižico Spodnještajarske in Mestne hranilnice v Mariboru — Ussar, Trubarjeva 9, Maribor. (t)

VINA

vseh vrst kupite najugodnejše pri

Centralni vinarni v Ljubljani.

Cvetlični med

zajamčeni, 10 kg 148 Din, 30 kg 360 Din, franko vozina, razpošilja G. Drechsler, Tuzla. (t)

Gumbe

za perilo, kostume, plašče, suknje, obleke itd.

D. M. C. in C. M. S.

predmeti kakor prelože za vezanje v štrane in klopih. Mouline, trakove, šinke, vezanice, sukane, lasiško, svilno kronsko, Primor, Guiver, Adler, Semperbene, damsko perilo, kravate, ovratnike.

Dišeče mila

zobno čistilo Kaodent, Odol, Klorodont, prašek, ščetko, vazelina za roke.

Nogavice

damске, moške, otroške in rokavice v valitki izbiri nudi po najnižjih cenah

OSVALD DOBEIC, LJUBLJANA

Pred skolio 15.

Na debelo! Ogled brezobvezno. Na drobno!

BANKA BARUCH

15. RUE LAFAYETTE PARIS

Telef.: Trinité 81-74 — Telef.: Trinité 81-75

Naslov brzojavkam: Jugobaruch Paris 22

Banka Jugoslovanskih izseljencev v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu.

Odpremilja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu.

Vrši vse bančne posle najkulantneje.

Poštni uradi

v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune:

BELGIJA: No 3064 04 Bruxelles.

FRANCIJA: No 1117-94 Paris.

HOLANDIJA: No 1458-65 Ned. Dienst.

LUKSEMBURG: No 5967 Luxembourg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

Ribolov v Pesnici

med Sv. Marjeto in Sv. Lenartom se odda najem. Ponudbe pod »Pesnica« 1377 na upravo lista.

Dva lokala na B. edu

eden za modno drugi za delikatesno trgovino na najbolj prometnem kraju se odda

Dopisi A. Wölling - Bled

Debege tiskalno napravo

skoro novo aparat in večjo zalogo črk, le malo črpa rabljeno, ceno prodam Naslov pove uprava »Slovenca« pod »Debege«.

Obvarujmo sadje pred škodo!

O koristih, ki nam jo prinaša sadjarstvo, je skoro nepotrebno govoriti. Mnogo krajev živi pri nas od sadjarstva (nekateri predeli Slovenije, nasadi sliv v Bosni, Srbiji in Posavini itd.), pa tudi v drugih krajih je sadjarstvo važna panoga poljedelstva, ki prinaša našemu kmetu lep denar.

Velika važnost sadjarstva v današnji krizi in prednost, ki jo ima pred drugimi panogami poljedelstva, je v tem, da so se cene sadja kljub splošnemu strašnemu padcu cen poljskih pridelkov, obdržale na stari višini.

Zato pomeni umno in napredno sadjarstvo v sadjarskih krajih v današnji krizi pravo rešitev in blagostanje za našega kmeta.

Toda velika napaka naših poljedelcev — sadjarjev je v tem, da sadno drevje slabo goje, misleč, da je dovolj, da ga zasadi in ga prepustijo lastni usodi. Zato dosežajo kljub vsem ugodnim naravnim pogojem za razvoj sadjarstva razmeroma slabe uspehe, obirajo sadje z majhno tržno vrednostjo, ker ne dosega niti približno tolike cene, kot jo dosežejo sadjarji v naprednejših deželah.

Eden najvažnejših pogojev za smoteno in pravilno gojitve sadnega drevja je zaščitenje pred rastlinskimi škodljivci in boleznimi. Sadje, ki so ga škodljivci napadli, pred časom odpada, in ko je zrelo, je kot pravimo, črivo ter hitro gnije in propada. Zato je tako sadje komaj sposobno za trg, kaj šele, da bi se obdržalo do pozne zime ali celo do spomladi, ko mu je cena vsepovsod višja, kot kaj po trgati.

Pa ne le to! Razni škodljivci nam lahko uničijo vso trgatve ali celo cele sadovnjake. Tako je češpljeva ščitasta uš pred nekaj leti uničila okrog 10 milijonov slivovih dreves in s tem napravila našim kmetom škodo nad 50 milijonov Din letno, letos pa preli podobna nevarnost tudi jabolkom, hruškam in ostalemu sadju.

Izmed mnogih sredstev za ohranitev drevja so se začele v najnovijem času pri naprednejših poljedelcih v inozemstvu čedalje bolj širiti sredstva, pripravljena iz očiščenega olja, ki so skoro povsem izpodrinila stara sredstva za uničevanje škodljivcev.

Prednosti teh novih sredstev so velike in mnogostanske. Ona zlasti niti najmanj ne škodujejo sadju in zemljišču okrog drevja kot nekatera starejša sredstva.

Dalje so, kar je za današnji čas zlasti važno, mnogo cenejša, ker zadostuje trikrat manjša količina za uspešno delovanje.

Važno je dalje, da ne uničujejo le vseh vrst škodljivcev, temveč tudi njih jajčeca, gnezda ličinke itd.

Četudi je sadje načeto, ga povsem lahko očistimo, če pravilno izvršimo škropljenje s tem sredstvom.

Ravnanje s tem sredstvom je povsem lahko in enostavno: V čisto posodo nalijemo določeno količino sredstva, dolijemo vode in mešamo, dokler ne dobimo redki smetani podobno tekočino. Nato dolivamo nadaljno potrebno količino vode in delo je opravljeno — škropliti začnemo lahko takoj.

Pri nas taka sredstva do danes še niso bila znana. Kot prva uvaja svetovna tvrdka »Shell« svoje odlično sredstvo »Rastlinobran zimski«, ki so ga po mnogoletnem trudu sestavili znani tuji znanstveniki in praktiki. To novo sredstvo »Rastlinobran zimski« ima vse našteje prednosti. — Tvrdka »Shell« bo poslala tudi svoje strokovnjake — inženjerje agronomije — med ljudstvo, da razložijo in pokažejo, kako je ravnati s tem novim sredstvom.

Vzorno sadjarstvo nudi siguren dohodek

VOJSKO DO UNIČENJA NAPOVEDUJE TVRDKA SHELL ŠKODLJIVCEM, KI PRETE OBŠIRNOKU NASEGA SADJARSTVA. PO CELI DRŽAVI PRIREJA SHELL NA SVOJE STROŠKE PREDAVANJA O MIDEREM SADJARSTVU IN VARSTVU RASTLIN

Ker Vam želi Vaš trgovec

postreči le s prvovrstnim blagom, Vam ponudi za čiščenje vseh kovin v budoče le: Dobite v vsaki železniški ali špecerijski trgovini.

Servitor

Vata

„Jelodvor“ družba Ljubljana

Uprava »Slovenca« Maribor

Koroška cesta 1 Podružnica: Aleksandrova 6

Sprejemamo se oglašiti in naročniki lista, izvršujejo vsi uravni posli in dajejo pojasnila ki spadajo v delokrog upravitelstva lista.

Automehanični stroji

se pod ugodnimi pogoji prodajo. Poizve se v gostilni

Kus, Celje, Glavni trg 5

Zahvala.

Zahvaljujem se kirurgu specialistu primariju gosp. dr. Černicu v Mariboru, ker me je s težko operacijo rešil moje dolgorajne želodčne bolezni. Prav tako se mi zahvaljujem za vso prijaznost, pozornost in veliko skrb, katere sem bil pri njem čelezen vesled česar ga vsakomur toplo priporočam. Iskrena zahvala tudi asistentu gosp. dr. Vranaku kakor tudi ostalim zdravnikom mariborske bolnišnice.

SIMON JOŽE, Draščič pri Metliki.

POTNIK

manufakturne ali kratke stroje SEISOE za Slovenijo in Prekmurje, ki bi prevzel ko- postaranski za- sušek ko-ekcije pletenih proti proviziji. Prednost imajo oni, ki po ujele s las nite auto in ki so že de ova i s pie- enizami v teh krajih. Samo prvovrstne in odlično upe- jane moči s referencami naj stavijo ponudbe pod „110“ na Propagand d. d., Zagreb - Je počev tr. 5.

„TRIBUNA“ F Batel, Ljubljana, Karlovska c. 4. Ceniki: franko.

Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta 5 (paviljon)

lahko plačate naročnino za »Slovenca« »Domohuba« in »Bogoluba« naročate inserate in dobite razne informacije — Poslovne ure od pól 8 zjutraj do pól 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne. Telefonska številka 3030

ZAHVALA. Ob nenadni smrti našega nepozabnega soproga in očeta, gospoda OKORNA FILIPA

se najiskreneje zahvaljujem vsem, ki so mi ob težki izgubi mojeja moža pri- skočili na pomoč. Posebno zahvalo sem dolžna č. duhovščini, osobito preč. g. duh. svet. Gašpariču za globoko v srce segajoč govor, kakor tudi za govor g. obrat. ing. Vrbiču. Nadalje upravi Društvenega doma za vso skrb, ki jo je uprava izvršila. Zahvaljujem se cerkveni pevskemu zboru, okletu rud. nameščencev in delav. pevskemu društvu »Zarja« za krasne žalostinke, kakor tudi delavski godbi. Zahvala rud. nameščencem, osobito vzhodnega okrožja. Zahvala tudi vsem darovalcem cvetja in vencev ter končno vsem, ki so ga v tako obilnem številu spremili na njegovi zadnji poti. Bog plačaj!

Trbovlje, 6. februarja 1935.

Zalujoča žena in otroci.

Zahvala

Vsem, ki so mi ob smrti mojega nepozabnega in blagega soproga, očeta, brata, strica

Leskovca Ivana

trgovca in posestnika

stali ob strani, in vsem, od katerih sem prejela ustne kakor tudi pismene izraze sožalja, se najpriznaneje zahvaljujem.

Posebno zahvalo sem dolžna č. gg. duhovnikom z dekanom A. Gornikom na čelu, ki so vodili žalni spreved, pevskega društva »Zvon« v Šmartnem za v srce segajoče žalostinke, dalje gasilnemu društvu Šmartno in Jablanska dolina, društvu »Sokol«, darovalcem vencev in vsem, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti. Vsem ponovno — najsrčnejša hvala!

Šmartno, dne 10. februarja 1935.

Globoko žalujoča soproga s sinčkoma.

Zahvala

Najiskreneje se zahvaljujemo za vse dokaze sočutja in sožalja ob bolezni in smrti naše nepozabne tete in botrice, g.

Franje Zupančič

za poklonjeno cvetje in za mnogoštevilno spremstvo na njeni zadnji poti.

Posebno se pa še zahvaljujemo gg. č. patru Romanu dr. Tomincu, primariju dr. Blumauerju ter ostalim dežurnim zdravnikom, č. sestram, posebno s. Olimpiji in s. Korneliji.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v soboto 16. februarja ob 7½ v franciškanski cerkvi.

Bož plačaj vsem!

V Ljubljani, dne 10. februarja 1935.

Zalujoči ostali.

VELIKI JUBILEJNI OKTODNI SUPER RADIONE

za kratke, normalne in dolge valove je vodilni aparat sezone 1934-35.

Ločljivost, lepota glasu, popolna izravnava fadingov, enostavnost in preglednost skale so njegove odlične prednosti.

Posebnost aparata je avtomatična priprava, ki aparat sama izklopi, ko je konec sporeda!

Zahtevajte posebni prospekt za ta izborni aparat!

„RADIO“

reg. zadr. z o. z. v LJUBLJANI - Miklošičeva cesta 7

Vabilo k občnemu zboru

Usnjarske in čevljarke zadruge »Runo«, registrovane zadruge z omejeno zavezo v Trzinu, ki se bo vršil v nedeljo, dne 17. februarja 1935 ob pol ene popoldne v »Našem domu« s sledečim dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1934.
4. Čitanje revizijskega poročila.
5. Sklepanje o podporah.
6. Volitev načelstva.
7. Volitev nadzorstva.
8. Slučajnosti.

Odbor.

PERJE

1 kg Din 550, 10 — SAMO KEM. ČISTO
1 kg skubljeno 16 —, 20 —, skubljeno gosje
perje 36 —, 48 —, beli popuh 100 —, siv popuh,
1 kg 80 —, beli puh 150 —. Polnjene blazine,
Din 87 —, 110 —, 135 — dalje. Polnjene pe nice od
Din 22 —, 35 — dalje. Vzorci brezplačno.

„POSTELJ'NA" - Zagreb Il'ca 76

Natečaj

za idejni osnutek zgradbe mestne ubožnice
v Celju

Mestna občina celjska razpisuje natečaj za idejni osnutek zgradbe mestne ubožnice v Celju, katerega se lahko udeležijo arhitekti in inženjerji, ki so državljani kraljevine Jugoslavije. Ocenjevalni odbor šteje 5 članov. Za najboljšo rešitve so določene nagrade po 8000 Din, 5000 Din, 3000 Din in dva odkupa po 1500 Din.

Rok natečaja poteče 1. aprila 1935, leta, do katerega dne se morajo oddati osnutki v zapечатem ovoj osebno ali po pošti mestnemu poglavarstvu v Celju. Na ovoj, kakor tudi na vsakem načrtu in ostalih prilogah mora biti označen moto ali znak. Enako se naj označi zapечат ovoj, ki vsebuje točen naslov projektanta in ki mora biti vložen v skupen ovoj z načrti.

Rezultat natečaja se bo objavil tekom meseca aprila 1935 v dnevnem časopisu.

Vsa potrebna navodila, program natečaja ter ostali razpisni pripomočki se dobijo pri teh. oddelku mestnega poglavarstva v Celju proti plačilu nabavnih stroškov v znesku 50 Din.

Mestno poglavarstvo Celje

V neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša predobra mama, babica, prababica, teta in tašča, gospa

Marija Jeločnik

vdova krojaškega mojstra

dne 9. t. m. po daljšem, težkem trpljenju, previdena s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage nam poko nice bo v ponedeljek, dne 11. februarja 1935 ob pol treh popoldne izpred mrtvašnice Vidovdanska cesta 9 na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v torek, dne 12. februarja ob pol osmih v stolnici.

Ljubljana, dne 9. februarja 1935.

Zalujoči ostali.

DVE NOVI KNJIGI IZ KNJIŽNIH ZBIRK JUGOSL. KNJIGARNE

IZ ZBIRKE
DOMAČIH PISATELJEV

IZ ZBIRKE
LJUDSKÉ KNJIZNICE

Mesečna naročnina na zbirko

DOMACH
PISATELJEV

(3 v polno platno vezane knjige)
znaša Din 10,
s poštnino Din 11.

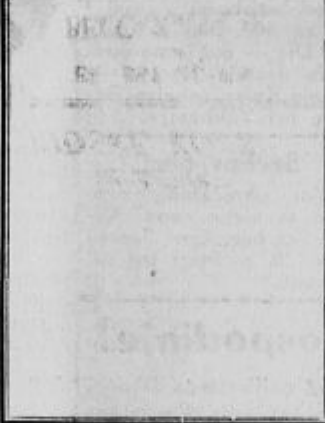
Mesečna naročnina na zbirko

LJUDSKO
KNJIŽNICO

(4 v polno platno vezane knjige)
znaša Din 12,
s poštnino Din 13

ERNEST CLAES
BELOGLAVČEK

IZBRANI SPISI FRANCETA BEVKA

LIUDJE POD OSOINIKOM

CELO PLATNO. 318 STR

IN KRIVDA

ERNESTA CLAESA „DE WITTE“

BELOGLAVČEK

PREVOD S. ŠKERLA CELO PLATNO. 203 STR

Malenkost na mesec plačate za naše knjižne zbirke! Zahtevajte prospekt!

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA — LJUBLJANA

Björnstjerne Björnson:

Deklica s Prisoj

Ko sta nekoč ribali mlečne golide, jo je mati vprašala, na koga prav za prav misli.

Vprašanje je bilo tako nenadno zastavljeno, da je zardela.

»Ali si že komu dala besedo?« je še vprašala mati in ji pogledala v oči.

»Nikomur«, je Seneva naglo odgovorila.

Poslej na Prisojah o tej stvari niso več govorili.

Ker je bila daleč na okoli najbolj bogata, so jo vedno spremljali dolgi pogledi, kadar je šla v cerkev; zakaj videli so jo le v cerkvi in doma. Ker so starši bili »hangijanci«, je nikdar ni bilo ne na ples ne na veselico.

Thorbjörn je sedel v cerkvi nasproti njej. Toda nikdar ju ljudje niso videli, da bi bila govorila. Vsak pa je sodil, da je vendar le nekaj med njima. Ker pa nista med seboj govorila, kakor je bila navada drugih zaljubljenecv v dolini, so ju začeli opravljati Thorbjörna so začeli po strani gledati. Tega se je mladenič dobro zavedal, vsled česar je postal še bolj osoren, kadar se je pri svatovščinah in plesu sešel z drugimi mladimi ljudmi. Tedaj se je rado zgodilo, da se je takoj spustil v tepež. Toda ti pretepi so tim bolj pojemale, čim bolj je rastle število tistih, kateri so občutili njegovo pest. Tako se je Thorbjörn že zgodaj navadil, da ni trpel nikogar, ki bi mu hodil na pot.

»Ti si torej postal mož, ki dela na svojo pest«, mu je rekel Sigmund. njegov oče. »Ampak pomisli, da je moja pest najbrže še vedno močnejša ko tvoja!«

Jesen in zima sta minuli, pomlad se je bližala —

ljudje pa še vedno niso vedeli, kako in kaj. Raztrosili so toliko govoric o dolgih nosovih, s katerimi so snubci odhajali s Prisoj, da so se nazadnje na to navadili in se niso več menili za Senevo. Pač pa je Ingrida bila vedno pri njej. Letos pojdeti obe skupaj v planino. Senevin oče Guttorm Solbakken je namreč kupil od Granlidovih delež na njihovi planini. Thorbjörn je prepeval gori v gorah, zakaj na planini je bilo treba marsikaj urediti.

Nekega lepega dne, ko je svoje delo opravil in se je že začelo večeriti, je sedel na tla ter premišljeval to in ono, posebno pa tisto, o čemer so ljudje v dolini najbolj govorili. Vznak se je zleknil v rdeče-rjavo resje, si prekril roki pod glavo in zrl v nebo, ki se je temno-modro bočilo nad vrhovi košatih drevesnih vrhov. Zelenje listovcev in iglovcev se je zlivalo v trepetajoč val, temne veje, ki so ta val vse križem prepletale, pa so delale čarobne slike. Nebo je pa zarl le, če se je zganil kak listič na drevesu; nekoliko dlje pa, kjer se vrhovi dreves niso več stikali, je privrelo nebo kakor široka reka in se nagajivo vila sem ter tja. To je speljalo njegovo domišljijo, da je to, kar je gledal, spletel v lepo sliko.

Breza se je zopet na vso moč zasmejala jelki in jo pogledala od zpodaj navzgor. Smreka je zamišljeno stala in s svojimi iglami bodla na vse strani; zakaj čim milejši je postajal zrak, tim več slabičev se je začelo gibati, se dvigati ter svoje sveže zelenje moleti smreki tik pod nos.

»Kje pa ste bili letošnjo zimo, če smem vprašati?« je poizvedovala smreka, se pahljala ter v neznostni vročini potila smolo. »To je pa že od sile! Taka vročina pa tako na severu — fuje!«

Tam stoji stara sivoglava smreka, ki je tako vi-

vedno za prst debelo mladiko se je še vsikdar lahko vedno za prst debelo mladiko se je še vedno lahko tako nizko sklonila, da je drzni javor mogla zgrabiti za njegov najvišji čop ter ga tako pocukati, da ga je do kolen pretreslo. To silno smreko so človeške roke vedno višje in višje obsekavale ter ji jemale njene veje. Nekega dne pa se je naveličala takega ravnanja ter je naglo tako visoko šinila kvišku, da se je tanka jelka ob njeni strani kar prestrašila in smreko vprašala, ali kaj misli na zimske viharje.

»Ali kaj mislim na zimske viharje?« je odgovorila smreka ter s pomočjo severnega vetra jelko tako klofutnila, da bi se bila ta skoro zgrudila, kar je bilo dovolj hudo. Močna in debela temna smreka je poglala v zemljo tako silno nogo, da so njeni prsti, ki so kakih šest laktov stran moleli iz zemlje, bili še bolj debeli, kakor pa vrba tam, kjer je bila najbolj obilna. To je vrba nekega večera sramežljivo in na tiho potožila srebotu, kateri jo je zaljubljeno objemal. Kosmata smreka si je bila svesta svoje sile. Ko je poganjala svoje veje visoko v divji zrak, kamor človek ni več mogel, mu je izzivajoče zaklicala: »Sedaj me pa le obsekuj, če morete!«

»Ne, tebe ne morejo več obsekavati«, je rekel orel, se milostno spustil na njo, si dostojanstveno zgrnil svoja krila ter začel s svojega perja čistiti madeže malovredne ovčje krvi. »Mislim povabiti kraljico, da bi se tukaj naselila... Seboj nosi dvoje jajc, ki bi jih rada znesla«, je tišje dodal ter sramežljivo pogledal svoje gole noge; zakaj prešinili so ga sladki spomini na tiste prve pomladne dni, ko je po prvih gorkih solnčnih žarkih kar nekam obnorel. Nato pa je dvignil glavo ter je izpod zasenčenih obrvi pogledal tja gor v črno skalno pečevje, ali morda ne kroži tam nekje kraljica, vsa trudna in hrepeneča po gnezdu.

Napredek. »No, kaj pravi o moji novi drami?« »Na vsak način je ta nova drama velik napredek. Vašo prvo dramo je občinstvo izživljalo že po prvem dejanju, to pa šele po drugem.«

V vlaku. »Dečko, koliko si star?« vpraša tuj gospod Lojzka, ki se vozi z materjo. Lojzek pa na vprašanje trdovratno molči. Mati ga pokara, a Lojzek ji zasepeče na uho: »Mama, ali je to spovednik?«

V jetnišnici. Jetniški paznik: »Gospod nadzornik, sam ne vem, kam naj denem tega lumpa, vse ječe so že polne!«

Polepuh: »O, zaradi mene si nikar ne belite glave, se pa drugič oglašim, če vam je prav.«

Visoka vročina. Gospa (pri telefonu): Gospod doktor, prosim Vas, pridite hitro, moj mož ima vročino. Prav sedaj sem mu jo merila. Mislim da je termometer kazal 52 stopinj. — Zdravnik (posupjen): Kaj 52 stopinj? — Gospa: Mislim da je toliko. — Zdravnik: Potem pa jaz že ne morem več pomagati. Pokličite požarno brambo!